

Saraiki: Bible for **متی دی رائیں لکھی گئی انجیل**
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

متی دی رائیں لکھی گئی انجیل

1- یسوع مسیح این داؤد پُتر ابرہام دا نسب نامہ۔^۲ ابرہام تھوں اضحاق جمیلے اضحاق تھوں یعقوب جمیلے یعقوب تھوں یہوداہ اوندے دے 1 بہرا جمہ۔^۳ ۳- ول یہوداہ تھوں فارصتہ زارح تھوں فارصتہ تھوں حصرہ تھوں حصرہ تھوں رام جمہ۔^۴ ۴- ول رام تھوں عمینداب جمیلے عمینداب تھوں نحسون جمیلے نحسون تھوں سلمون جمہ۔^۵ ۵- ول سلمون تھوں بوغز راحب تھوں جمیلے ول بوغز تھوں عبید روت تھوں جمیلے ول عبید تھوں بوسی جمہ۔^۶ ۶- ول بوسی تھوں داؤد بادشاہ جمیلے ول داؤد تھوں سلیمان اؤں ڈال کولوں جمہا جیڑی پیلہ اوریا دی ڈال ہائی۔^۷ ۷- ول سلیمان تھوں رُحبعام جمیلے ول رُحبعام تھوں ایباہ جمیلے ایباہ تھوں آسا جمہ۔^۸ ۸- آسا تھوں یہوسف جمیلے یہوسف تھوں یورام جمیلے ول یورام تھوں عزباہ جمہ۔^۹ ۹- ول عزباہ تھوں یوتام جمیلے ول یوتام تھوں آخر جمیلے ول آخر تھوں حزقیاہ جمہ۔^{۱۰} ۱۰- ول حزقیاہ تھوں منسی جمیلے ول منسی تھوں امون جمیلے امون تھوں یوسیاہ جمہ۔^{۱۱} ۱۱- ول او نبی کے بابل وچن دے زملہ اچ یوسیاہ تھوں یکونیاہ اوندے بہرا جمہ۔^{۱۲} ۱۲- اوہ نبی کے بابل وچن تھوں بعد یکونیاہ تھوں سیالٹی ایل جمہ۔ ول سیالٹی ایل تھوں زریابل جمہ۔^{۱۳} ۱۳- ول زریابل تھوں ایبود جمیلے ول ایبود تھوں الیاقیم جمیلے ول الیاقیم تھوں عازور جمہ۔^{۱۴} ۱۴- ول عازور تھوں صدوق جمیلے ول صدوق تھوں اخیم جمیلے اخیم تھوں الیہود جمہ۔^{۱۵} ۱۵- ول الیہود تھوں الیعزر جمیلے الیعزر تھوں متان جمیلے متان تھوں یعقوب جمہ۔^{۱۶} ۱۶- ول یعقوب تھوں یوسف جمہ۔ ایہ اؤں مریم دا پُٹا جیندے وچوں یسوع جمہا جیڑا مسیح اکھویندلہ۔^{۱۷} ۱۷- داؤد کولوں گھن کے ابرہام تک ساریاں چوڈاں پشٹان تھیاں تے داؤد تھوں گھن کے نبی کے بابل وچن تھیں چودہ پشٹان تے نبی کے بابل وچن تھوں گھن کے مسیح تائیں چوڈاں پشٹان تھیاں۔^{۱۸} ۱۸- خداوند یسوع مسیح دا جمنائ ایہوں تھیا کہ جڈاں اؤندی ماں مریم دی منگی یوسف دے نال تھئی تان اونہاں وے ملن تھوں پھلان ای روح القدس دی قدرت نال حاملہ تھی گئی۔^{۱۹} ۱۹- اؤندے پتہ یوسف نے جیڑا نیک پائی اؤں کؤ بدنام کرنا ناں چاہند ہا۔ ایں پاروں اؤں کؤ چپ چاپ چھوڑ ڈیوں دا ارادہ کیتے۔^{۲۰} ۲۰- جیوں ہی اوہ اپنے دل دے وچ اے گالہ سؤچیندا پیا ہا کہ خدا دے فرشتہ کؤ اؤں خواب ڈٹھا، فرشتہ اؤں کؤ آکھیا آے یوسف داؤد دے پُتر! اپنی ڈال مریم کؤں اپنے گھر گھن اؤں تھوں نہ ڈر کیوں جو اؤندے ڈھڈ اچے اوہ روح القدس دی قدرت تھوں ہے۔^{۲۱} ۲۱- اوہک پُتر کؤں جمسی تے توں اوندنا ناں یسوع رکھیں کیوں جو اوہ اپنے بندیاں کؤں اُنہاں دے گناہوں تھوں بچا گھنسی۔^{۲۲} ۲۲- اے سارا کچھ اؤں گالہ کؤں پورا کرن کیتے تھیا جو خدا نے اپنے نبی دی رائیں آکھیا ہا اوہ پورا تھیوے۔^{۲۳} ۲۳- ڈیکھو پک کنواری ڈھڈ نال بوسی تے پُتر جمسی تے اوندنا ناں عمانوایل رکھیں جیندا ترجمہ خدا ساڈے نال۔^{۲۴} ۲۴- یوسف نے اپنی نیندر تھوں جاگ کتے اؤں وین ای کیتا جیوں خدا دے فرشتہ اؤں کؤں حکم ڈتا ہاتے ول اوہ مریم کؤں اپنی ڈال دی حیثت نال اپنے گھر گھن آیا۔^{۲۵} ۲۵- تے ول اوہ اؤں ویلے تائیں کتھ نہ تھتھ جئیں ویلے تائیں اُنہاں نے اپنے پُتر کؤں جم نہ ڈتا تے اؤں دا ناں یسوع رکھیا۔

1- جڈاں پیرودیس بادشاہ دے زملہ وچ یسوع دے پُتر دے بیت لحم وچ جمن دے کچھ عرصہ بعد مجوسی ڈبھار کولوں یروشلم وچ اے آدھ 2 ہوئے تے کہ۔^۲ ۲- یہودیاں دا بادشاہ جیڑا جمیلے او کیتا ہے؟ کیوں جو اسان ڈبھار اچ اوندھا تارا ڈیکھ کے اؤں کؤں سجدہ کرن کیتے تے نہیں۔^۳ ۳- ول پیرودیس بادشاہ نے اپنے سُن کتے اوندھ نال دے سارے بندے گھیرج گئے۔^۴ ۴- پیرودیس نے سارے وڈیریاں کابناں تے فقیریاں کؤ کھٹا کیتا تے اُنہاں کولوں پُچھیا جو مسیح کیتاں پیدا تھیسے۔^۵ ۵- اونہاں نے اؤں کؤ ڈسایا یہودی دے بیت لحم وچ کیونکہ نبی دی معرفت ایہو لکھا گیلے کہ۔^۶ ۶- اے بیت لحم یہوداہ دے علاقہ تہ یہوداہ دے وڈیریاں وچوں ہرگز چھوٹا نہیں کیونکہ تہڈے وچوں پک وڈیرا نکلسی جیڑا میڈی اُمت اسرائیل دا آجڑی ہوسی۔^۷ ۷- ول پیرودیس نے چپ کر کے مجوسیاں کؤں کھٹا کیتا تان اُنہاں کولوں تارے دے بارے پُچھیا کہ اوہ کیتے ویلے ڈٹھا ہا۔^۸ ۸- ول ایہ آکھ کے اُنہاں کؤں بیت لحم کو گھلیا کہ ونجوتے اؤں بال کؤں چنگی طرح گولو جیڑے ویلے بال ٹہا کؤں مل ونجوتے میکؤں اُن کے ڈساؤں تان جو میں وی اؤں بال کو سجدہ کر سگاں۔^۹ ۹- اوہ بادشاہ دی گالہ سُنن دے بعد اُنہاں نے اپنی راہ گدی تان ڈیکھو اوہ تارا جیڑا اُنہاں نے چڑھدے پاس ڈٹھا پائی اوہ اُنہاں دے لگے لگے پیا تھوں تک کہ اؤں جامتے ونج کے رُک گیا جتھاں اوہ بال ہا۔^{۱۰} ۱۰- جیڑے ویلے اُنہاں نے تارے کو ڈٹھالے او خوشی نال بہر یج۔^{۱۱} ۱۱- اوہ اؤں گھر دے اندر گتے نیک بال کؤ اپنی ماں مریم دے کول ڈٹھالے اُنہاں نے جھک کے اؤں کؤں سجدہ کیتا ول اُنہاں نے اپنے تہ کھول کے سونلتے اُنہاں تے مُر اؤں کؤں نظر کیتے۔^{۱۲} ۱۲- ول خدا نے اُنہاں کؤں خواب وچ آکھیا کہ پیرودیس کون ول نہ ونجو ول اوہ ڈوچھی راہ تھوں اپنے وطن ول روانہ تھی گئے۔^{۱۳} ۱۳- اُنہاں دے روانہ تھیوں دے بعد یوسف کؤں خواب وچ خداوند دا فرشتہ ڈکھائی ڈتا ول اؤں کؤ آکھیا اُتھ۔ بال تے اوندی ماں کؤں گھن کے مصر کؤ بھج ونجوتے جیڑے ویلے تائیں میں تیکو نہ آکھاں اُنہاں راہیں کیونکہ پیرودیس ایں بال کؤ گولیندا وڈلے تان جو ایں کؤ مار ستھ۔^{۱۴} ۱۴- ول رات دے ویلے یوسف اُتھی کے بال تے اوندی ماں کؤں گھن کے مصر روانہ تھی گیا۔^{۱۵} ۱۵- اوہ پیرودیس دے مرن تک اُنہاں رہیا تان جو ایہ گالہ پوری تھی ونج جیڑی خُدا نے اپنے نبی دی رائیں آکھی ہا کہ میں اپنے پُتر کؤں مصر وچوں سڈلے۔^{۱۶} ۱۶- جیڑے ویلے پیرودیس نے ڈٹھا کہ مجوسیاں نے میڈے نال مذاق کیتے تان اوہ بیوں غصہ تھیا تے بندے گھل کے بیت لحم تے اؤں علاقہ دے اندرون اؤں سارے بالان کؤں مروا ڈتا جیڑے ڈو ڈو سال دے یا ایندے کولوں نکین۔ اؤں ویلے دے حساب نال جیڑے اؤں مجوسیاں نے پتا کیتا ہا۔^{۱۷} ۱۷- اؤں ویلے اوہ گالہ پوری تھئی جیڑی برمیاء نبی دی معرفت آکھی گئی ہائی کہ۔^{۱۸} ۱۸- رام وچ پک آواز سُنائی ڈتی۔ کہ روولتے وڈا ماتم۔ راخل اپنے بالان کو روندی پئی تے اؤں نے ہر طرح دے سکون تے آرام دا انکار کر ڈتے جو اوہ مر گئی۔^{۱۹} ۱۹- جیڑے ویلے پیرودیس مر گیا تان ڈیکھو خدا دے فرشتہ مصر وچ یوسف کؤں خواب اچ لکے اؤں کؤں آکھیا۔^{۲۰} ۲۰- اُنہی تے ایں بال تے اوندی ماں کؤں گھن کے اسرائیل دے مُلک اچ لگا ونج کیونکہ جیڑے بال دی جان گھن لہن او مر گئی۔^{۲۱} ۲۱- ول یوسف اُنہی کے تے بال تے اوندی ماں کؤں گھن کے اسرائیل دے مُلک وچ لگا گیا۔^{۲۲} ۲۲- پر جیڑے ویلے اؤں کؤں پتہ لگے کہ پیرودیس دی جامتے اوندنا پُتر ارخلاؤس یہودی تے حکومت کریندا پیلے تان اُنہاں وچن کولوں ڈر گیا تے خواب اچ ہدایت گھن کے گلیل دے علاقہ کؤ روانہ تھی گیا۔^{۲۳} ۲۳- تے ناصر نامی پک شاہر دے وچ راہوں لگا تان جو اے گالہ پوری تھیوے جیڑی خدا نے نبیاں دی رائیں آکھی گئی ہا کہ او ناصر اکیہواسی۔

1- اُنہاں ڈبواہاراں وچ یوحنا بپتسم (پانی وچ غوطا) ڈیوں آلا یہودی دے ویرلہ وچ تبلیغ کریندا ہوا آیا تے ویرلہ اچ آکھن لگا۔^۲ ۲- توہ کرو کیوں جو 3 آسمان دی بادشاہی نیڑے آگئی۔^۳ ۳- کیوں جو اے اُپوے جیندے بارے وچ یسعیاء نبی آدھا پیا ہا کہ ویرلہ وچ ہوکا ڈیوں تے دی آواز آندی ہے کہ خداوند دی راہ تیار کرو۔ اؤندے رستہ سیدھ بناؤ۔^۴ ۴- ایہ یوحنا اُتھ دے والاں دا کڑتا پاندا ہاتے اپنے لک دے نال چمڑے دا پٹکا بدھیندا ہاتے اؤں دا کھاؤں ڈٹیا تے جنگلی شہد ہائی۔^۵ ۵- اؤں ویلے یروشلم تے سارے یہودی تے دریلے یردن دے آس پاس دے علاقیاں دے بندے اؤندے کول گئے۔^۶ ۶- ول اپنے گناہوں دا اقرار کر کے دریلے یردن اچ اؤندے کولوں بپتسم گدا۔^۷ ۷- پر جیڑے ویلے اؤں نے بیوں سارے فریسیاں تے صدوقیاں کؤں بپتسم (پانی وچ غوطا) گھن کیتے آندیاں ہویاں ڈٹھالے ول اُنہاں کؤں آکھیا کہ اے نانگ دے پُترو ٹہاکو کئیں ڈسلے جو اؤں لے فابر تھوں بھج ونجو؟۔^۸ ۸- توہ دے موافق پھل گھن آؤ۔^۹ ۹- تُساں اپنے دِلاں وچ اے گلان آکھن دا سوچو وی نہ کہ ابرہام ساڈا پیوے کیوں جو میں ٹہاکو آدھا ہاں کہ خدا اُنہاں پتھراں

وچون وی ابرہام کیتے اولاد جما سگدے۔¹⁰¹² ۱۰۔ پہلے ای کلباڑا درختان دیاں جڑاں رکھا لانہن جیڑا درخت جنگا پھل نہ گھن آسی او کت ڈتا ویسی۔ ول اوہ بھا اچ ستا ویسی۔^{۱۱} ۱۱۔ میں تان تہاکو تو بہ دے کیتے پانی نال بیتسم ڈیندا ہاں پر جو میڈے بعد آون آلیہ او میڈے کولوں ڈاڈھلے۔ تے میں اؤں دی جٹی چاؤن دے لائق وی نئیں۔ اوہ تہاکو روحہ آگ نال بیتسم ڈیسی۔ اؤں دا چھجا اؤں دے تھوہ وچیتے او اپنے کھلیان کؤ ڈاڈھا صاف کریسی لتے اپنے اناج کؤ گودام وچ کھٹا کریسی۔ او بھوں کؤ آگ نال بھا لایسی۔ او بھا کڈائیں وی نہ بچھ سی۔^{۱۳} ۱۳۔ اؤں ویلے یسوع گلیل تھوں دریلے یردن دے کنڈے آیا تان جو یوحنا تھوں بیتسم گھن۔^{۱۴} ۱۴۔ پر یوحنا اے آکھ کے اؤں کؤ رؤکیندا ریا کہ میکؤ تہاڈے کولوں بیتسم گھنن دی لوڑپے ئساں میڈے کول لتے۔^{۱۵} ۱۵۔ یسوع اؤں کؤ جواب ڈتا ہن اے ایویں ای تھیوں ڈے کیوں جو ساکؤں ایویں ای ساری راستبازی کؤ پوری کرنا ضروری۔ ول یوحنا اؤں وی ای ہون ڈتا۔^{۱۶} ۱۶۔ بیتسم گھندے ای یسوع پانی تھوں باہر نکل آیا۔ اناہاں ڈٹھا کہ اؤں دے کیتے آسمان کھل گیلے۔ اؤں نے خدا دے روح کؤں کیوتر دی شکل دے اچ اتر دے تے اپنے لتے تھاپر دے ڈٹھا۔^{۱۷} ۱۷۔ لتے ڈیکھو آسمان تھوں یک آواز اے آدھی ہوئی آئی کہ اے میڈا پُریہ میں ایندے کولوں ہوں خوش ہاں۔

4-^۱ ۱۔ اؤں ویلے روح یسوع کؤں جنگل اچ کھن گیا تان جو شیطان کولوں آزما یا ونج۔^۲ ۲۔ ول چالیس ڈینے چالیس رات تائیں فافہ کرکے چھیکڑتے اؤں کؤں بھک لگی۔^۳ ۳۔ تان آزماؤن لتے کول آکے اؤں کون اکھیا اگر ئوں خُدا دا پُتر ہئیں تان اناہاں پتھراں کؤں آکھ کہ اے نُکر بن ونج۔^۴ ۴۔ ول یسوع اؤں کؤں جواب ڈتا کہ بندہ صرف نُکر نال ای جیوندا نہ راپسی بلکہر گالھ تھوں جیڑی خدا دے من وچوں نکلدی۔^۵ ۵۔ ول شیطان اؤں کؤں پاک شاہر اچ گھن گیا لتے پیکل دی ساریاں تھوں اچی جامتے کھڑا کرکے اؤں کؤ آکھیا۔^۶ ۶۔ اگر ئوں خدا دا پُتر ہئیں تان اپنے آپ کؤ تھلے سٹ ڈے کیوں جو لکھا لاتھ کہ اوہ تہڈے کیتے اپنیاں فرشتیاں کؤ حکم ڈیسی لتے اوہ تیکؤ اپنے تھاتے چا گھنسن تان جو اے نہ تھیوے کہ تہڈے پیراں کؤ تھڈا لگ۔^۷ ۷۔ یسوع اؤں کؤں آکھیا اے وی لکھا لاتھ کہ ئوں خداوند اپنے خدا دی آزماش نہ کر۔^۸ ۸۔ ول شیطان اؤں کون یک ہوں اچ پھاڑتے گھن گیا لتے دنیا دی ساریاں سلطنتاں اناہاں دی ساری شان و شوکت اؤں کؤں ڈکھائی۔^۹ ۹۔ ول اؤں کؤں آکھیا کہ اے ساری شان و شوکت میں تیکوں ڈے ڈیساں اگر توں میکوں جھکے سجدہ چا کریں۔^{۱۰} ۱۰۔ یسوع اؤں کؤں آکھیا کہ توں خداوند اپنے خدا ای کؤں سجدہ کرتے صرف اؤندی ای عبادت کر۔^{۱۱} ۱۱۔ ول شیطان اؤں دے کولوں لگا گیا تے فرشتے لکے اؤں دی خدمت کرن لگ پئے۔^{۱۲} ۱۲۔ ول جیڑے ویلے یسوع کو پتے لگے کہ یوحنا کؤں پکڑوا ڈتا گیا۔^{۱۳} ۱۳۔ لتے ناصر تے کؤں جھوڑے کفر نحوم اچ ونج رہا۔ جو گلیل دی جھیل دے کنڈے زبولون تے نفتالی دے علاقہ وچ۔^{۱۴} ۱۴۔ تان جو یسوع نئی دی معرفت آکھیا گیا ہائی او پورا تھیوے کہ۔^{۱۵} ۱۵۔ زبولون تے نفتالی دی زمین دریلے یردن دے پار غیر قوماں دی گلیل۔^{۱۶} ۱۶۔ جیڑے لوگ اندھارے وچ بیٹھن اناہاں تے عظیم نُور ڈٹھلے اوہ جیڑے اپنے خطے موت دے سلکے دے پٹھان بیٹھن اوناں تہک نور چمک۔^{۱۷} ۱۷۔ اؤں ویلے تھوں یسوع پر چار کرنا شروع کیتلے آکھیا توبہ کرو کیوں جو آسمان دی بادشاہی نیڑے آگئی۔^{۱۸} ۱۸۔ ول او گلیل دی جھیل دے کنارے تُردا ویندا لتے اؤں تے ڈو بہراواں کو ڈٹھا شمعون جیڑا پطرس اکھواندا لتے اؤں دا بہرا اندریاس کؤ جھیل وچ جال ستیندیاں ہویاں ڈٹھا کیوں جو اوہ مچھیرے۔^{۱۹} ۱۹۔ یسوع اوناں کؤ آکھیا میڈے پچھوں آؤ تان میں تہاکوں آدم گیر بنیساں۔^{۲۰} ۲۰۔ اناہاں جلدی نال اپنے جال چھوڑتے تان اؤں دے پچھوں تُر پئے۔^{۲۱} ۲۱۔ ول اوہ اُتھوں تُر پیا تان لگے آکے اؤں تے ڈو بہراواں یعنی زبیدی دے پُتران یعقوب تے اناہاں دے بہرا یوحنا کؤں ڈٹھا کہ اوہ اپنے پیو زبیدی دے نال کشتی وچ اپنے جال تھیک کر بندے پئیں تان اناہاں کؤ اپنے ول سڈیا۔^{۲۲} ۲۲۔ تان اناہاں جلدی نال اپنی کشتی تے اپنے پیو کو جھوڑے اوندے پیچھوں تُر پئے۔^{۲۳} ۲۳۔ یسوع گلیل دی جھیل کے سارے علاقیاں وچ پھردا رہتا اناہاں دے عبادت خانہ وچ تعلیم ڈیندا خدا دی بادشاہی دا پرچار کریندا بندیاں دی ہر طرح دی بیماریاں تھوں شفا ڈیندا رہا۔^{۲۴} ۲۴۔ اؤں دے بارے وچ اے خبر سورہ دے سارے علاقیاں وچ پھیل گئی تان لوگ سارے بیماریاں کو اوندھ کول گھن لتے کئی مریض تان طرح طرح دی بیماریاں وچ پھسے۔^{۲۵} ۲۵۔ جیڑے بندے شیطان دی پکڑ اچ ہن مرگی آلیاں مفلوجاں کؤ یسوع کول گھن لتے یسوع اناہاں کؤں چنگا کر ڈتا۔^{۲۵} ۲۵۔ گلیل تے دکھلے تے یروشلم تے یودیتے یردن دے پار یک ہوں وڈا ہجوم اوندھ پیچھوں تھی پیا۔

5-^۱ ۱۔ اوہ بندیاں دی وڈی بھیڑ کؤ ڈیکھ کے پھاڑتے چڑھ گیا ول جیڑے ویلے بیٹھ گیا تان اوندے چیلے اوندے کول لتے۔^۲ ۲۔ اوہ اپنا من کھول کے اناہاں کؤ تعلیم ڈیوں لگا۔^۳ ۳۔ مبارک ہن اوہ جیڑے دل دے غریب ہن کیوں جو آسمان دی بادشاہی اناہاں دی۔^۴ ۴۔ مبارک ہن اوہ جیڑے غم کریندے ہن کیوں جو اوہ آرام پاسن۔^۵ ۵۔ مبارک ہن اوہ جیڑے حلیم ہن کیوں جو اوہ زمین دے مالک ہوسن۔^۶ ۶۔ مبارک ہن اوہ جیڑے راستبازی دے بھکتے پیاسین کیوں جو اوہ رَح ویسن۔^۷ ۷۔ مبارک ہن اوہ جیڑے رَحم دل ہن کیوں جو اناہاں تے رَحم کیتا ویسی۔^۸ ۸۔ مبارک ہن اوہ جیڑے پاک دل ہن کیوں جو اوہ خدا کو ڈیکھسن۔^۹ ۹۔ مبارک ہن اوہ جیڑے صلح کریندے ہن کیوں جو اوہ خدا دے پُتر اکھویسن۔^{۱۰} ۱۰۔ مبارک ہن اوہ جیڑے نیک نامی دے پاروں ستلے گئیں کیوں جو آسمان دی بادشاہی اناہاں دی۔^{۱۱} ۱۱۔ جڈاں میڈے پاروں لوگ تہاڈے عزتی کریسن تے ستاسن تے اوہر طرح دیاں گندیاں گالہیں تہاڈے بارے وچ کریسن تان ئساں مبارک ہوسو۔^{۱۲} ۱۲۔ خوش تھیوؤتے خوشی نال تہو کیوں جو آسمان دے لتے تہاڈے کیتے ہوں وڈا اجرے ایں کیتے کہ بندیاں تے اناہاں نبیاں کؤ وی جیڑے تہاڈے کولوں پلہن ایویں ای ستایا ہائی۔^{۱۳} ۱۳۔ ئساں زمین دا لُون پیوے جیڑے ویلے لُون دی جس اوندے وچوں لگی ونجے تان ول اؤں کؤں کیتے شہ نال لونا کیتا ویسی؟ تان ول اوہ کئیں کم نہ راپسی سولہ ایندے جو کہ باہر ستا ونجے جیڑا لوگاں دے پیراں دے تھلے آوے۔^{۱۴} ۱۴۔ ئساں دنیا دا نور پیوے جیڑا شہر پھاڑتے وسایا گیا ہووے اوہ نہیں لک سگدا۔^{۱۵} ۱۵۔ ڈیوا جگا کے ٹوکری دے تھلے نئیں رکھیندے تھوں چراغ دان دے لتے رکھیندن تان جو گھر دے وچ ساریاں دے کیتے سوجھلے دا سبب بنے۔^{۱۶} ۱۶۔ اپنے سوجھلے کؤ بندیاں دے سامنے ایویں چمکن ڈیو کہ اوہ تہاڈے نیک کماں کؤ ڈیکھ کے تہاڈے باپ دی تعریف کرن جیڑا آسمان تہے۔^{۱۷} ۱۷۔ ایہ ئساں کڈائیں وی نہ سمجھلے کہ میں توری تے نبیاں دیاں کتاباں کؤ منسوخ کرن کیتے آیا ہاں۔ میں تان اناہاں کؤ منسوخ کرن کیتے نئیں پتھوں اناہاں کؤ پورا کرن کیتے آیا ہاں۔^{۱۸} ۱۸۔ کیوں جو میں تہاکوں سچ آدھا ہاں کہ جڈاں تائیں آسمان تے زمین تل نہ ویسن توری تے دایک وی نقطہ یا شوشہرگز تل نہ سگسی جڈاں تائیں سارا کجھ پورا نہ تھی ونجے۔^{۱۹} ۱۹۔ ایں پاروں جیڑا کؤئی اناہاں حکماں وچوں کوئی وی ہوں چھوٹا وی حکم توڑیسی جیڑا ڈوجیاں کؤں ایوہ کرن دی تعلیم ڈیسی آخر اوہ آسمان دی بادشاہی وچ نچلے درجے دا سڈا ویسی پر جیڑا اناہاں حکماں دی پیروی کریسی۔ اناہاں حکماں دی تعلیم ڈیسی او آسمان دی بادشاہت وچ وڈا آکھواسی۔^{۲۰} ۲۰۔ کیوں جو میں تہاکوں آدھا ہاں کہ اگر تہاڈی دین داری فقیاں تے فریسیاں دی دین داری کولوں وڈھ کہ نہ ہوسی تان ئساں آسمان دی بادشاہی دے وچ کڈائیں وی داخل نہ تھی سگسو۔^{۲۱} ۲۱۔ ئساں شن چکھو کہ اگلے زملہ ویلے دے وچ اناہاں کؤں آکھیا گیا کہ تان قتل نہ کرنا تے جیڑا قتل کریسی اوہ عدالت دی سزا دے لائق ہوسی۔^{۲۲} ۲۲۔ پر میں تہاکوں آدھا ہاں جے کؤئی اپنے بہرا دے نال غصہ کریسی اوہ عدالت دی سزا دے لائق ہوسی لتے جے کؤئی اپنے بہرا کؤ باگل آکھسی اوہ وڈی عدالت دی سزا دے لائق ہوسی۔ جے کؤئی اپنے بہرا کؤ کما آکھسی اوہ دوزخ

دی آگ دا حق دار ہوسی۔^{۲۳}۔ این پادوں جے تیکوں قریان گامت اپنا نذرانہ جڑھاندے ویلہ یاد آونجے کہ میڈے بھرا کؤ میڈے نال کجھ شکایتیہ۔^{۲۴}۔
 تان تون قریان گاہ دے لگے اپنا نذرانہ چھوڑ ڈے لگے ونج کے پہلے اپنہ بھرا دے نال صلح کرے ول لگے اپنا نذرانہ پیش کر۔^{۲۵}۔ جڈاں تائیں تون راہ وچ اپنہ
 مُدعی دے نال بیس چھیتی کرے اوندے نال صلح کر گھن۔ کڈائیں ایویں نہ تھیوے کہ مُدعی تیکو انصاف کرن لگے دے حوصلہ کر ڈیوے انصاف کرن
 آلا تیکو سپاہی دے حوصلہ کر ڈیوے تان تون قید اچ سٹیا ونجیں۔^{۲۶}۔ میں تیکو سچ آدھا ہاں کہ جڈاں تائیں تون پک پک پیس نہ واپس کریسیں اُتھوں
 کڈائیں وی باہر نہ نکل سگسیں۔^{۲۷}۔ تسان سُن چُکپیوے اکھیا گیا ہا کہ زنا نہ کرنا۔^{۲۸}۔ پر میں تہاکو اے آدھا ہاں بیٹی جیڑا کوئی کنیں زانی ول
 گندی اکھ نال ڈیکھسی او اپنہ دل دے وچ اُندے نال زنا کر گھنسی۔^{۲۹}۔ اگر تیدی سچی اکھ تیدے کیتے تھوڈے دا سبب بہ تان تون اؤں کؤں کڈھ
 کے دُور بھکا سٹ کیوں جو ایہ تیدے کیتے چنگا ہوسی کے تیدے جسم داپک حصہ کھڈ ڈتا ونجے اے نہ تھیوے کہ تیدہ سارا جسم جنم اچ سٹیا ونجے۔
^{۳۰}۔ لگے اگر تیدہ سجا بھ تیدی برادی دا سبب بہ تان اؤں کؤ کپ کے اپنہ کولوں دُور بھکا چھوڑ کیوں جو اے چنگلے کہ تیدے جسم دا اوہ توٹا جیڑا
 وکھرا کیتا گیلے بریاد ہووؤں دی وجہ تھوں تیدہ پورا جسم دوزخ دے وچ نہ سٹیا ونجے۔^{۳۱}۔ اے وی اکھیا گیا ہا کہ جو کوئی اپنی ذال کؤں چھوڑ
 ڈیوے تان اؤں کؤ طلاق نام لیکھ ڈیوے۔^{۳۲}۔ پر میں تہاکوں آدھا ہاں کہ جے کوئی اپنی ذال کؤں حرام کاریہ تے برے کم کرن تھوں علاوہ کئیں بیٹی
 وجہ تھوں چھوڑ ڈیسی تان اوہ اؤندے کولوں زنا کروسیہ جیڑا وی اؤں چھوڑی ہوئی نال ویاہ کریسی او زنا دا مجرم ہوسی۔^{۳۳}۔ ول تسان اے
 وی سُن چُکپیوے کہ اگلیاں کون آکھیا گیا ہا کہ کؤڑی قسم نہ کھاوانا بلکہ اپنی قسماں خداوند دے کیتے پوری کرلے۔^{۳۴}۔ پر میں تہاکوں آدھا ہاں کہ
 کڈائیں وی قسم نہ کھاوانا نہ ای آسمان دی کیوں جو اوہ خدا دا تختیہ۔^{۳۵}۔ نہ زمین دی کیوں جو اوہ خدا دے پیر دی چوکھیہ نہ بیروشلیم دی
 کیوں جو اوہ وڈے بادشاہ دا شہرہ۔^{۳۶}۔ نہ اپنے ستر دی قسم کھاونا کیوں جو تون اپنے ستر داپک وال وی چٹا یا کالا نہیں کر سگدا۔^{۳۷}۔ بلکہ تیدہ
 کلام ہاں دی جاہانہ نہ دی جاہ نہ ہویے کیوں جو ایں تھوں زیانیہ اوہ گنلیہ۔^{۳۸}۔ تسان اے سُن چُکپیوے جو اے آکھیا گیا ہا کہ آکھ دے پاروں آکھتے
 دُند دے پاروں دُند۔^{۳۹}۔ پر میں تہاکوں اے آدھا ہاں کہ بُرے دا مقابلہ نہ کرنا بلکہ ایں دے پاروں جے کوئی تہادی پک گال دے تھپڑ مارے تان تسان
 ڈوجھی گال وی اؤندے لگے کر ڈیوے۔^{۴۰}۔ اگر کوئی تیدیہ عزتی کرے تیدہ کرنا گھننا چاہوے تان اؤں کؤ اپنا چولا وی ڈے چھوڑ۔^{۴۱}۔ لگے جیڑا
 کؤئی تیکوں پک میل وکار اچ گھن ونجے تان تون اؤندے نال ڈومیل لگا ونجے۔^{۴۲}۔ جیڑا کوئی تیدے کولوں منگے اؤں کؤں ڈے لگے جیڑا تیدے کولوں
 اُدھار منگے اؤندے کولوں منہ نہ موڑ۔^{۴۳}۔ تسان اے وی سُن چُکپیوے کہ اے آکھیا گیا ہا پائی کہ اپنے گوانڈی دے نال پیا کروتے اپنے دُشمن تھوں نفرت۔
^{۴۴}۔ پر میں تہاکوں اے آدھا ہاں کہ اپنے دُشمنان نال پیار کروتے جیڑے تہاکو تنگ کریندن اُنہاں کیتے دعا کرو۔^{۴۵}۔ تان جو تسان اپنے باپ دے پُتر
 آکھواؤ کیوں جو اوہ آسمان دے لُفہ اے اوہ اپنا سورج چنگتے بُرے ڈواں لگے چمکیندے لگے راستبازانہ ناراستان ڈواہتے مینہ برساندے۔^{۴۶}۔ کیونکہ
 اگر تسان اُنہاں دے نال ای پیار کریسو جیڑے تہاڈے نال پیار کریندن تان ول تہاڈے کیتے کیا آجر ہوسی؟ کیا چونگی گھنن لگے ایویں نہیں کریندے؟۔
^{۴۷}۔ اگر تسان صرف اپنے بھراواں دے نال پیار کرو تان کیا زیادہ کریندے پیوے؟ کیا غیر قوماں دے لوگ وی ایویں نہیں کریندے؟۔^{۴۸}۔ ایں
 پاروں تہاکوں کامل ہونوان چاہیدے جیویں تہاڈا آسمانی باپ کاملہ۔

6

۱۔ خبردار اپنے راستبازی دے کم لوگاں کون ڈیکھاوون کیتے نہ کرو۔ نہیں تان تہاڈے باپ دی ترفوں جیڑا آسمان دے لُفہ کؤئی صلہ نہ ملیسی۔^۲۔
 تسان خیرات کریندے پیوے تان اپنے اگوں ڈھول نہ وجاؤ جیویں کے ریاکار اپنے عبادت خانہ کوچیاں وچ کریندن ایں کیتے کہ لوگ اُنہاں دی تعریف کرن
 میں تہاکوں سچ آدھا ہاں کہ او اپنا صلہ پا چُکین۔^۳۔ ول جیڑے ویلہ تسان خیرات کرو تان جیڑا کم تہاڈا سجا بھ تھ کریندا ہے اؤندا پتا تیدے کہہ بھتہ
 کؤں نہ تھیوے۔^۴۔ تان جو خیرات لک کے ڈتی ونجے کیوں جو تہاڈا باپ جیڑا لک کے تہاکوں ڈیدھلے تہاکوں اؤں دا صلہ ڈیسی۔^۵۔ جیڑے ویلہ تسان
 دُعا منگوئے ریا کاراں دی وانگر نہ بنو کیوں جو اوہ اپنے عبادت خانیاہتے بازاراں دے موڑاہتے کھڑے تھی کے دُعا منگناں پسند کریندن تان جو لوگ
 اونہاں کو ڈیکھن۔ میں تہاکوں سچ آدھا ہاں کہ اوہ اپنا صلہ پا چُکین۔^۶۔ ول جیڑے ویلہ تسان دُعا منگو تان اپنے کوٹھری اچ دروازہ بند کر کے اپنے
 باپ کولوں دُعا منگو جیڑا لک کے ڈیدھلے اوہ تیکو صلہ ڈیسی۔^۷۔ ول جیڑے ویلہ دُعا منگو تان ڈوجیاں قوماں دے لوگاں دی طرح بک بک نہ کرو
 کیوں جو اونہاں دا اے خیال ہے کہ ساڈے بہوں زیادہ علواون دے نال ساڈی سٹی ویسی۔^۸۔ تسان اُنہاں دی وانگر نہ بنو کیوں جو تہاڈا باپ تہاڈے
 منگن کولوں پہلے جان دلہے کہ تسان کیڑی کیڑی شہ دے محتاج پیوے۔^۹۔ ایں کیتے تسان ایویں دُعا کیتا کرو اے ساڈے باپ تُو جو آسمان تہیں
 تیدہ تان پاک منیا ونجے۔^{۱۰}۔ تیدی بادشاہی اُوے تیدی مرضی جیویں آسمان تہ پوری تھیندیہ زمین تہ وی تھیوے۔^{۱۱}۔ ساڈی روز دی روٹی اچ
 ساکؤ ڈے۔^{۱۲}۔ ساڈے قرض (قصور) ساکؤں معاف کر جیویں آساں اپنے قرض داروں کؤں معاف کریندے نہیں۔^{۱۳}۔ ساکؤں آزمائش اچ نہ ہوں
 ڈے تہنوں بُرائی کولوں بجا (کیوں جو بادشاہیہتے قُدرت جلال ہمیشہ تیدے اے۔^{۱۴}۔ ایں کیتے کہ اگر تسان لوگاں دے قصور معاف کریسو
 تان تہاڈا آسمانی باپ وی تہاکوں معاف کریسی۔^{۱۵}۔ پر اگر تسان لوگاں دے قصور معاف نہ کریسو تہاڈا آسمانی باپ وی تہاڈے قصور معاف
 نہ کریسی۔^{۱۶}۔ لگے جیڑے ویلہ تسان روزہ رکھو تان ریاکاراں وانگوں اپنا منہ اُداس نہ بناو کیوں جو اوہ اپنا منہ ویکڑیندن کے لوگ اُنہاں کؤں روزہ دار
 جانن۔ میں تہاکوں سچ آدھا ہاں کہ اوہ اپنا صلہ پا چُکین۔^{۱۷}۔ تان ول جیڑے ویلہ تون روزہ رکھیں تہ اپنے سر اچ تیل پاتے اپنا منہ دھو۔^{۱۸}۔ تاکہ
 بندہ نہیں بلکہ تیدہ باپ جیڑا تیکوں علیحدگی ڈیدھلے تیکو روزہ دار سمجھ۔ ایں صورت اچ تیدہ باپ جیڑا علیحدگی اچ ڈیدھا ہے تیکو صلہ ڈیسی۔
^{۱۹}۔ اپنے کیتے زمین تہ مال کٹھا نہ کرو جتھاں کیتلے زنگ خراب کریندے چور پیندہ لگیدن تہ چوری کریندے۔^{۲۰}۔ بلکہ اپنا مال آسمان لگے کٹھا
 (جمع) کرو جتھاں نہ کیتلے خراب کریندے نہ زنگ تہ نہی چور چوری کر سگدے۔^{۲۱}۔ کیونکہ جتھاں تیدہ مال ہوسی اُنہاں تیدہ دل وی لگا راسی۔
^{۲۲}۔ بدن دا چراغ اکھ ہے۔ ایں کیتے اگر تیدی اکھ چنگی اے تہ تیدہ سارا بدن سوچھلے نال بھریا ہوسی۔^{۲۳}۔ پر اگر تیدی اکھ خراب ہے تان تیدہ
 سارا بدن اندھا رے نال بھریا ہوسی۔ ول اگر اوہ سوچھلا جیڑا تیدے اندرہے او اندھارا تھی ونجے تان کیتلے وڈا اے اندھارا ہوسی۔^{۲۴}۔ کؤئی بندہ وی
 ڈو مالکاں دی خدمت نہیں کر سگدے یا تان پک نال نفرت کریسیہ تہ ڈوچے نال محبت یا پک نال میلا راسی یا ڈوچے کو کمتر تہ تسان دولت تہ خدا
 ڈواں دی خدمت نہیں وے کر سگدے۔^{۲۵}۔ ایں کیتے میں تہاکوں آدھا ہاں اپنی زندگی دی فکر نہ کرنا کہ تسان کیا کھا سو یا ک پیسو؟ نہ اپنے بدن دی
 کہ آساں کیا پاسوں؟ کیا جان خوراک کولوں تہ بدن کیتلے زنگ خراب کریندے چور پیندہ لگیدن تہ چوری کریندے۔^{۲۶}۔ ہوا دے پنکھیاں کؤں ڈیکھو نہ اوہ ویندن تہ اوہ کپیندن۔ نہ
 گودام وچ کٹھا کریندن تہاڈا آسمانی باپ اُنہاں کؤں خوراک تہاڈا ڈیندا ہے۔ ول کیا تہاڈی قدر اُنہاں کولوں وڈھ تہیں؟۔^{۲۷}۔ تہاڈے وچوں ایو جیا کیتلے
 جیڑا فکر کر کے اپنی زندگی دا پک لمحہ وڈھا سگے؟۔^{۲۸}۔ تسان اپنے کیتلے زنگ خراب دے بارے کیوں پریشان پیوے؟ جنگلی سوسن دے رُکھاں کؤ غور نال
 ڈیکھو اوہ کیویں وڈھدے۔ اوہ نہ محنت کریندن نہ اوہ کپڑے بنیندن۔^{۲۹}۔ تان وی میں تہاکوں آدھا ہاں کہ سلیمان اپنی ساری شان و شوکت دے
 تھیندے ہواں اُنہاں دے وچوں کئیں دی کار وی نہا۔^{۳۰}۔ خدا میدان دی گھاہ کؤ جیڑی اچ ہے تہ کل تندور وچ سٹی ویسی ایو جے کپڑے پونیدلے
 اوہ تہاکوں کیویں چنگے کپڑے نہ پوسی؟۔^{۳۱}۔ تان ول تسان پریشان تھی کے اپنے نہ آکھو کہ اسان کیا کھاسوں یا کئی شہ پاسوں؟۔^{۳۲}۔ کیونکہ اُنہاں

ساریاں ششیاں دی فکر اچ غیر قومان راہنڈیاں بن تہا آسمانی باپ جان دا ہے کہ ٹہاکوں اینہاں ساریاں ششیاں دی لوڑ ہے۔ ۳۳³³۔ پر ٹساں پہلے اؤندی بادشاہی تہ دینداری دی تلاش کرو تہ ول ایہ ساریاں ششیاں ٹہاکوں مل ویسن۔ ۳۴³⁴۔ این کیتہ کل دی فکر نہ کرو کل دا ڈین اپنی فکر آپ کرگھنسی۔ آج کیتہ آج دا ڈکھ کافی ہے۔

۱- عیب جوئی نہ کرو تاں جو تباڈی وی عیب جوئی نہ کیتی ونج۔ ۲- کیونکہ جیویں ٹساں عیب جوئی کر بندے پوے اؤں وے ای تباڈی وی عیب 7 جوئی کیتی ویسی تہ جیہڑی ترکڑی دے نال ٹساں تولیندے پوے اؤں دے نال ای ٹہاڈے کیتہ وی تولا ویسی۔ ۳- توں کیوں اپنے بھرا دی اکھ دے ککھ کؤں ڈبھا ہن اپنی اکھ دے شہنیر ول غور کیوں نہیں کریندا ۴- تہ جڈاں تیڈی ہی اکھ اچ شہنیر تان توں اپنے بھرا کول کیوں اکھ سگدیں کہ آ میں تیڈی اکھ دے وچوں ککھ کؤں کڈھ ڈیوان؟ ۵- اے رباکار پہلے اپنی اکھ دا ککھ تان کھڈ تان ول توں اپنے بھرا دی اکھ وچوں ککھ کؤ چنگی طرح ڈیکھ کے کڈھ سگسین۔ ۶- پاک ششیاں کتیاں کؤں نہ ڈیوے اپنے موتی سوؤراں دے آگوں نہ سٹو۔ اے نال تھیوے کہ اوہ انہاں کؤں پیراں دے تلگھیل تہ ول مڑکے اوہ تبا کؤں وی پہاڑ ڈیون۔ ۷- منگو تان ٹہاکوں ڈتا ویسی۔ گولیسو تان لہیہ ویسی۔ کھتکھٹاسو تان ٹہاڈے کیتہ کھولا ویسی۔ ۸- کیونکہ جیہڑا کؤئی منگدلیہ اؤں کؤ ولدلیہ تہ جیہڑا گولیندے اؤں کؤ لہیہ ویندے۔ تہ جیہڑا کھتکھٹاندلیہ اوندے کیتہ کھولا ویسی۔ ۹- تہاڈے وچوں اوہ کیڑھا بندہ جیندا پتر اؤندے کولوں ٹکر منگتے اوہ اؤں کؤں پتھر ڈیوے؟ ۱۰- اگر اوہ مچھی منگ تان اوہ اؤں کو سب ڈیوے؟ ۱۱- جے تساں بُرے تھیوے وی اپنے بالان کو چنگی ششیاں ڈیوانا چاندے پوے تان تہاڈا آسمانی باپ جیہڑا آسمان تہ اپنے منگن آلیاں کؤں چنگیاں ششیاں کیوں نہ ڈیسی؟ ۱۲- جو کجھ ٹساں چاندے پوے کہ لوگ ٹہاڈے نال کرن ٹساں وی اونہاں دے نال اؤں وے ای کرو کیونکہ توریت تہ نبیاں دی تعلیم ایہوے۔ ۱۳- تنگ دروازے وچوں لنگھو کیوں جے اوہ ای دروازہ جوڑلے او رست کھلے جیہڑا بریادی ول گھن ویندے۔ تہ اوندے وچوں لنگھن تہ ہوں۔ ۱۴- کیونکہ سوڑاھ اوہ دروازہ اوکھیہے اوہ راہ جیہڑی جندڑی دی طرف گھن ویندی ہے بیوں تھوڑے ہن اؤں کؤں پاؤں تہ۔ ۱۵- کؤڑے نبیاں تھوں ہوشیار رابو جیہڑے بھڈاں دے بلتہ وچ تہاڈے کول آدین پر اوہ اصل دے وچ اندرون پہاڑن تہ بھٹیہن۔ ۱۶- تساں انہاں دے گماں کولوں انہاں کون سنجان گھنسو۔ کیا جھاڑیاں تھوں انگوڑے اؤنٹ کٹاریاں تھوں انجیریں توڑیندے؟ ۱۷- ایویں ای چنگا رُکھ چنگا پھل ڈیندے تہ بُرا رُکھ بُرا پھل ڈیندے۔ ۱۸- چنگا رُکھ بُرا پھل نہیں گھن آندا تہ نہ ای بُرا رُکھ چنگا پھل گھن آندے۔ ۱۹- جیہڑا رُکھ چنگا پھل نہیں گھن آندا اؤں کؤ وڈھ ڈتا ویندا تہ اوہ آگ اچ سٹ ڈتا ویندے۔ ۲۰- ٹساں انہاں کؤ انہاں دے پھلاں تھوں سیان ویسو۔ ۲۱- جیہڑے میکوں آے خُداوند آے خُداوند آدھن انہاں وچوں ہر کؤئی خدا دی بادشاہی دے وچ نہ ویسی پر صرف اوہ لوگ جیہڑا میڈے باپ دی مرضی تہ جلدے۔ ۲۲- اؤں ڈین ہوں سارے لوگ میکوں آکھسن کہ اے خُداوند اے خُداوند! کیا آساں تیڈے نال تھوں نبوت نہیں کیتی تہ تیڈے نال تھوں بدروحواں کؤں نہیں کڈھیا تہ تہ تیڈے نال تھوں ہوں سارے معجزے نہیں ڈکھتے۔ ۲۳- اؤں ولے میں انہاں کؤ صاف آکھ ڈیساں کہ میڈی ٹہاڈے نال کڈایں وی واقفیت نہائی۔ اے بدکارو میڈے کولوں دؤر تھی ونجو۔ ۲۴- این پاروں ہرک جیہڑا میڈا کلام سن دلے اؤں دے عمل کریندے او اؤں سیلہ بندے دی وانگوں ہوسی جئیں اپنا گھر چٹان دے تہ بنا لے۔ ۲۵- ول میند وسیلے پانی چڑھی تہ اندھاریاں جھلیاں تہ اؤں کؤ ٹکراں وی لگیاں پر اوہ نہ ڈٹھا کیوں جو اؤں دی نیو چٹان دے تہ رکھی گئی ہا۔ ۲۶- تہ ول ہرک جیہڑا میڈا کلام سنندے تہ اؤں دے عمل نہیں کریندا اوہ اؤں کملے وانگوں جئیں اپنا گھر ریت تہ بنا لے۔ ۲۷- تہ میند وسیلے پانی چڑھی تہ اندھاریاں جھلیاں تہ بڑے زور دے نال گھر نال ٹکرائیاں تہ اوہ ڈیہ پلے ول سارا بریاد تھی گیا۔ ۲۸- ول ایویں تھیا کہ جیہڑے ولے یسوع نے اپنی تعلیم ختم کیتی تان بھڑ انہاں دی تعلیم تھوں بیوں حیران تھئی۔ ۲۹- کیوں جو اوہ انہاں کؤں فقہیاں دی کار نہیں بلکہ اختیار رکھن تہ دی کار تعلیم ڈیندا ہائی۔

8

۱- جیہڑے ولے اوہ اؤں پہاڑ تھوں لٹھا تان بیوں وڈی بندیاں دی بھڑ اؤں دے پچھوں تہ پئی۔ ۲- تہ ڈیکھو کہ کوڑھی آبات اؤں یسوع دے سامنے جھک کے آکھیا اے خُداوند جے توں چاپویں تان توں میکوں پاک صاف کر سگدا نہیں۔ ۳- یسوع مسیح نے اپنا ہتھ ودھا کے اؤں کؤ اپنا ہتھ لایا تہ اکھیا میں چاہندا ہاں کہ تو پاک صاف تھی ونج تہ اوہ جلدی نال کوڑھ دی بیماری تھوں پاک صاف تھی گیا۔ ۴- یسوع تیں اؤں کو آکھیا میں دے بارے کئیں کؤ نہ آکھیں بلکہ اپنے آپ کؤ کابن کؤں ڈکھلے ول نذرانہ پیش کر جیویں کہ بزرگ موسیٰ نے حکم فرمایا ہے جو میں کیتہ گواہی تھیوے۔ ۵- جیہڑے ولے یسوع کفر نحوم شاہدے وچ گیا تہیک صوبیدار اؤں دے کول آبات اؤں دی منت کر کے آکھیا۔ ۶- اے خُداوند میڈے غلام کؤ فالج تھی گیا تہ اوہ گھر دے وچ بیوں ڈاڈھدی درد وچ پیاہ۔ ۷- یسوع نے اؤں کؤ آکھیا کہ میں آساں تہ اؤں کؤ تھیک کر ڈیساں۔ ۸- صوبہ دار نے جواب اچ اؤں کؤ آکھیا ول خُداوند میں تان میں لائق نہیں جو توں میڈی چھت دے تہ آویں توں صرف زبان نال ای آکھ ڈے تان میڈا نوکر شفا پا ویسی۔ ۹- کیوں جو میں وی ڈوجہ دے حکم دے تابع ہاں تہ سپاہی وی میڈے تابع ہن میں ول انہاں وچوں ککھ کؤں وی آکھاں کے ونج تان او لگا ویسی تان ول ڈوجھ کؤ آکھاں آ تان اوہ آ ویندے تہ اپنے نوکر کؤ کہ ایویں کر تان اوہ کریندے۔ ۱۰- یسوع اے سُن کے بیوں حیران تھی تہ جیہڑے اؤندے پچھوں آندے پتہ ہن انہاں کؤ آکھیا میں تہاکوں اے سچ آدھا ہاں کہ میں اسرائیل وچ وی ایہو جیہڑا ایمان نہیں ڈٹھا۔ ۱۱- تہ ول میں تہاکوں آدھا ہاں کہ بیوں سارے پورب تہ پچھم تھوں لکے آسمان دی بادشاہی دی دعوت وچ ابراہام تہ اصحاق تہ یعقوب دے نال شامل تھی ویسن۔ ۱۲- پر بادشاہی دے پتر جھک اندھارے وچ سٹہ ویسن تہ انہاں رووانے ڈنداں دا پیسا ہوسی۔ ۱۳- یسوع نے صوبہ دار کؤں آکھیا لگا ونج جیویں تہا ایمان پ اویں تیڈے کیتہ تھیوے لہ اؤں ولے ای اؤں دا نوکر چنگا تھی گیا۔ ۱۴- ول یسوع پطرس دے گھر آبات پطرس دی سس کؤں بخار وچ ڈٹھا۔ ۱۵- یسوع نے اؤں کؤ ہتھ لایا تہ اؤں دا بخار لہ گیا تہ اوہ اُٹھ کے کھڑی تھی تہ اؤں دی خدمت کرن لگی پئی۔ ۱۶- جڈاں شام تھئی تان اؤں دے کول بیوں سارے لوگاں کؤ یسوع دے کول گھن تہ جنہاں وچ بدروہاں ہن۔ اؤں نے اپنی زبان ای نال آکھ کہ بدروحواں کؤں کھڈ ڈتے سارے لوگاں کؤ جیہڑے بیمار ہن چنگا کر ڈتا۔ ۱۷- تان ایویں اوہ سارا کجھ پورا تھیا جیہڑا یسعیاہ نبی دی رائیں آکھیا گیا ہا اؤں نے آپ ساڈی بیماریاں تہ تکلیفاں کؤں اپنے تہ چا گدے۔ ۱۸- جیہڑے ولے یسوع نے بیوں میں تیڈے پچھوں جلساں۔ ۲۰- یسوع نے اؤں کؤ آکھیا لومڑیاں دے تان بھٹ ہونڈ تہ آسمانی پکھیاں دے آلتہ پر این آدم کیتہ سرلکاوں دی وی جاہ کتہ نہیں۔ ۲۱- ول ک بٹھ چیلے آکے اؤں کؤ آکھیا خُداوند میکوں اجازت ڈے کہ پہلے ونج کے اپنے پیو کؤں دفن کر آواں۔ ۲۲- یسوع نے اؤں کؤ آکھیا توں میڈے پچھ تہ مُردباں کؤں اپنے مُردے دفن کرن ڈے۔ ۲۳- جیہڑے ولے یسوع کشتی دے وچ چڑھ گیا تان اؤں دے چیلے وی اوندے نال کشتی اچ آگے۔ ۲۴- تہ ڈیکھو جھیل اچ ک وڈا طوفان آبات کشتی پانی وچ لک گئی پر اوہ سٹا پیا ہا۔ ۲۵- چیلے اؤں دے کول تہ تہ اؤں کؤں جگا پاتے آکھیا اے خُداوند ساکوں بچا! نہیں تان آساں مر ویسو۔ ۲۶- یسوع نے انہاں کو آکھیا اے گھٹ ایمان رکھن آلیو ڈردے کیوں پوے؟ ول اؤں اُٹھی کبول تہ پانی کؤ جھڑکیا تہ بالکل چپ تھی گئی۔ ۲۷- بندے وڈے حیران تھئے آکھن لگے کہ اے کیہو جیا بندے کہ جیندا بول تہ پانی

وی حکم منیندین؟^{۲۸}۔ جیڑے ویلے یسوع گدرینیاں دے مُلک وچ آبلتے ڈو بندے جیڑے بدروحان دے قبض وچ بن اؤں کؤں ملے اوہ قبران دے علاقہ وچ رابندین۔ اوہ بیوں خطرناک بن این پاروں کؤئی وی اؤں راہ تھوں لنگھ نہ سگدا ہا۔^{۲۹}۔ تاں ڈیکھو اُنہاں نے بیوں شور گھتیلتے آکھیا اے خدا دے پُتر ساکوں تیدے نال کیا کہے؟ کیا توں ساکوں ویلے تھوں پہلے عذاب اچ ستن آیا نہیں؟^{۳۰}۔ اُنہاں کولوں کجھ دور سوران دایک وڈا اچڑ اُنہاں چرن اچ مصروف ہا۔^{۳۱}۔ ول بدروحانے یسوع دی منت کرکے آکھیا جے توں ساکوں کڈھیندیں تاں توں ساکوں این سوران دے اچڑ وچ ونجن دے۔^{۳۲}۔ یسوع نے اُنہاں کؤں آکھیا ونجو۔ لے اوہ بدروحان نکل کے سوران دے وچ لگیان گیاتے وت ڈیکھو سارا اچڑ اچی پڑی تھوں چھال مارکے جھیل دے وچ ڈھ پیلے او پانی وچ ڈب کے مَر گیا۔^{۳۳}۔ اوہ بندے جیڑے سور چریندین بھج کے شہر وچ گتے اُنہاں نے سارا کجھ ڈسیلتے خاص طورے اُنہاں بندیاں دے بارے جیڑے بدروحان دے قبض وچ ہن۔^{۳۴}۔ لے ڈیکھو سارا شہر یسوع کؤں ملن کیتے نکلیلتے اؤں کؤ ڈیکھ کے اؤندی منت کیتی کہ ساڈے علاقہ وچوں نکل ونج۔

9

۱۔ ول اوہ کشتی وچ بہ کے پار گیلتے اینہ شہر وچ آیا۔^۲۔ لے ڈیکھو لوگ ہک فالج لے بندے کؤ کھتے چاکے اؤندے کول گھن لے۔ یسوع نے اُنہاں دا ایمان ڈیکھ کے فالج لے کؤں آکھیا پُتر (خاطر جمع) رکھ تیدے گناہ معاف تھی گتے۔^۳۔ ول ڈیکھو کئی قبیانے اینہ دے اچ آکھیا اے کُفر آدھلے۔^۴۔ یسوع نے اُنہاں دے خیال جان کے آکھیا کہ اُنہاں کسوں اینہ دلاں وچ بُرے خیال گھن آندے وے؟^۵۔ سوکھا کیا ہے۔ ایہ آکھیاں کے تیدے گناہ معاف تھی گتے یا ایہ آکھیا کہ اُتھتے تُر پھر؟^۶۔ این کیتے کہ اُنہاں جان گھنو کہ ابن آدم کؤں زمینے گناہ معاف کرن دا اختیار ہے۔ اؤں نہ فالج لے بندے کؤں آکھیا کے اپنی کھت چلتے اینہ گھر لگا ونج۔^۷۔ ول او اُتھی کے اینہ گھر لگا گیا۔^۸۔ لوگ ایہ ڈیکھ کے ڈر گتے خدا دی تعریف کریندے راہے جئیں بندیاں کؤں اے اختیار ڈتا۔^۹۔ یسوع نے اؤں جاہ توں لگے وڈھ کے متی ناں ہک بندے کؤں موصول چونگی تے بیٹھ ڈٹھالتے اؤں کؤں آکھیا میڈے پیچھوں آ۔ اوہ اُتھی کے اؤندے پچھوں تھی پیا۔^{۱۰}۔ جیڑے ویلے اوہ گھر وچ نُکر کھاوں بیٹھا ہا تاں ایویں تھیا کہ بیوں سارے موصول گھنن لے گتے گنہگار یسوع اؤندے چیلیاں نال نُکر کھاوں بیٹھ۔^{۱۱}۔ فریسیانے ایہ ڈیکھ کے اؤندے چیلیاں کؤں آکھیا کہ اُنہاں اُستاد موصول گھنن آلیانے گنہگاراں دے نال کیوں کھاندلے؟^{۱۲}۔ یسوع نے اے سُن کے آکھیا کہ تگڑیاں کؤں ڈاکٹر دی کوئی لوڑ نہیں بلکہ بیماراں کؤں ہے۔^{۱۳}۔ پر اُنہاں وچ کے ایندے معنی گولو کہ میں قربانی نہیں بلکہ رحم پسند کرینداں ہاں کیونکہ میں دینداراں کؤں نہیں بلکہ گنہگاراں کؤں سڈن آیا ہاں۔^{۱۴}۔ اؤں ویلے بوجنا دے چیلیانے اؤندے کول لگے آکھا کیا وچے کہ آسانے فریسی اکثر روزہ رکھیندے نہیں تے تیدے چیلے روزہ نہیں رکھیندے؟^{۱۵}۔ یسوع نے اُنہاں کؤں آکھیا کہ جڈاں تاہیں گھوٹ اُنہاں دے نال ہے غم منا سگدن؟ پر اوہ ڈیہ آسن کہ گھوٹ اُنہاں کولوں آج کیتا ویسی۔ اؤں ویلے اوہ روزہ رکھ سن۔^{۱۶}۔ نویں کپڑے دی تاکی پُرنے کپڑے کؤئی نیں لیندا کیونکہ اوہ تاکی کپڑے کولوں آج تھی ویسی تاں کپڑا پہلے کولوں زیادہ پھٹ ویندلے۔^{۱۷}۔ لے نویں مہ پُرائی مَشکاک وچ نہیں بھرندے اگر او ایویں کرینن تاں مَشکاک پھٹ ویندے تے وئی ویسی مَشکاک تباہ تھی ویسن ایندے بجلے نویں مہ نویاں مَشکاک اچ بھرن تاں اوہ ڈوویں بجیاں رابندین۔^{۱۸}۔ اوہ اُنہاں کؤں اے آدھا پیا ہا کہ ڈیکھو ہک سردار آبلتے اؤں کؤں آکھیا میڈی دھی ہالی ہن موئی پر اُنہاں چل کے اؤندے اپنا ہتھ رکھیندے تاں اوہ زندہ تھی ویسی۔^{۱۹}۔ یسوع اُتھی کے اینہ چیلیاں دے نال اؤندے پچھوں تھی پیا۔^{۲۰}۔ لے ڈیکھو ہک تریمتنہ جیندے بارہ سالان اؤں خون وگدا ہا اؤں دے پچھوں اؤندے کپڑیاں دی نُکر کؤں ہتھ لایا۔^{۲۱}۔ کیونکہ اوہ اینہ جی اچ آدھی ہائی کہ اگر صرف اؤندے کپڑیاں کؤں ہتھ لا گھنساں تاں جنگی تھی ویساں۔^{۲۲}۔ یسوع مڑ کے اؤندے ول ڈٹھالتے آکھیا دھیتے حوصلہ رکھ۔ تیدے ایمانے تیکوں چنگا کر ڈتے تان اوہ تریمتنہ اؤں ویلے ای جنگی تھی گئی۔^{۲۳}۔ جیڑے ویلے یسوع وڈیرے دے گھر آبلتے اُنہاں بانسری وجاوں آلیاں کؤں تے لوگاں کو شور کریندے بوئیاں ڈٹھا۔^{۲۴}۔ تاں یسوع آکھن لگے ہرے تھی ونجو کیوں جو چھویر موئی نیں بلکہ سٹی ہئی ہے۔ اوہ اؤندے کھلن لگ پے۔^{۲۵}۔ پر جیڑے ویلے لوگاں کؤں باہر کڈ ڈتا گیا تاں اؤں اندر ونج کے اؤں چھویر دا ہتھ پکڑے اوہ اُتھ گئی۔^{۲۶}۔ این گال دی خبر اؤں سارے علاقہ وچ پھیل گئی۔^{۲۷}۔ جیڑے ویلے یسوع لگے آیا تاں ڈو اُنہاں اؤندھا بیچھا کیتا لے اوہ ایہ آدھوئے کہ اے ابن داؤد ساڈے رحم کر۔^{۲۸}۔ ول جیڑے ویلے یسوع گھر وچ آیا تاں اوہ انہ اؤندھ کول لے یسوع نے اُنہاں کؤں آکھیا کہ کیا اُنہاں ایمان رکھیندے پیوے کہ میں ایہ کر سگدا ہا اُنہاں نے اؤں کؤں آکھیا ہا اے اُداوند۔^{۲۹}۔ ول یسوع نے اُنہاں دی آکھیاں کؤں ہتھ لایا تے آکھیا یئہ اُداوندے ایمان دے مطابق اُداوندے نال تھیوے۔^{۳۰}۔ لے اُنہاں دی آکھیاں کھل گنیاں ول یسوع سختی دے نال اُنہاں کؤں حکم ڈتے آکھیا ڈیکھو کوئی وی ایندے بارے جانن نہ پاوے۔^{۳۱}۔ پر اؤں ڈو بندیاں ہاں وچ کے اینہ ساری خبر کؤں پورے علاقہ وچ ڈس ڈتا۔^{۳۲}۔ جیویں ہی او ڈویں بندے ویندے پھن ڈیکھو ہک گونگا جیڑا بدروح دے تھیاں اچ ہا اؤں کؤ یسوع دے کول گھن لے۔^{۳۳}۔ جیڑے ویلے بدروح کڈھ ڈئی گئی تاں گونگا بندے علواون لگ پیا لے لوگ بیوں حیران تھتے آکھن لگے کہ اسرائیل وچ ایویں پہلے نہیں ڈٹھا گیا۔^{۳۴}۔ پر فریسی اے آدھ پھن کہ اے تاں بدروحان دے سردار دی مدد نال بدروحان کؤ کڈھیندے۔^{۳۵}۔ لے یسوع سارے شاہراں پندیاں وچ پھردا ریہا یسوع نے اُنہاں دے عبادت خانیاں وچ تعلیم دیندے بادشاہی دی خوشخبری ڈیندا ریہا لے اُنہاں کؤں ہر قسم دی بیماریاں اؤں چنگا کریندا ریہا۔^{۳۶}۔ لے جیڑے ویلے یسوع نے اُنہاں بندیاں کؤں ڈٹھالتے اُنہاں تے ترس آیا کیوں جو اوہ ڈکھ وچ بن او ایویں جیویں بھیدیاں آجائری دے بغیر پورے جنہاں دا بیوں بُرا حال ہوئے۔^{۳۷}۔ ول اوں نے اینہ چیلیاں کؤں آکھیا فصل تاں بیویں پر مزدور گھٹ ہن۔^{۳۸}۔ این کیتے فصل دے مالک دی منت کرو کہ اوہ اپنی فصل کیتے مزدور گھلے۔

10

۱۔ ول یسوع نے بارہ چیلیاں کؤں اینہ کول سڈا کے اُنہاں کؤں پلید روجانے اختیار ڈتا کہ اُنہاں کؤں کڈھن تے ہر قسم دے روگاں تے ہر طرح دی کمزوری کؤ دُور کرن۔^۲۔ اُنہاں بارہ چیلیاں دے نال این۔ پہلا شمعون جیڑا پطرس اکھویندلے لے اؤندا بھرا ا ندرباس۔ زیدی دا پُتر یعقوب تے اؤندا بھرا یوحنا۔^۳۔ فلپس تے برتلمائی۔ توملتے متی چؤنگی گھنن آلا۔^۴۔ حلفئی دا پُتر یعقوب تے تدی۔ شمعون قناتی تے یودا اسکریوتی جئیں اؤں کؤں پکڑا وی ڈتا ہائی۔^۵۔ اینہاں بارہ کؤں یسوع نے گھلیلتے اُنہاں کؤں حکم ڈتا۔ کہ ڈوچھیاں قوماں دے پاس نہ ونجنالے سامرہ دے کئیں شاہر اچ نہ ونجنالے۔^۶۔ بلکہ اسرائیل دے گھر لے دی گم تھیاں بھیدیاں کول ونجنا۔^۷۔ لے تیردے تیردے ایہ مُنادی کرنا کہ آسمان دی بادشاہی نیڑے آگئی۔^۸۔ بیماراں کؤں چنگا کرنا موئی بوئیاں کو زندہ کرنا۔ کوڑھیاں کو پاک صاف شتھرا کرنا تے ناپاک روحاں کؤں کڈھنا۔ اُنہاں کؤں مُفت مِلا ہے مُفت ڈیونا۔^۹۔ اپنی تھلیاں وچ سونا یا چاندی نہ پیسے گھن ونجنا۔^{۱۰}۔ اینہ سفر دے کیتے سامان نہ گھن ونجنا نہی ڈو ڈو چولہ نہ جوتیاں نہ سوئی کیونکہ مزدور اپنی مزدوری دا حق دار ہے۔^{۱۱}۔ ول جئیں شاہر یا دیہات وچ اُنہاں ویندے پیوے گولو کہ کوئی این لائق ہے تے اپنی واپسی تک اُنہاں راوتے۔^{۱۲}۔ جیڑے ویلے اُنہاں گھر وچ وڑ وے ویلے اُنہاں وی سلامتی منگو۔^{۱۳}۔ اگر اوہ گھر این لائق ہے تاں اُنہاں سلام اؤں کؤں پینچے لے اگر اوہ این لائق نہیں تاں اُنہاں سلام ڈتا۔^{۱۴}۔ لے اگر کوئی اُنہاں کوں قبول نہ کرے تے اُنہاں گالہیں نہ سٹے تاں اؤں گھر یا شاہر وچوں بارھوں نکلدے ویلے اینہ بیراں دی

مٹی چھنڈ ڈبولہ۔^{۱۵} میں ٹہاکوں سچ آدھا ہاں کے عدالت لہے ڈیں اوں شاہر دی نسبت سدومہ عمورہ دے علاقہ دا حال زیادہ برداشت دے لائق ہوسی۔^{۱۶} ڈیکھو میں ٹہاکوں بھجیندا ہاں جیویں بھیدیاں کُو بھینڈیاں دے وچ۔ ول سپاں دے وانگوں چلاکتہ کبوتران دے وانگوں بھولہ بنو۔^{۱۷} پر بندیاں کُولوں ہوشیار راہو اوہ ٹہاکوں عدالتان دے حولہ کریسن۔ اپنی عبادت گاہاں وچ ٹہاکوں کوزے مریسن۔^{۱۸} لہے ٹساں میڈے پاروں بادشاہاوت وڈیریاں دے سامنہ حاضر کیتے ویسو تاں جو اُنہاں دے غیر قومان کیتے گواہی تھیوے۔^{۱۹} پر جیڑے ویلہ اوہ ٹہاکوں پکڑاواں تاں فکر نہ کرلے کہ آساں کیا آکھشوں کیونکہ جو کجھ ٹہاکوں آکھنا ہوسی اوں ویلہ ای ٹہاکوں ڈسا ڈتا ویسی۔^{۲۰} کیوں جو علاون لہے ٹساں نیں بلکہ ٹہاڈے باپ دا رُوح جیڑا ٹہاڈے وچوں بولیندا ہے۔^{۲۱} بھرا کُو بھرا قتل کرواؤں کیتے حولہ کریسی پتر کُو پیوٹے پتر اپنہ ماں پیو دے خلاف کھڑے تھی کے اُنہاں کُو مروا ڈیسن۔^{۲۲} ول میڈے ناں دے پاروں سارے لوگ ٹہاڈے کولوں نفرت کریسن پر جیڑا اخیر تائیں برداشت کریسی اوہو نجات پاسی۔^{۲۳} ول ٹہاکوں ہک شاہر اچ تنگ کرن تاں ڈوجھ شاہر وچ لگے ونجو کیوں جو میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں کہ ٹساں اسرائیل دے سارے شاہراں وچ نہ پھر سگسو کہ ابن آدم آ ویسی۔^{۲۴} جیلا اپنہ اُستاد کولوں وڈا نیں تھیندا ناں نوکر اپنہ مالک کولوں۔^{۲۵} جیلہ کیتے اے بہوں ہے کہ اوہ اپنہ اُستاد آلی کار ہووے نوکر کیتے کہ اوہ اپنہ مالک آلی کار۔ جیڑے ویلہ اُنہاں نے اپنہ گھر دے مالک کُوں بُلز بُل آکھیلے ول اوندے گھر دے لوگاں کُو کیوں نہ آکھسن؟۔^{۲۶} لہے اُنہاں کُولوں نہ ڈرو کیونکہ کوئی نشہ لکی نئیں جیڑی کھولی نہ ویسی۔ نہ کوئی لکی ہے جیکوں جانی نہ ویسی۔^{۲۷} جو کجھ میں ٹہاکوں اندرہاں وچ آدھا ہاں سوچھ وچ آکھو ول جو کجھ ٹساں کن وچ سُنڈے پیوے کوٹھیاں اوندی منادی کروا۔^{۲۸} جیڑے بدن کُوں قتل کرنیندے روح کُوں قتل نئیں کر سگدے اُنہاں کولوں نہ ڈرو بلکہ اوندے کولوں ڈرو جیڑا بدن۔ رُوح ڈواں کُوں جنم وچ پلاک کر سگدے دا ہے۔^{۲۹} کیا ہک پیسہ دیاں ڈو چڑیاں نئیں وکدیاں؟ اُنہاں وچوں ہک وی ٹہاڈے باپ دی مرضی دے بغیر زمین نئیں ڈھ سگدی۔^{۳۰} بلکہ تہاڈے سیر دے وال وی سارے گنہوئیں۔^{۳۱} لہے ڈرو نئیں تہاڈی قدر چڑیاں اُونوں بہوں زیادہ ہے۔^{۳۲} جیڑا بندیاں دے سامنہ میڈا اقرار کریسی میں وی اپنہ باپ دے سامنہ جیڑا آسمان تہے اُوندا اقرار کریساں۔^{۳۳} پر جو کوئی بندیاں دے سامنہ میڈا مُنکر تھیسے میں وی اپنہ باپ دے سامنہ جیڑا آسمان تہے اُوندا مُنکر تھیساں۔^{۳۴} اے نہ سمجھو بئی کہ میں زمین تہے ضلع کرواؤں آیا ہاں ضلع کرواؤں نئیں پتھوں تلوار چلاواؤں آیا ہاں۔^{۳۵} کیوں جو میں اپنہ کیتے آیا ہاں کہ بندے کُوں اوندے پیو تھوے دھی کُوں اوندی ماں تھوے لہے نوہہ کُو اوندی سس کولوں آبیج کراں۔^{۳۶} آدمیاں دے دشمن اوندے گھر ہی دے لوگ ہوسن۔^{۳۷} جیڑا پیو یا ماں کُو میڈے کولوں زیادہ عزیز رکھیندے اوہ میڈے لائق نئیں لہے جیڑا کوئی پتر یا دھی کُوں میڈے کولوں زیادہ عزیز رکھیندے اوہ میڈے لائق نیں۔^{۳۸} لہے جیڑا کوئی اپنی صلیب نہ چاوتے میڈے بچھوں نہ آوے اوہ میڈے لائق نیں۔^{۳۹} جیڑا کوئی اپنی جان کُو بچیندے اُوں دے کولوں اوہ کھس ویسی لہے ول جیڑا میڈی خاطر اپنی جان ونجیسی اوہ اپنی جان بچا گھنسی۔^{۴۰} جیڑا ٹہاکوں قبول کریںدے اوہ میڈوں قبول کریںدے لہے جیڑا میڈوں قبول کریںدے اوہ میڈے گھن لہے کُوں قبول کریںدے۔^{۴۱} جیڑا نبی دے ناں تھوں نبی کُوں قبول کریںدے اوہ نبی دا صلہ پاسی۔ ول جیڑا دیندار دے ناں تھوں دیندار کو قبول کریںدے اوہ دینداری دا صلہ پاسی۔^{۴۲} لہے جیڑا کوئی جیلہ دے ناں تھوں اِنہاں نکیاں وچوں کئیں کُوں ہک پیلا تھنڈا پانی پلاسی میں ٹہاکوں سچ آدھا ہاں اوہ اپنا صلہ برگر نہ گوانسی۔

1- جڈاں یسوع اپنہ بارہ چیلیاں کُوں حکم ڈے ڈتا تاں ایویں تھیا کہ اوہ اُنھوں لگا گیا تاں جو ڈوجھ شاہراں دے وچ تعلیم ڈیوے منادی کرے۔¹¹
2- لہے یوحنا قید خلتہ دے وچ مسیح دے جنگ کماں دے بارے وچ سُن کے اپنہ چیلیاں دی رائیں پچھوا گھلیا۔³ کہ اُون آلا توں ایسے جیڑا آون والے یا اسان کئیں ڈوجھ دی راہ ڈیکھوں؟۔⁴ یسوع اُنہاں کُوں جواب ڈتاتے آکھیا کہ جو کجھ ٹساں سُن دے پیوے لہے ڈیکھو یسوع وچ کے یوحنا کو خبر ڈیوے۔⁵ کہ لہے ڈیکھو لنگڑے چلے ڈرے۔ کوزھی پاک صاف کیتے ویندین ڈورے سن دے۔ لہے مُردے جیوندے کیتے ویندینے غربیاں کُوں خوشخبری سنائی ویندی۔⁶ اوہ بھاگاں ولوں جیڑے میڈے پاروں تھڈا نہ کھاؤں۔⁷ جیڑے ویلہ اوہ بندے اپنی رامت لگے گئے تاں یسوع یوحنا دی بابت لوگاں کُوں آکھنا شروع کیتا کہ ٹساں بیابان دے وچ کیا ڈیکھن گئے؟ کیا ہوا دے نال ہلدے ہوئے کلے کون۔⁸ تاں ول ٹساں کیا ڈیکھن گئے؟ کیا اُوں بندے کُوں جئیں جنگتے مہانگ کپڑے پلے ہووون؟ اے سچی گالہیے بنی جیڑے بندے جنگ کپڑے پاندے اوہ بادشاہاں دے محل اچ رہن۔⁹ ٹساں ول کیوں گئے؟ کیا ہک نبی کُوں ڈیکھن کیتے؟ ہاں میں تہاکوں آدھا ہاں بلکہ نبی کولوں وی وڈے کُو۔¹⁰ اے اوہو جنیدے بارے وچ لکھا لاتھ کہ ڈیکھو تہاڈے اگوں ہک پیغمبر بھجیندا پیا ہاں جیڑا تہاڈے اگوں تہاڈا راہ سیدھا کریسی۔¹¹ میں تہاکوں سچ آدھا ہاں کہ جتہ وی سوائیاں تھوں جمنے اُنہاں وچوں کوئی وی یوحنا بیتسم ڈیوں آے دے ڈین تھوں چل کے آج تائیں آسمان دی بادشاہی وچ جیڑا سب کولوں نکلے اوہ اوندے کولوں وڈے۔¹² ول یوحنا بیتسم ڈیوں آے دے ڈین تھوں چل کے آج تائیں آسمان دی بادشاہی زور تھیندا رہ گئے لہے زور آوے اُوں کُو چھک گھنن۔¹³ کیوں جو سارے نبیاں تہے شریعت یوحنا تک نبوت کیتی ہے۔¹⁴ لہے ول ٹساں چاہو تا ایں کُو من گھنو۔ ایلیا، جیڑا اُون آلا ہا ایہوے۔¹⁵ لہے جیندے سنن لہے کن ہوؤں اوہ سن گھے۔¹⁶ لہے میں ہن ایندی نسل دی برابری کیندے نال کراں؟ اے تاں اُوں بالان وانگوں بن جیڑے بازار دے وچ بیٹھوئے اپنہ دوستان کُو سڈکے آدھن۔¹⁷ آساں ٹہاڈے کیتے بانسری وچائے ٹساں تچے وی ناں۔ اسان ماتم کیتے ٹساں اپنہ سینے تہے نہ مارے؟۔¹⁸ کیوں جو یوحنا نُکر کھاوتے شراب پیوں تاں نہ آیا ہلتے پر اوہ آدھن ایندے وچ بدروح۔¹⁹ ابن آدم کھاندا پیندا ہوا آیا لہے اوہ آدھن ڈیکھو کھاوتے شراب ہے۔ چونگی گھنن لہے گنہگار دا یار! پر حکمت اپنہ کماں تھوں سچی ثابت تھئی۔²⁰ اوہ اُنہاں شاہراں کُو پھٹکارن لگا جتھاں اُوں نہ بہوں سارے معجزے کیتے کیوں جو اُنہاں تہے توہ نئیں کیتی کہ۔²¹ تہڈے لہے افسوسے خُرازین! تہڈے لہے افسوسے اے بیت صیدا! اگر اے معجزے صورتے صیدا وچ تھیوں ہا تاں اوہ تاٹ پاکتے مٹی اچ بیہ کے کڈن دی توہ کر گھیندے۔²² لہے میں ٹہاکوں آدھا ہاں کہ عدالت دے ڈین صورتے صیدا دا حال ٹہاڈے حال کولوں زیادہ برداشت دے لائق ہوسی۔²³ لہے اے کفر نحوم! تُوں کیا سوچیندا پئیں کہ تُوں آسمان تائیں اُچا کیتا ویسیں؟ نئیں بلکہ تُوں تاں عالم ارواح دے وچ اُتر ویسیں کیونکہ جیڑے معجزے تہڈے وچ تھے اگر سدوم اچ تھیوں ہا تاں اوہ اچ تائیں قائم رہندا۔²⁴ پر میں تہاکوں آدھا ہاں کہ عدالت دے ڈین سدوم دا علاقہ تہاڈے مقابلہ وچ بہوں سوکھ پاسی۔²⁵ اُوں ویلہ یسوع آکھیا اے باپ میں تیڈی حمد کرنیڈا ہاں آسمان تہے زمین دے خداوند۔ کیوں جو تُوں اے گالہیں عقلمندان تہے سمجھ دارا تہے ظاہر نہ کیتیاں پر اوہاں تہے ظاہر کیتیاں جیڑے بالان دے وانگوں بن۔²⁶ ہاں آے باپ کیونکہ ایویں ای تیکو پسند لہے۔²⁷ میڈے باپ دے پاروں سارا کجھ میڈے حولہ کیتا گیلے تاں جو کوئی وی میڈے پتر کو کوئی نہ جان دا ہاں سولہ باپ دے کوئی باپ کُو نئیں جان دا سولہ پتر دے لہے اوندے جیندے لہے پتر ظاہر کرنا چاہندا ہووے۔²⁸ اے بہار دے چاؤن اَلیوتے بہوں تھک ماندے بندو سارے میڈے کول اُوں میں تہاکوں آرام ڈیساں۔²⁹ میڈا جوا اہنہ تہے چا گھنولہ میڈے کولوں سیکھو کیوں جو میں حلیمتے دل دا عاجز ہاں تہاڈیاں جاناں آرام پاسن۔³⁰ کیونکہ میڈا جوا ملائپ لہے میڈا بوجھ ہولتے نرمے۔

۱- اُوں ویلے یسوع سبت لہ ڈیند فصلاں دے وچوں ویندا پیا ہا لہ اُوں دے چیلیاں کُو بھک لگی اوہ کنک دے سٹ توڑ کے کھاوون لگے۔^۲ فریسیاں نے اے ڈیکھ کے یسوع کُوں آکھیا ڈیکھ تیدے چیلے اوہ کم کریندن جیڑا سبت لہ ڈیند کرنا جائز نئیں۔^۳ یسوع نے اُنہاں کُوں آکھیا کیا اُنہاں نے اے نئیں پڑھیا کہ جیڑے ویلے داؤدے اُوں دے سنگتی بھکتن تان اُنہاں نے کیا کیتے؟^۴ کیوں اوہ خدا دے گھر دے وچ گیلے نذر دے ٹکر کھادے جو اُوں دے کیتے جائز نہ ہن تے اُوں دے چیلیاں کیتے پر صرف کلہاں کیتے ای جائز ہائی؟^۵ کیا اُنہاں توریت اچ پڑھیا کہ کلہاں سبت لہ ڈیندیکل اچ سبت دی ہرمرتی کر دینے اوہ قصور راہندن؟^۶ میں تہاکوں آدھا ہاں کہ ایتھاں اوہ پیا جیڑا پیکل تھوں وی ہوں وڈلے۔^۷ پر اگر تسناں میں دے معنی جان دے کہ میں فریانی نئیں بلکہ رحم پسند کریندا ہاں تانہ قصوراں کُو قصوروار نہ ٹہراؤ ہا۔^۸ کیوں جو این آدم سبت دا مالک ہے۔^۹ یسوع اُنہوں تُوں کہ اُنہاں دے عبادت خلہ وچ گیا۔^{۱۰} لہ ڈیکھو اُنہاں یک بندہ جندا ہتہ شکا ہوا۔ اُنہاں نے اُوں دے الزام لاوون دے ارادے نال اے پُچھیا کہ کیا سبت لہ ڈین شفا ڈیونا جائز ہے؟^{۱۱} یسوع نے اُنہاں کُو آکھیا! تہاڈے وچوں ایو جیا کونہ جنیدے کولیک بھیڈ بے تان اوہ سبت دے ڈیند تھوے وچ ڈھیہ پووے تان اوہ اُوں کُوں پکڑ کر نہ کڈھے؟^{۱۲} بندے دی عزت تان اُوں بھیڈ کولوں ہیوں زیادہ۔ این پاروں سبت لہ ڈیند چنگا کم کرنا جائز ہے۔^{۱۳} تان یسوع نے اُوں بندے کُو آکھیا اپنا ہتہ ودھالو اُوں ہتہ ودھالیا تہ اوہ ڈوجہ ہتہ وانگوں چنگا تھی گیا۔^{۱۴} لہ فریسی ہار گئے اُوں دے خلاف منصوبہ بنلے کہ اُوں کُوں کیوں ہلاک کرؤں۔^{۱۵} جڈاں یسوع کُوں ایں گالہیں دا پتہ لگے تان اوہ اُنہوں لگا گیا لہ ہیوں سارے لوگ اُوں دے پچھوں نہ تریہ اُوں نے ساریاں کُوں چنگا کر لہ۔^{۱۶} اُنہاں کُوں آکھیا کہ میکوں ظاہر نہ کرلے۔^{۱۷} تان جو یسوعا نئی دی راہیں جو آکھیا گیلے اوہ پورا تھی وے کہ۔^{۱۸} ڈیکھو اے میڈا نوکریہ جنیں کُوں میں چن گئے۔ میڈا پیارا جنیدے تھوں میڈا دل خوش ہے۔ میں اپنی روح اُوں لہ سٹیسناں لہ ول اوہ غیر قومان کُو انصاف دی خبر ڈیسی۔^{۱۹} ایہ نہ جھگڑا کریسی تے نہ ای شور لہ نہ ای بازاراں وچ کوئی ایندی آواز سن سی۔^{۲۰} اوہ گھہوئے سرکنڈے کو نہ توڑیسی ول اوہ دھواں ڈیندے ہوئے سن کونہ بچھا سی جڈاں تائیں اوہ انصاف دی فتح نہ کرا ڈیسی۔^{۲۱} لہ غیر قومان ایں دے تان تھوں بہروس رکھ سن۔^{۲۲} ول یک لہصے گونگ کُو جنیدے وچ بدروح ہا۔ یسوع دے کول گھن لہ اُوں کون چنگا کر ڈالتے جنیدے پاروں گونگا بولتے ڈیکھن لگ پیا۔^{۲۳} لہ ساری بھیڑ حیران تھی وے ول آکھیا اے بندہ داؤد دا پتر ہو سگدے۔^{۲۴} فریسیاں نے اے معجزے دے پارے وچ سن کے آکھیا اے بندہ جنان دے شہزا دے بعلز بول دے سوا جنان کون نیں کڈھ سگدا۔^{۲۵} یسوع نے اُنہاں دے خیال جان کے اُنہاں کُو آکھیا کہ جنیں بادشاہی وچ پھٹ پوندی ہ اوہ تباہ تھی ویندی لہ اُوں وے ای جنیں شہر یا گھر جنیدے وچ پھٹ پوسی او قائم نہ راہسی۔^{۲۶} لہ اگر شیطان ای شیطان کُو کڈھ ڈیوے تان اوہ آپ ای اپنا مخالف تھی ووسی۔ ول اُوں دی بادشاہی کیوں قائم راہسی؟^{۲۷} لہ جے کر میں بعلز بول دی مدد دے نال جنان کُو کڈھیندا ہاں تان توہاڈے پتر کئیں دی مدد نال کڈھیندن؟ ایندے پاروں اوہ توہاڈے منصف ہوسن۔^{۲۸} جے گر میں خدا دی روح نال جن کڈھندا ہاں تان وت خدا دی بادشاہی تہاڈے کول آگئی۔^{۲۹} یا کیوں کوئی ڈھاڈا زور آلا بندہ کئیں دے گھر وڑھ کے اوں دا مال لٹ سگدے جڈاں تائیں کہ پہلے اُوں زور آور کُو بدھ نہ گھنہ؟ ول اوہ اُوں دا گھر لٹ گھنسی۔^{۳۰} جیڑا میڈے نال نئیں اوہ میڈا دشمن ہے۔ جیڑا میڈے نال جمع نہیں کریندا اوہ بکھرنیدی۔^{۳۱} این کیتے میں تہاکوں آدھا ہاں کہ بندیاں دا ہر گناہ کفر معاف کیتا ووسی پر جو کفر روح دے حق وچ پوسی اوہ معاف نہ کیتا ووسی۔^{۳۲} لہ جیڑا کوئی این آدم دے خلاف بولیسی اُوں کُوں معاف کر ڈتا ووسی۔ پر جو کوئی پاک روح دے خلاف کجھ بولیسی اوہ تان کڈائیں وی معاف نہ کیتا ووسی۔ نہ ایں دنیا وچ نہ جیڑی اُوں لہ جہاں وچ۔^{۳۳} یا تان جھاڑ کُوں چنگا آکھولتے اوندے پھل کُوں وی چنگا آکھو، یا ول جھاڑ کُوں وی بُرا آکھوتے اوندے پھل کُوں وی بُرا آکھو کیونکہ جھاڑ لینے پھل تھوں سنجھانا ویندے۔^{۳۴} اے نانگ دے بالو اُنہاں بُرے تھی کے چنگیاں گالہیں آکھ سگدے ہو؟ کیونکہ جیڑا دل اچ پووے اوہو منہ آندے۔^{۳۵} چنگا بندہ چنگ خزلے وچوں چنگیاں شتیان کڈھیندے لہ بُرا بندہ بُرے خزلے وچوں بُریاں شتیان کڈھیندے۔^{۳۶} لہ میں تہاکوں آدھا ہاں عدالت لہ ڈیند کہیں کون اپنی ہر بُری گل دا حساب ڈیونا پوسی۔^{۳۷} کیونکہ تُوں اپنی گالہیں دے پاروں دین دار تھیرا یا ووسی لہ اپنییاں گالہیں دے پاروں قصور وار تھیرا یا ووسی۔^{۳۸} ول کجھ فقیہاں تے فریسیاں یسوع کون جواب ڈالتے آکھیا۔ اے اُستاد اسان تہاڈے کولوں یک نشان ڈیکھنا چاہندے ہاں۔^{۳۹} یسوع نے اُنہاں کُو جواب ڈالتے آکھیا ایں زملہ دے بُرے زنا کار قوم نشان منگدن پر یوناہ نبی دے نشان دے سوا بیٹا کوئی نشان نہ ڈتا ووسی۔^{۴۰} کیونکہ جیوں یوناہ ترلہ دیہاڑے تے ترلہ راتیں مچھی دے ڈھڈ وچ رہا اُوں وے ای ابن آدم ترلہ دیہاڑے تے ترلہ راتیں زمین کے اندر راہسی۔^{۴۱} عدالت کے ڈیندے نبیوہ دے لوگ ایں زملہ دے لوگاں دے نال کھڑے تھی کے اُنہاں کُو مُجرم تھیراسن کیوں جو اُنہاں نے یوناہ دی مُنادی تے توبہ کیتی پر ڈیکھو ایتھاں اوہ جیڑا یوناہ تھوں وی وڈلے۔^{۴۲} دکھن دی ملک عدالت لہ ڈیند ایں زملہ دے لوگاں دے نال حیوانی ووسی۔ اُنہاں کُوں مُجرم تھیرا سی۔ کیوں جو اوہ زمین دی اخیر تھوں سلیمان دی حکمت کُو سنن آئی لہ ڈیکھو جیڑا ایتھاں جیڑا سلیمان تھوں وی وڈلے۔^{۴۳} جڈاں یک پلید رُوح بندے وچوں نکلدی تان خشک جامتے آرام گولیندی بہردی لہ اُوں کُو نئیں ولدی۔^{۴۴} ول اے آدھیہ کے میں پچھاں لینے گھراچ ول وپساں جنھوں میں آئی ہامی۔ اوہ واپس آئی تے اوہ لینے گھر کُوں صاف ستھرا پاندی۔^{۴۵} ول اوہ لینے گھر ویندی اے تے لینے نال ست تریاں روحاں کُوں گھن ویندی۔ جیڑیاں ایں تھوں وی ہیوں تریاں ہونیندے ول اوہ ساریاں اُنہاں آن کے راہندن لہ اُوں بندے دی اخیری حالت پلے کولوں وی زیادہ تری تھی ویندی۔ ایں زملہ دے بُرے لوگاں دا حال ضرور ایویں ای ہوسی۔^{۴۶} جڈاں یسوع بھیڑ نال گالہیں کریندا پیا ہا اُوں دی مانتے پھرا ہار کھڑے لہ اوندے نال گالہ کرنا چاہندے ہن۔^{۴۷} کئیں نے اُوں کُوں آکھیا تیدی مانتے تیدی پھرا ہار کھڑے ہن کہ تیدی نال گالہ کرنا چاہندن۔^{۴۸} ول یسوع نے اُنہاں کُو آکھیا کونہ میڈی مانتے کونہ پھرا۔^{۴۹} تے ول اُوں نے اپنے چیلیاں دی طرف اشارہ کیتا تے اپنییاں ہتہ ودھا کے آکھیا ڈیکھو اے میڈی مانتے اے۔^{۵۰} کیوں جو کوئی وی میڈے باپ دی مرضی تے جلدے، اوہ ای میڈا بھرا تے میڈی بھین تے مارے۔

13

۱- اُوں ڈیند یسوع گھر کولوں نکل کتے جھیل دے کنڈے تے وچ بیٹھا۔^۲ تے اوندے کول ہیوں وڈی بندیاں دی بھیڑ کٹھی تھی گئی تان اوہ یک کشتی وچ چڑھ بیٹھا تے اوہ سارے لوگ جھیل دے کنارے کھڑے تھی گئے۔^۳ ول یسوع نے ہیوں ساری گالہیں اُنہاں کُوں مثالان اچ بیان کیتیاں۔ ڈیکھو یک بیج بوؤن والا بیج بوؤن نکلے۔^۴ لہ بوؤن دے ویلے کجھ دلہ راہ دے کنڈے ڈھتے پکھیاں نے اُنہاں کُو لکے چُک گئے۔^۵ تے کجھ پتھراں آلی زمین تے ڈتھ چنھاں اُنہاں کُوں ہیوں مٹی نہ ملی تے ہیوں مٹی نہ ملن دے کاروں جلدی اگ لہ۔^۶ لہ جڈاں سورج نکلے تان ستر گشتے جڑن پوؤن دے کاروں شک گئے۔^۷ لہ کجھ جھاڑیاں وچ ڈھتے جھاڑیاں نے اُوں کُو دبا گئے۔^۸ لہ کجھ چنگی زمین تے ڈھتے پھل گھن لہ کجھ سو گنا کجھ سٹھ گنا تے کجھ تریہ گنا۔^۹ جنیدے کن ہوں او سن گھنہ۔^{۱۰} چیلانے اوندے نیڑے لکے اُوں کُوں آکھیا اُنہاں مثالان وچ کیوں گالہیں آدھ پوے؟^{۱۱} اُوں نے جواب اچ اُنہاں کُو آکھیا ایں کیتے کہ تہاکوں آسمان دی بادشاہی دی گالہیں دی سمجھ ڈتی گئی۔^{۱۲} کیونکہ جنیدے کولے اُوں کُوں ڈتا ووسی۔ اوندے کول زیادہ تھی ووسی لہ جنیدے کول نئیں جے اوندے کولوں اوہ وی گھن گدا ووسی جیڑا اوندے کول ہے۔^{۱۳} میں اُنہاں نال مثالان اچ ایں کیتے گالہیں کریندا ہاں کہ او ڈیکھو تھیں ڈیکھتے سندن پوئے نئیں سندن لہ تان ای سمجھدن۔^{۱۴} لہ اُنہاں دے حق وچ

یسعیا؛ نبی دی پیشین گوئی پوری تھندی اے کہ اُسام کناں نال سُنسو پر بر گز نہ سمجھ سولتہ اکھیاں نال ڈیکھ سو پر بر گز پتا نہ کریسو۔¹⁵ کیونکہ اِنہاں دے دِلانے چری چھا گئی اے اوہ کناں تھوں اُچا سُندنے اُنہانے اپنیان اکھیاں بند کر گدِن ک ایویں نہ تھیوے کہ اکھیاں نال ڈیکھن تے کناں نال سُندنے دل تھوں سمجھن تے میڈے کول اُونے میں اُنہاں کون چنگا کران۔¹⁶ پر خوش نصیب پِن ٹاڈیاں اکھیاں این کیتے کہ اوہ ڈیدھیاں پِن لَتے کن اس کیتے کہ اوہ سُن دے۔¹⁷ ۱۷- میں ٹہاکوں سچ آدھا ہاں کے ہوں سارے نیانے دینداران کون آرزو پائی کے جو کجھ اُسام ڈیدھ پوئے اوہ ڈیکھن پر نہ ڈیکھ سگتے جوگا لیں تُوں اُونے پوئے سُندن پر نہ سُن سگتے۔¹⁸ ۱۸- بیج بوؤن لے دی مثال سنو۔¹⁹ ۱۹- جیڑے ویلے کوئی بادشاہی دا کلام سُن دا عتے نئیں سمجھدا تاں جو کجھ اُوندے دِل وچ بویا ویندے۔ اُون کون شیطاں لکے چھک گھندے۔ اے اوہیں جیڑے راہ دے کنارے بویا گیا ہا۔²⁰ ۲۰- لَتے جیڑا پتھر یلی زمین وچ بویا گیا اُوہ جیڑا کلام کون سُندلیتے خوشی نال قبول کر گھندے۔²¹ ۲۱- پر اپن اندر جڑ نہیں رکھیندا بلکہ تھوڑے ڈیواران دِلے لَتے جیڑے ویلے کلام دے پاروں دُکھ یا ظلم بریا تھیندے تاں چھیتی نال تھڈا کھاندیلے۔²² ۲۲- لَتے جو جھاڑیاں وچ دایا گیا اُوہ جیڑا کلام کون سُندلیتے دُنیا دی فکرتے دولت دا فریب اُون کلام کون دبا دیندے لے اوہ پھل نئیں گھن آندا۔²³ ۲۳- لَتے جیڑا چنگی زمین وچ بویا گیا اُوہ جیڑا کلام کون سُندلیتے سمجھدے لَتے پھل وی گھن آندے۔ کوئی سوگناتے کوئی ستھ گناتے کوئی تریہ گناتے۔²⁴ ۲۴- ول بسوعنیک بنی مثال اُنہاں دے سامنہ پیش کیتی۔ اکھیا اُسامان دی بادشاہی اُون بندے دی کارے جئیں اپنی زمین وچ چنگا بیج بوئے۔²⁵ ۲۵- پر بندیاں دے شوتے پوئے دشمن آیتے کنک وچ کوڑے دلہے وی بو گئے۔²⁶ ۲۶- ول جیڑے ویلے پتیاں نکلیانے پھلیانے اوہ کڑوے دلہے وی دکھائی تے۔²⁷ ۲۷- نوکرانے لکے گھر دے مالک کون اکھیا اے خداوند کیا تون اپن کھیت وچ چنگا بیج نئیں بویا ہا؟ اُوندے وچ کڑوے دلہے کیتھ آگتے؟²⁸ ۲۸- بسوعن اُنہاں کون اکھیا اہے کئیں دُشمن دا کہہ نوکرانے اُون کون اکھیا کیا تون چاہندا پین کہ اُسام وچ کے اُنہاں کو اکٹھا کروں؟²⁹ ۲۹- اُونے اکھیا نئیں ایویں نہ تھیوے کہ کڑوے دلہے جمع کریںدے۔ اُنہاں دے نال کنک وی اُکھاڑ دیو۔³⁰ ۳۰- کٹائی دے ویلے تک ڈویاں کون اکٹھا ودھن تے ڈیووتے کٹائی کرن آلیاں کون اکھیا ڈیووکے پلے کڑوے دلہے جمع کر گھنوتے جلاون دے کیتے اُنہاں دے گتھ بدھ گھنوتے کنک کون میڈے کیتے جمع کر گھنو۔³¹ ۳۱- بسوعنیک بنی مثال اُنہاں دے سامنہ پیش کیتی کہ اُسامان دی بادشاہی اُون رائی دے دلہے کارے جیکوں کے آدمی گھن کے اپن کھیت اچ پور دتا۔³² ۳۲- اوہ سارے بیجان وچوں چھوٹا تاپے پر جیڑے ویلے ودھدا ہے تاں ساریاں سبزیان کولوں وڈاتے ایہو جیہا درخت تھی ویندے کہو دا پھل دے پھل لکے بسیرا کریںدے پِن۔³³ ۳۳- ول اُونیک بنی مثال اُنہاں کون سُنائی کہ اُسامان دی بادشاہی اُون خمیر دی کارے جیکوں کئیں تریہمتے گھن کے تریہ پیملے لَتے وچ ملا دتا تاں تھیندے تھیندے سارا خمیر تھی گیا۔³⁴ ۳۴- ایہ ساریاں گالیں بسوعن بھیر کون مثالان وچ اکھیاں لَتے بغیر مثال دے اوہ اُنہاں کون کجھ نہ آدھا ہا۔³⁵ ۳۵- تاں جو نبی دے پاروں اکھا گیا ہا اوہ پورا تھیوے کہ میں مثالان اچ اپنا مُن کھولیسان۔ میں اُنہاں گالیں کون ظاہر کریساں جو شروع تھوں ہی لُکیاں ریاں پِن۔³⁶ ۳۶- اُون ویلے اوہ رش کو چھوڑے گھر گیا تے اُوندے چلیانے اُوندے کول لکے اکھیا کھیت دے کڑوے دانیاں دی مثال ساکون سمجھا ڈے۔³⁷ ۳۷- ول بسوعن جواب وچ اکھیا کہ چنگ بیج دا پورن آلا ابن آدم ہے۔³⁸ ۳۸- تے کھیت دُنیا عتے چنگا بیج بادشاہی دے پُرن تے کڑوے دلہے اُون شیطاں دے پُرن۔³⁹ ۳۹- جئیں دُشمن نے اُنہاں کون بویا اوہ شیطاں عتے کٹائی دیا دا اُخیریتے کٹن لے فرشتین۔⁴⁰ ۴۰- ول جیویں کڑوے دلہے جمع کیتے ویندے آگ وچ ساڑے ویندے اُون ویں ای دُنیا دے اُخیر وچ ہوسی۔⁴¹ ۴۱- ابن آدم اپن فرشتیاں کون بھجیسی تے اوہ سارے تھوکر کھلاون آلی شینیاں تے بدکاران کون اُون بادشاہی وچ جمع کریسی۔⁴² ۴۲- لَتے اُنہاں کون بھا دی بھٹی وچ ست ڈیسن۔ اُنہاں رووانا تے دنداں دا پیسنا ہوسی۔⁴³ ۴۳- اُون ویلے دیندار اپن باپ دی بادشاہی وچ سبجھ دی کار چمک سن۔ جیندے کن ہون اوہ سُن گھن۔⁴⁴ ۴۴- اُسامان دی بادشاہی کھیت وچ لکے پوئے خزلہ دی کارے جیکوں کئیں بندے گھن کے لکا تے اے خوشی دے مارے جو کجھ اُون دا وچ کے وچ تے اُون کھیت کون مُل گھن گدے۔⁴⁵ ۴۵- ول اُسامان بادشاہی اُون سوداگری دی کارے جیڑا چنگ موتیاں دی تلاش وچ ہا۔⁴⁶ ۴۶- جیڑے ویلے اُون کون بک بہو قیمتی موتی ملے تاں اُون تے وچ کے جو کجھ اُوندا ہا وچ تے دل اُون کون مُل گھن گدے۔⁴⁷ ۴۷- ول اُسامان دی بادشاہی اُون وڈے جال دی کارے جیڑا دریا وچ ستیا گیا تاں اُون تے ہر طرح دیاں مچھیاں گھیر گدیاں۔⁴⁸ ۴۸- تے جیڑے ویلے اوہ بہریچ گتے تاں اُون کون کنارے ول چھک کے گھن لَتے بہرے چنگی چنگی تاں تھانوں وچ جمع کر گدیاں تے جیڑیاں خراب پِن او ست ڈیاں۔⁴⁹ ۴۹- دُنیا دے اُخیر وچ ایویں تھیسے۔ فرشتے نکل سن تے شریان کون دینداران کولوں اُنچ کریسن لَتے اُنہاں کون بھا دی بھٹی وچ ست ڈیسن۔⁵⁰ ۵۰- اُنہاں رووانا تے دنداں دا پیسنا ہوسی۔⁵¹ ۵۱- کیا اُسامان ایہ ساری گالیں جان گتے پوئے؟ اُنہانے اُون کون اکھیا ہا۔⁵² ۵۲- اُونے اُنہاں کون اکھیا ایں پاروں پر فقیہ جیڑا اُسامان دی بادشاہی دا جیلا بنلے اُون گھر دے مالک کارے جیڑا اپن خزلہ وچوں نویاتے برانیاں شینیاں کڈھیندے۔⁵³ ۵۳- بسوع جیڑے ویلے اے مثالان دے چُکے تاں ایویں تھیا کہ اُنہوں لگا گیا۔⁵⁴ ۵۴- لَتے اپن وطن وچ لکے اُنہاں دے عبادت خان وچ اُنہاں کون ایہو جئی تعلیم دیون لگے کہ اوہ حیران تھی کہ اُنہاں لگے کہ اُنہاں دے وچ ایہ حکمت تے معجزے کیتھوں آگئیں۔⁵⁵ ۵۵- کیا اے ترکھان دا پُرن نئیں تے اِندی ماں دا ناں مریم تے اِندے بہرا یعقوب تے یوسف تے شمعون تے پودا؛ نئیں؟⁵⁶ ۵۶- لَتے کیا ایندیاں ساریاں بھینیں ساڈے کول نئیں؟ ول ایہ سارا کجھ اِندے وچ کیتھوں لَتے؟⁵⁷ ۵۷- لَتے اُنہانے اُوندے پاروں تھڈا کھادے۔ پر بسوعن اُنہاں کون اکھیا کہ نبی اپن وطن اچ تے اپن گھر دے سیوا کیتھائیں وی ہ عزت نئیں تھیندا۔⁵⁸ ۵۸- لَتے اُونے اُنہانے دیے اعتقادی دے پاروں اُنہاں ہوں سارے معجزے نہ دکھلے۔

14

۱- اُون ویلے چوتھائی مُلک دے حاکم نے بسوع پرودیس نے بسوع دی شہرت سُنی۔² ۲- لَتے اپن نوکران کون اکھیا کہ اے یوحنا بیتسم دیون آلے جیڑا مُردیاں وچوں زندہ تھی گیا۔ ایں کیتے اُوندے کولوں ایہ معجزے ظاہر تھیندے پئیں۔³ ۳- پرودیس نے اپن بہرا فلیس دی ڈال پرودیاں دے پاروں یوحنا بیتسم دیون لکے کون پکڑے بندھوایا تے قید خانہ اچ ڈھک دتا ہا۔⁴ ۴- کیوں جو یوحنا نبی نے اُنہاں کون اکھیا ہا کہ ایں کون بھرا کول رکھنا تے کیتے جائز نئیں۔⁵ ۵- کیوں جو پرودیس اُون کون قتل کر ڈیونا چاہندا ہا پر اوہ عام بندیاں کولوں ڈردا ہا کیونکہ اوہ اُون کون نبی من دے۔⁶ ۶- پر جڈاں پرودیس دی سالگرہ تھئی تاں پرودیاں دی دھن تے محفل دے وچ بچے پرودیس کون خوش چا کیتے۔⁷ ۷- ایں پاروں اُونے قسم کھادی تے وعدہ کیتا کہ تون جو کجھ منگیس میں تیکو ڈیساں۔⁸ ۸- اُونے اپنی ماں دے سکھاوتے اکھیانے میکوں یوحنا بیتسم دیون لے دا سر تھال اچ اِنہائیں منگوا ڈے۔⁹ ۹- ول بادشاہ کون اُون دی درخواست تے ہوں ارمان لگے پر اوہ اپنی قسماں تے مہمانان دے پاروں مجبور ہا اُونے حکم دتا کہ سر ڈے دتا وچ۔¹⁰ ۱۰- ول اُونے بندیاں کو بھجوا تے قید خانہ وچوں یوحنا دا سرالگ کٹوا چھوڑے۔¹¹ ۱۱- ول اُوندا سر تھال دے وچ رکھے کہ چھویر دے کول گھن لَتے ول اُون دی ماں دے سامنہ پیش چا کیتے۔¹² ۱۲- لَتے اُوندے چیلے لَتے اُنہاں لاش گدی تے اُون کون دفن کیتے ایں دے بعد اوہ بسوع دے کول گتے اُون کون خیر دتی۔¹³ ۱۳- جڈاں بسوعن ایہ سنیا تاں اُنہاں بک کشتی دے وچ بہرے کئی کلے جانے لگا گیا لوگاں دی بھیر اے سن کے اُوندا پچھا کرن لگ پئی۔¹⁴ ۱۴- ول بسوعن کشتی وچول لہر کبک وڈی بھیر ڈھی لے اُون کون اُنہاں تے ہوں ترس آیا پلے اوتھ آیا لَتے اُونے اُنہاں دے بیماران کو چنگا کر دتا۔¹⁵ ۱۵- لَتے جیڑے ویلے شام تھی تاں چیلے اُوندے کول آتے اُنہاں اکھیا جو ایہ سنسان چیلے پئی لَتے ویلے لنگھ گیا۔ لوگاں کون وچن ڈے تاں جو اوہ وسطی اچوں اپن کیتے کھاونا مل گھن سگن۔¹⁶ ۱۶- بسوعن اُنہاں کون اکھیا اُنہاں کون وچن دی ضرورت کائی نئیں اُنہاں کون کھاونا کیتے

ڈیوو-۱۷¹⁷- اُنہاں نے اُوں کُوں آکھیا ساڈے کول اِنہاں صرف پنج روٹیاں تہوں پتہ بنا کجھ کئے نئیں۔ ۱۸¹⁸- يسوعہ آکھیا! اُنہاں کُوں ميڈے کول گھن آؤ۔ ۱۹¹⁹- وُل يسوعہ بندياں کو حکم ڈینا ک گھا دے لُٹے بیہ وجو۔ لُٹے اُوں نے پنج روٹیاں تہوں پتہ بنا کجھ کئے نئیں۔ ۲۰²⁰- وُل اُنہاں ساریاں کھا دیاں تہوں رُج گئے وُل کھلے دے بجوہ تکرّیاں دے نال بہریاں ہویاں بارہ توکریاں چائیاں۔ ۲۱²¹- لُٹے کھاوون لُٹے تہوں پتہ بنا کجھ کئے نئیں۔ ۲۲²²- لُٹے وُل چھیتی ہی اُوں نے چیلیاں کُؤ کشتی دے وچ مجبور کر کے سوار کرایا تہوں آکھیا ک ميڈے کولوں پہلے پار لگے وجو لُٹے وُل اُوں نے بندياں دی بھیڑ کُو وُجھ ڈینا۔ ۲۳²³- وُل بندياں کُو وُجھ دا حکم ڈے کے کلبا دُعا کرن کیتہ پھاڑتہ چڑھ گیا جیڑے ویلہ شام تھئی تاں اوہ پھاڑتہ کلبا ہا۔ ۲۴²⁴- پر کشتی اُوں ویلہ کنارے تھوں پرے لُٹے لہراں دے تھپیڑے کھاندی پئی ہا کیوں جو ہوا اُوں دے مخالف چل دی پئی ہائی۔ ۲۵²⁵- رات دے چوتھ پر يسوع جھیل تہوں چلے ہویاں اُنہاں دے کول آبا۔ ۲۶²⁶- جڈاں چیلیاں نے اُوں کُو جھیل تہوں چل دیاں ہویاں ڈٹھا تاں گھبرج گئے لُٹے آکھن لگے کے اے تاں بھوت پتہ وُل ڈر نال چيخن لگ پئے۔ ۲۷²⁷- يسوعہ وُل چل دی نال اُنہاں کُو آکھیا میں ہاں حوصلہ رکھو۔ ڈرو نئیں۔ میں ہاں۔ ۲۸²⁸- پطرس نے اُوں کُو جواب اچ آکھیا اے خداوند اگر تُوں پئیں تاں میکُو حکم ڈے ک پانی تہ چل کے تیدے کول آواں۔ ۲۹²⁹- اُوں نے آکھیا آ۔ پطرس کشتی تھوں اُتر کے يسوع دے کول وُجھ کیتہ پانی تہ چل لگ پیا۔ ۳۰³⁰- پر جیڑے ویلہ ہوا ڈٹھی تاں ڈر گیا تہوں جڈاں بڈن لگے تاں چيخن لگ پیا اے خداوند میکُو بجا!۔ ۳۱³¹- يسوعہ چھیتی نال پتہ لمبا کیتا تہوں اُوں کُو تَب گدے لُٹے وُل اُوں کُو آکھیا اے یقینا توں کیونشک کیتہ؟۔ ۳۲³²- اُتہ وُل جیڑے ویلہ اوہ کشتی دے وچ سوار تھی گئے تاں ہوا رُک گئی۔ ۳۳³³- لُٹے جیڑے کشتی دے وچ بیٹھن اُنہاں اُوں کُوئے سجدہ کیتا تہوں آکھیا سچ دے وچ تُوں خدا دا پُتر پئیں۔ ۳۴³⁴- جڈاں او پار کر گئے تاں اوہ گنبرت دے علاقہ دے وچ لُٹے۔ ۳۵³⁵- لُٹے اُنہاں دے موجود بندياں نے يسوع کُوں سجانیلے وُل اُنہاں آس پاس دے علاقوں دے وچ لوگاں کُوں خبر ڈتی لُٹے سارے بیماراں کُو اُوں دے کول گھن لُٹے۔ ۳۶³⁶- وُل اوہ اُوں دی منت کرن لگ پئے جو اُوں دے کپڑیاں دے کنارے کُو ای پتہ لگ وُجھ۔ تاں جنہاں پتہ لایا اوہ جنگ تھی گئے۔

15

۱¹- اُوں ویلہ کجھ فقیرے فریسی یروشلم تھوں يسوع دے کول لُٹے۔ اُنہاں نے آکھیا۔ ۲²- تیدے چلے وڈیاں دی بنائی ہوئی روایات کو کیوں تریندن ک تُکر کھاؤن تھوں پھلان پتہ نئیں دھوندے؟۔ ۳³- يسوعہ جواب اچ آکھیا وُل تُساں کیوں اپنی روایات کُوں پورا کرن خاطر خداوند دے حکماں کو توڑیندے پوے؟۔ ۴⁴- کیوں جو خدا نے فرملا اہیہ پیوتہ ماں دی عزت کرلے لُٹے جیڑا کوئی اہیہ پیوتہ ماں دی برائی کرسی اوہ ضرور جان تھوں مارا ویسی۔ ۵⁵- پر تُساں آدھ پیوتہ ک جیڑا کوئی اہیہ پیو یا ماں کو آکھ جیڑی مدد تُباکُو ميڈے کولوں مل سگدی ہائی اوہ تاں خدا کُو پدہ دے طور تہ ڈے ڈتی گئی۔ ۶⁶- اُوں کُوں اہیہ پیو دی عزت کرن دی ضرورت نئیں۔ ایویں تُساں اپنی روایات نال خدا دے کلام کو رد کر تہ۔ ۷⁷- اے ربا کارو یسعیاہ تہاڈے حق دے وچ تھیک نبوت کیتی۔ ۸⁸- اے بندے بُلا نال تاں میڈی عزت کریندن پر اِنہاں دا دل ميڈے کولوں دُور۔ ۹⁹- اے بے فائدہ وڈی میڈی تعریف کریندن کیوں جو انسانی حکماں دی تعلیم ڈیندے۔ ۱۰¹⁰- وُل اُوں نے بندياں کُو اہیہ کول سڈا پتہ وُل اُنہاں کُو آکھیا سنوتہ سمجھو۔ ۱۱¹¹- جیڑی وی شہ مُن اچ ویندی اوہ بندے کُو پلید نئیں کریندی پر جیڑی مُن وچوں نکلی اوہ بندے کُو پلید کریندی۔ ۱۲¹²- وُل يسوع دے چلے يسوع دے کول لُٹے يسوع کُو آکھیا ک کیا تُوں جان دا پتہ ک فریسی تیدے جواب کولوں پوون ناراض پئیں۔ ۱۳¹³- اُوں نے جواب ڈتا پر اوہ پودا جو ميڈے آسمانی باپ نے نئیں لایا جڑ تھوں پتہ ڈتا ویسی۔ ۱۴¹⁴- اُنہاں کُو چھوڑ ڈیو۔ اوہ اندھ راہ ڈکھاوون لُٹے وُل یک اندھا دُوجھ اندھ کُو راہ ڈکھاسی تاں اوہ ڈوپس ٹوٹ دے وچ ڈھ پوسن۔ ۱۵¹⁵- پطرس نے جواب اچ اُوں کُو آکھیا اے تمہیل ساکُوں سمجھا ڈے۔ ۱۶¹⁶- اوں نے آکھیا کیا تُساں ہالی تائیں سمجھ پوے؟۔ ۱۷¹⁷- کیا تُباکُوں نئیں پتہ ک جیڑا کجھ منہ ویندے اوہ ڈھڈ اچ ویندے لُٹے اوہ گندگی اچ سٹیا ویندے۔ ۱۸¹⁸- پر جیڑیاں گالہیں منہ چوں نکلیاں پئیں اوہ دل دے وچوں نکلیاں پئیں۔ اوہ بندے کُو ناپاک کریندیاں پئیں۔ ۱۹¹⁹- کیونکہ بُرے خیال۔ قتل۔ زنا۔ جنسی بدکاری۔ چوری۔ کُوڑی گواہی۔ عزتی دل وچوں ای نکلیں۔ ۲۰²⁰- ایویں ای گالہیں پئیں جیڑیاں بندے کُو پلید کریندن پر پتہ دھوون تھوں بغیر کھاؤناں بندے کُو پلید نئیں کریندا۔ ۲۱²¹- وُل يسوع اُنہوں نکل کے صُورتہ صدا دے علاقوں کُو لگا گیا۔ ۲۲²²- لُٹے ڈیکھو یک کنعانی تریمت اُوں علاقہ دے وچوں نکل کے آئی لُٹے اچی اواز نال آکھیا اے خداوند ابن داؤد ميڈے رحم کر۔ میڈی دھی کُو یک بدروح بیوں تنگ کریندی۔ ۲۳²³- پر يسوعہ اُوں کُو کُوئی جواب نہ ڈتا لُٹے اُوں دے چیلیاں نے اوندی منت کیتی۔ آکھن لگے کے ایں کُو اِنہوں گھل چھوڑ کیونکہ اوہ ساڈے پچھوں ڈنڈ مجاندی پئی۔ ۲۴²⁴- اُوں نے جواب اچ آکھیا میں تاں صرف اسرائیل دیاں گم تھیاں ہویاں بھیداں دے علاوہ بے کنیں دے کول نئیں گھلایا گیا۔ ۲۵²⁵- پر اُوں نے آکے اُوں دے سامنے جھک کے آکھن لگی خداوند میڈی امداد کر۔ ۲۶²⁶- اُوں نے جواب اچ اُوں کُو آکھیا چھویراں دا تُکر گھن کے کنیاں دے آگوں سٹنا جنگا نئیں۔ ۲۷²⁷- اُوں نے آکھیا ہاں خداوند کتہ وی تاں مالک دی میز تھوں ڈھاوون لُٹے تُکریاں وچوں کھانن جیڑے اُوں مالکاں دی میز تھوں ڈھانن۔ ۲۸²⁸- اہندے يسوعہ جواب اچ اُوں کُو آکھیا اے تریمت تیدا ایمان بیوں وڈی۔ جیوں تون چاندی پئیں تیدے کیتہ اُوں وے ہی ہوسی۔ وُل اُوں دی دھی اُوں ویلہ ای جنگی تھی گئی۔ ۲۹²⁹- وُل يسوع اُنہوں نکل کے گلیل دی جھیل دے نیڑے لگا گیا لُٹے اوہ پھاڑتہ چڑھ گیا لُٹے اُنہاں بیہ گیا۔ ۳۰³⁰- لُٹیک بیوں وڈی بندياں دی بھیڑ لنگڑے۔ اندھ گونگتہ نڈے لُٹے بیوں سارے بیماراں کُو اہیہ نال گھن کے اُوں دے کول آئی تہوں اُنہاں کُو يسوع دے پیراں وچ حاضر چا کیتا يسوعہ اُنہاں کُوں جنگا کیتا۔ ۳۱³¹- جڈاں بھیڑنے اے سارا کجھ ڈٹھا تاں اوہ بیوں حیران تھنہ ک گونگ بولینن لنگڑے تہوں پھر دینے کھاں تھوں اُنہ ڈیدھن ہن تاں اُنہاں نے اسرائیل دے خدا کی تعریف کیتی۔ ۳۲³²- يسوعہ اہیہ چیلیاں کُو سڈا پتہ اُنہاں کُو آکھیا میکُوں ایں بھیڑتہ ترس آندلے کیوں جو اے ميڈے نال تہہ ڈیواراں تھوں پئیں۔ اُنہاں دے کول کھاؤن کیتہ کجھ وی نئیں۔ میں اُنہاں کُو کھاؤن تھوں پنا گھلنا نئیں چاند۔ کتھائیں ایویں نہ تھیوے جو اے راہ اچ تھک کے رہ وُجھ۔ ۳۳³³- چلیاں نے اُوں کُو آکھیا ایں ویرلہ دے وچ آساں اتنا سارے بندياں کُو رجاؤن کیتہ تُکر کیتھوں گھن آسوں؟۔ ۳۴³⁴- يسوعہ اُنہاں کُو آکھیا، تہاڈے کول کتھیاں روٹیاں پئیں؟۔ اُنہاں نے آکھیا ست تہ کجھ مجھیاں پئیں۔ ۳۵³⁵- اُوں نے بندياں کُو زمین تہ باہون دا حکم ڈتا۔ ۳۶³⁶- اُوں نے ست روٹیاں مجھیاں کُو گھن کے شکر کیتا اُنہاں توڑے تکرّیاں کُوں اہیہ چیلیاں کو ڈینا گیا لُٹے چلے بندياں کُو۔ ۳۷³⁷- لُٹے سارے کھا کے رُج گئے وُل جیڑے تکرّے بیچ گئے۔ ۳۸³⁸- لُٹے کھاؤن لُٹے تہوں پتہ بنا کجھ کئے نئیں۔ ۳۹³⁹- وُل اوہ بندياں کُو گھل کے کشتی اچ سوار تھیلے مگدن دے علاقوں وچ آ گیا۔

16

۱¹- فریسی صدوقی اُوں دے کول لُٹے اُوں کُوں آزماوون دے کیتہ اُوں کُوں آکھن لگے ساکُوں آسمان دی طرفوں کوئی نشان ڈکھا۔ ۲²- اُوں نے اُنہاں کُوں جواب ڈتا ک جیڑے ویلہ شام تھندی تہوں تُساں آدھ پیوتہ ک موسم جنگا ہوسی کیونکہ آسمان رتا ہے۔ ۳³- وُل فجر کُو تُساں آدھ پیوتہ ک اندھاری آسی کیونکہ آسمان رتا دھندلا ہے۔ تُساں آسمان دی ظاہری حالت دی تمیز کرنا جان دے پوے پر ویلہ دے نشان دی تمیز نئیں وے کر سگدے۔ ۴⁴- ایں زماں دے بُرے زناکار لوگ نشان منگدن پر یونا، دے نشان تھوں سیوا کوئی بیٹا نشان اُنہاں کُوں نہ ڈتا ویسی وُل اوہ اُنہاں کُو چھوڑ لگا گیا۔ ۵⁵- وُل چیلہ پار ویندے ہویاں تُکر نال گھینناں بھل گئے۔ ۶⁶- يسوعہ اُنہاں کُوں آکھیا خبردار فریسیاں تہ صدقیان دے

خمیر تھوں ہوشیار راولفہ۔⁷ اوہ آپس اچ ایچ آکھن لگے کہ آسان نُکر نئیں گھن لہ۔⁸ یسوع نے اے گھٹ ایمان رکھن آلیو ئسان آپس اچ کیوں آدھپوے کہ ساڈے کول نُکر نئیں۔⁹ کیا ئسان ہن تک نئیں وے سمجھدے لہ اُنہاں پنج ہزار بندیاں دیاں پنج روٹیاں یاد نئیں تہ نہ اے کہ کتنی ٹوکریاں چاتیاں ہن؟۔¹⁰ لہ نہ اُنہاں چار ہزار بندیاں دیاں ست روٹیاں لہ نہ اہے جو کتھ ٹوکرے چلن؟۔¹¹ کیا وجہ جو ئسان اہے نئیں وے جان دے کہ میں ٹہاکوں روٹی دے کیہ نئیں آکھیا؟ فریسیاں صدوقیاں دے خمیر تھوں خیردار راہو۔¹² ول اُنہاں دی سمجھ وچ آیا کہ اوں روٹی دے خمیر تھوں نئیں بلکہ فریسیاں صدوقیاں دی تعلیم تھوں خیردار راہوں تھوں آکھیا ہا۔¹³ جہڑے ویلے یسوع قیصرہ فلیی دے علاقہ وچ آیا تاں اوں نے اپنے چیلیاں کولوں اہے پُچھیا کہ لوگ ابن آدم کُو کیا آدھن؟۔¹⁴ اُنہاں نے آکھیا کہ ہوں سارے یوحنا بیتسم ڈیوں آل آدھن تہ بعض ایلیاہ تہ بعض یرمیاہ یا نبیاں دے وچوں کُوئی۔¹⁵ اوں نے اُنہاں کُوں آکھیا پر ئسان میکوں کیا آدھپوے۔¹⁶ شمعون پطرس نے جواب دُتا توں زندہ خدا دا پُتر مسیح پئیں۔¹⁷ یسوع نے جواب اچ اُوں کُوں آکھیا بھاگان آلا پئیں توں شمعون یر یوناہ کیونکہ اے گالہ گوشت اور حُون نہ نئیں تھوں میڈے باپنہ جہڑا آسمان لہے تہ تہڈے ظاہر کیتیہ۔¹⁸ لہ میں وی تیکو آدھا ہاں کہ توں پطرس پئیں تہ میں اہیں پتھرتے اپنی کلیسیا بنیساں لہ عالم ارواح دے بوے اوندے غالب نہ آسن۔¹⁹ میں آسمان دی بادشاہی دیاں کُنجیاں تیکو ڈیساں ول جو کجھ توں زمین تہ بدھیسین اوہو آسمان لہ بدھیسے لہ جو کجھ توں زمین تہ کھولیس اوہو آسمان تہ کھل وپسی۔²⁰ اُوں ویلے جیلاں کو حکم دُتا کہ کئیں کُو نہ دسلہ جو میں مسیح ہاں۔²¹ اُوں ویلے کولوں یسوع اپنے جیلاں تہ ظاہر کرن لگا کہ اُوں کُو ضرور ہے کہ یروشلم کُو ونج تہ بزرگاں تہ سردار کاناہ تہ فقیہاں دی طرفوں ہوں ڈکھ جاوے قتل کیتا ونج لہ تہ تریجھ ڈیں زندہ تھی ونج۔²² اہیں گالہ تہ پطرس اُوں کُو آجھ گھن کے گیلے بُرا بھلا آکھن لگا کہ اے خُداوند خدا نہ کرے اے تہڈے نال تھیوے۔²³ اُوں پھر کہ پطرس کُوں آکھیا اے شیطان میڈے کولوں پر تہ تھی۔ توں میڈے کیہ تہڈے دا باعث پئیں کیونکہ توں خُدا دی گالپن دا نہیں بلکہ بندیاں دی گالپن دا خیال رکھینداں پئیں۔²⁴ اُوں ویلے یسوع نے اپنے چیلیاں کُوں آکھیا کہ اگر کُوئی میڈے پیچھ آوے تاں اپنی خودی کُو چھوڑ دیوے لہ اپنی صلیب چاوے تہ میڈے پیچھو تھی ونج۔²⁵ کیونکہ جہڑا اپنی جان بچاونا چاوے او اُوں کُوں ونجا ڈیسی تہ جہڑا میڈی خاطر اپنی جان کُو وچھیسے اوہ اُوں کُو پا گھنسی۔²⁶ ول اگر بندہ ساری دُنیا پا گھن لہ اپنی جان دا نقصان چاوے تاں اُوں کُو کیا فائدہ تھیسے؟۔²⁷ کیونکہ ابن آدم اپنے باپ دے جلال وچ اپنے فرشتیاں دے نال آسی۔ اُوں ویلے ہرک کُوں اُوں دے کمان دے حساب نال بدل دُتا وپسی۔²⁸ میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں کہ جہڑے اِنہاں کھڑے ہن اُنہاں وچوں بعض اہو جہڑے ویلے تائیں ابن آدم کُو اوندی بادشاہی وچ آندے ہوئے نہ ڈیکھ گھن سن موت دا مزہر گز نہ چکھسن۔

17-1 جھی ڈیند بعد یسوع پطرس تہ یعقوب تہ اوندے پھرا یوحنا کُو نال گھن کیکپوں اچ پھاڑے الگ گھن گیا۔² لہ اوندی صورت اُنہاں دے سامہ بدل گئی ہائی تہ اوند اُندہ سبجھ دی کار چمکن لگ پیلے اوندے کپڑے نور دی کار چہ تھی گئے۔³ لہ ڈیکھو اُنہاں کو ایلیاہ تہ موسیٰ دے گالپن کریندیا ہونا ڈٹھا۔⁴ پطرس نے یسوع کُو آکھیا اے خُداوند ساڈا اِنہاں ہونا چنگا نئیں۔ توں چاہیں تاں میں ترلہ ڈیرے بناؤں تیک تہڈے کیتیک موسیٰ کیتیک ایلیاہ کیتہ۔⁵ اوہ اے آدھا پیا ہلے ڈیکھو پک نورانی بدلہ اُنہاں دے لہ جہاں چا کیتی ول لہ اُوں بدل وچوں پک آواز آئی کہ اہے میڈا پیارا پُترے میں ایندے توں ہوں خوش ہاں ایندی سنو۔⁶ چیلے اہے سُن کے مُند دے بہار ڈھ پُستہ ہوں ڈر گئے۔⁷ یسوع نے اُنہاں دے کول آیلے اُنہاں کُوں پتہ لاک آکھن لگا اُتھوے خوف زدہ نہ تھیوؤ۔⁸ جہڑے ویلے اُنہاں نے اینباں آکھیاں کُو چاتیاں تاں یسوع دے سیوا کئیں کُو نہ ڈٹھا۔⁹ جہڑے ویلے اوہ پٹا تھوں لابندے پتہ تاں یسوع نے اُنہاں کُوں اہے حکم دُتا کہ جڈاں تائیں ابن آدم مُردیاں وچوں جی نہ اُتھ جو کجھ ئسان ڈٹھلے کئیں دے نال ایندا ذکر نہ کرلے۔¹⁰ اہیں جیلاں اُوں دے کولوں پُچھیا کہ ول فقیہ کیوں آدھن کہ ایلیاہ دا پہلے آوے ڈروہے؟۔¹¹ یسوع نے جواب دُتا آکھیا ایلیاہ تہ شک آسی تہ ول اوسایاں شتیاں کُوں پورا کرسی۔¹² پر میں ٹہاکوں آدھا ہاں کہ ایلیاہ تاں آگیلے لہ ئسان اُوں کُو نئیں شحلہ بلکہ جو جی وچ لہ ئسان اوندے نال کیتہ۔ ابویں ای ابن آدم وی اُنہاں دے تھوں مصیبت جاسی۔¹³ تاں چیلے اہے سمجھ گئے کہ اُوں نے یوحنا بیتسم ڈیوں لہ دے بارے وچ آکھ۔¹⁴ جڈاں اوہ بیہڑ دے کول آیا تاں پک بندہ گوڈیاں دے بہار جھک کے اُوں کُو آکھن لگا۔¹⁵ اے خُداوند میڈے پُترے رحم کر کیوں جو اوہ مرگی دے نال ہوں مصیبت وچ پتہر ویلے ڈکھ برادشت کریندے۔ اوہر ویلے آگتہ پانی دے وچ ڈھاندا رہندے۔¹⁶ لہ میں تہڈے جیلاں کول گھن کے گیا ہامی پر اوہ اُوں کُوں چنگا نہ کر سگ۔¹⁷ یسوع نے جواب اچ اُنہاں کُو آکھیا اے اعتقاد تہ شریہ نسل میں کپڑے ویلے تائیں ٹہاڈے نال راساں؟ کڈاں تائیں میں ٹہاکوں برادشت کرسیاں۔ اہیں کُو میڈے کول گھن اُو۔¹⁸ یسوع نے اُوں کُوں جھڑکیا لہ بدرُوح اوندے وچوں نکل گئی تہ اوہ جوان اُوں ویلے ای چنگا تھی گیا۔¹⁹ تاں چیلے اوندے کول لہ تہ علیحدگی وچ آکھیا؟ آسان اہیں کُو کیوں نہ کڈھ سگے؟۔²⁰ اوں نے اُنہاں کُو آکھیا ٹہاڈے گھٹ ایمان دی وچ تھوں کیونکہ میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں کہ اگر ٹہاڈے وچ رایی دے دلہ جہا وی ایمان ہوسی تاں اہیں پٹا کُو آکھسو کہ اِنہوں ہٹ کے اُنہاں لگا ونج تاں کوئی وی گالہ ٹہاڈے کیت ناممکن نہ تھیسے۔²¹ (پر اہے قسم دعلتہ روزے تھوں بغیر نہ نکل سگہا)۔²² لہ جڈاں اوہ گلیل دے وچ روکھوے سن یسوع نے اُنہاں کُوں آکھیا ابن آدم بندیاں دے حولہ کیتا وپسی۔²³ لہ اُوہ اُوں کُو قتل کر ڈیسن پر اوہ تریجھ ڈیند زندہ کیتا وپسی۔ چیلے اہیں گالہ تھوں ہوں ارمانی تہ۔²⁴ لہ جہڑے ویلے کفرنحوم دے وچ لہ تاں ادھا مثقال چنگی گھن ول پطرس کول آکھیا کیا ٹہاڈا اُستاد ادھا مثقال چنگی نئیں ڈیندا؟۔²⁵ اوں نے آکھیا ہاں ڈیندا تاں لہ جہڑے ویلے اوہ گھر وچ آیا تاں یسوع نے اُنہاں کولوں پہلے اکھ شمعون توں کیا آکھا تو کیا سمجھا پئیں؟ زمین دے بادشاہ کیندے کولوں محصول یا جزیرہ یا گھنڈے ہن؟ اپنے پُتراں کولوں یا غیراں کولوں۔²⁶ جڈاں اُوں نے آکھیا غیراں کولوں تاں یسوع نے اُوں کُو آکھیا کہ پُتر اُوں کُوں ادا کرن تھوں آزاد ہے۔²⁷ ول ابویں نہ تھیوے کہ آسان اُنہاں کیتہ تہڈے دا باعث نہ بنوں توں جھیل تہ ونج کے کنڈا ستوے جو پہلی مچھی لہ اُوے اُوں کُوں پکڑ گھنولے جہڑے ویلے تُوں اُوں دا مند کھو لیسیں تاں تو اوندے مُند وچ پک مثقال پاسیس۔ اوہ گھن کتہ میڈے اپنے کیتہ اُنہاں کُو ڈے۔

18

1-1 اُوں ویلے چیلے یسوع دے کول لہ آکھن لگے کہ آسمان دی بادشاہی وچ وڈا کون ہے۔² اُوں نے پک بال کُو اپنے کول سڈکے اُنہاں دے وچ کھڑا کیتا۔³ تہ آکھیا میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں کہ اگر ئسان توہ نہ کرسیوے بالاں دی کار نہ بنسو تاں آسمان دی بادشاہی وچ ہرگز داخل نہ تھیسو۔⁴ ول جہڑا کُوئی اپنے آپ کُو اہیں بال دی کار چھوٹا بنیسی اُوہو آسمان دی بادشاہی وچ وڈا ہوسی۔⁵ لہ جہڑا کُوئی اہیں بال کُو میڈے نال تھوں قبول کریندے اوہ میکوں قبول کریندے۔⁶ پر جو کُوئی اِنہاں یکیاں وچوں جہڑے میڈے ایمان گھن لہن کئیں کُو ٹھوکر کھویندے اُوں کیتہ اے چنگا ہے کہ وڈی چکی دا پاٹ اوندے گلے وچ لٹکایا ونجے اُوں کُو ڈونگ شمندر اچ سٹ دُتا ونج۔⁷ ٹھوکر اں دے پاروں دُنیا تہ افسوس ہے کیونکہ ٹھوکر اں دا ہونا ضروریہ پر اُوں بندے افسوس جیندے پاروں ٹھوکر لگے۔⁸ پس اگر تہڈا پتہ یا تہڈا پیر تیکوں ٹھوکر کھلاوے تاں اُوں کُوں کپ کے اپنے کولوں آج کر کے سٹ چھوڑ۔ تہڈا لنگڑا تھی کے زندگی دے وچ داخل تھیوے تہڈے کیتہ اہیں کولوں چنگا ہے کہ ڈو پتہ یا ڈو پیر رکھیندے ہواں توں ہمیشہ دی بہا

وچ سٹیا ونج۔^۹ لہ اگر تیدی آکھ تیکوں تھوکر کھلاوے تان اؤں کؤ کڈھکے اپنہ کولوں سٹ ڈے کانان تھی کے زندگی وچ داخل تھیوانا تیدے کیتے ایندے کوکوں چنگلے ک ڈو آکھیاں رکھیندیاں ہویاں تؤ جنم دی بہا وچ سٹیا ونج۔^{۱۰} خیردار ایناں نیکیاں وچوں کئیں کؤ ناچیز نہ جانا کیونکہ میں ٹہاکؤ آدھا ہاں ک آسمانے انہاں دے فرشتہ میڈے آسمانی باپ دا مُنبر ویلہ ڈبھین۔^{۱۱} (کیونکہ ابن آدم جیڑے لوگ گم تھی گئیں اؤنہاں کؤ گولنہ نجات ڈیون آیا ہے)۔^{۱۲} اُٹساں کیا سمجھدے پیوہ؟ اگر کئیں بندے دیاسو بھیدان ہونے انہاں وچوں یک گم تھی ونج تان کیا اوہ ناوے کؤں چھوڑکے پھاڑا تے وچ کے اؤں گم تھئی ہوئی کؤ نہ گوہیسی؟^{۱۳} لہ اگر این وے تھیوے ک اؤں کؤ گول گھنہ، تان میں ٹہاکؤ سچ آدھا ہاں ک اوہ انہاں نانوہیاں دے پاروں جیڑی گم تھی گئی ہا این بھید دی زیادہ خوشی کریسی۔^{۱۴} این کیتے ٹہاڈا آسمانی باپ ایہ نئیں چاہندا ک ایناں نیکیاں وچوں یک وی ہلاک تھیوے۔^{۱۵} جے تیدھا پھرا تیدھا گناہ کرے تان ونج تے آنجھ تھی کے اؤندے نال گالھ کرے اؤں کؤں سمجھا۔ اگر اوہ تیدی سُن گھنہ تان تُو اپنہ پھرا کؤ پا گدے۔^{۱۶} لہ اگر اوہ نہ سُن تان یک ڈو بندیاں کؤں اپنہ نال گھن وچ تان جو بریک گالھ ڈو تیبہ گواہاں دی زبان تھوں ثابت تھی ونج۔^{۱۷} اگر اوہ انہاں دی سُن تھوں وی انکار کرے تان کلیسیا کؤ آکھ لہ اگر کلیسیا دی وی سُن تھوں انکار کرے تان تُوں اؤں کؤں غیر قومان لہتے جونگی گھنن ولہ دے برابر جان۔^{۱۸} میں ٹہاکؤ سچ آدھا ہاں ک جو کجھ اُٹساں زمین تے بدھیسو اوہ آسمان تے بدھا ویسی لہ جو کجھ زمین تے کھولیسو اوہ آسمان تے کھولا ویسی۔^{۱۹} ول میں ٹہاکؤ آدھا ہاں ک اگر ٹہاڈے وچوں ڈو بندے زمین تے کئیں گالھ دے کیتے جیکوں اوہ چاہندے ہوں مل ونجن تان اوہ میڈے باپ دی طرفوں جیڑا آسمان تے انہاں دے کیتے تھی ویسی۔^{۲۰} کیونکہ چنہاں ڈو ہا تیبہ میڈے نا تے اکتھین میں انہاں دے وچ موجود ہاں۔^{۲۱} اؤں ویلہ بطرس تے نئے لکے اؤں کؤں آکھیا آے خداوند اگر میڈا پھرا میڈا گناہ کریندا رابوے تان میں کتنی واری اؤں کؤں معافی ڈیواں؟ کیا سٹت واری؟^{۲۲} یسوع اؤں کؤں آکھیا میں تیکو اے نئیں آدھا ک سٹت واری بلکہ سٹت واری دے ستر وار۔^{۲۳} پس آسمان دی بادشاہی اؤں بادشاہ دی کارے جئیں اپنہ نوکران کولوں حساب گھنناں چاہندا ہا۔^{۲۴} لہ جیڑے ویلہ حساب گھنن لگا تان اؤندے سامنیک قرض دار حاضر کیتا گیا جیندے اؤندے ڈاہزار توڑے آندے۔^{۲۵} پر اؤندے کول ڈیون کیتے کجھ وی نہا این کیتے اؤندے مالکنہ حکم ڈتا ک اپنہ ایندی ڈالتے بال بچتے جو کجھ ایندا ہے سارا کجھ وچیا ونج لہ قرض گھن گدا ونج۔^{۲۶} پس نوکر تے ڈھکے سجدہ کینا تے آکھیا آے خداوند میکوں مہلت ڈے میں تیدھا سارا قرض ادا کر ڈیساں۔^{۲۷} اؤں نوکر دے مالکنہ ترس کھاکے اوہ کؤں چھوڑ ڈتے اؤندا قرض معاف کر ڈتا۔^{۲۸} جیڑے ویلہ نوکر بار نکلتے اؤندے نال خدمت کرن آلیاں وچوں یک اؤں کؤ ملہ جیندے اؤندے سو دینار آندے۔ اؤں کؤں پکڑکے اؤندی گچی چا دہانتے آکھیا جو کجھ میڈیہ میکو این ویلی ڈے۔^{۲۹} اؤندے نال خدمت کرن لہتے اؤندے آگوں ڈتھے کے اؤندی منت کیتے آکھیا میکوں کجھ مہلت ڈے میں تیکوں ڈے ڈیساں۔^{۳۰} پر اوہ نہ منیا ہتھوں ونج کے اؤں کؤ جیل وچ سٹ ڈتا ک جڈاں تائیں توں قرض ادا نہ کر ڈیسیں قید وچ رہیں۔^{۳۱} اؤندے ہم خدمت ایہ حال ڈیکھے کہ بیو ڈکھی تھی گئے لہ اپنہ مالک کؤ ونج سارا کجھ جو تھیا ہا ڈسایا۔^{۳۲} ایہ سُن کے اؤندے مالکنہ اؤں کؤ اپنہ کول سڈانتے اؤں کؤ آکھیا کہ ایہ شریر نوکر میں سارا قرض تیکوں این کیتے بخش ڈتا ہا ک تئیں میڈی منت کیتے ہائی۔^{۳۳} کیا تیدے کیتے ضروری نہا جو ک جیوں میں تیدے ترحم کیتا ہا توں وی اپنہم خدمت ترحم کرے؟^{۳۴} لہ اؤندے مالکنہ غصہ تھی کے اؤں کؤ جلاواں دے جولہ کر ڈتا ک جڈاں تائیں سارا قرض چکا نہ ڈیوے قید وچ رابوے۔^{۳۵} میڈا آسمانی باپ وی ٹہاڈے نال ایویں ای کریسی اگر ٹہاڈے وچوں ہر کوئی اپنہ پھرا کؤ دل نال معاف نہ کرے۔

۱- ایویں تھیا ک جڈاں یسوع نے ایہ گالہیں ختم کیتا تے اوہ گلیل تھوں نکل کے دریکہ یردن تھوں لگے یہودی دے علاقہ وچ آیا۔^۲ لہتیک وڈی بھیر 19 نے اوندیا پچھا کیتا لہ اؤں نے انہاں کؤ انہاں چنگا کیتا۔^۳ لہ فریسی لہتے اؤں کؤ آزماون کیتے اوندے کول لہتے آکھن لگے ک کوئی بندہ شرعی وچ تھوں اپنی ڈال کو کئیں وچ تھوں طلاق ڈے سگدے؟^۴ اؤں نے جواب ایچ انہاں کؤں آکھیا کیا اُٹساں نئیں پڑھ ک جئیں انہاں کؤ بنلہ اؤں نے شروع ای تھوں انہاں کؤ مردے عورت بنا کے آکھ۔^۵ این دے پاروں مرد پیوے ماں کولوں آج تھی کے اپنی ڈال نال رابسی لہتے اوہ ڈوئیں یک جسم تھی سن؟^۶ پس اوہ ڈو نئیں بلکہ یک جسم ہن۔ این کیتے جئیں کؤ خلدنہ جوڑیلے اؤں کؤ بندہ الگ نہ کرے۔^۷ انہاں نے اؤں کؤ آکھیا ک ول موسیٰ نے کیوں حکم ڈتا ہا ک طلاق نام ڈے کے چھوڑ ڈتا ونج؟^۸ اؤں نے انہاں کؤ آکھیا موسیٰ نے تان ٹہاڈی سخت دلی دے پاروں ٹہاکوں اپنی ڈال کؤ آج کرن دی اجازت ڈتی ہائی پر شروع کولوں ایویں نہا۔^۹ لہ میں ٹہاکوں آدھا ہاں ک جیڑا کوئی اپنی ڈال کؤ حرامکاری دے علاوہ کوئی ہئی وچ تھوں چھوڑ ڈیندے لہ ڈو جھی نال ویاہ کریندے تان اوہ زنا کریندے لہ جو کوئی اؤں چھوڑی ہوئی نال ویاہ کریندے اوہ وی زنا کریندے۔^{۱۰} چیلیاں نے یسوع کو آکھیا ک اگر مرد دا ڈال دے نال ایہو جیا حالے تان ویاہ نہ کر نا ای چنگلے۔^{۱۱} اؤں نے انہاں کؤ آکھیا سارے این گالھ کؤ قبول نہ کریسن پر صرف اؤں وچ انہاں کؤ ایہ قدرت ڈتی گئی۔^{۱۲} کیومک کجھ پچڑے ایہو جئیں جیڑے اپنی ماں دے ڈھڈ وچوں ای ایویں جئیں لہتے بعض پچڑے ایہو جئیں انہاں آسمان دی بادشاہی کیتے اپنہ آپ کؤ پچڑا بنلہ جو قبول کریندے اوہ قبول کرے۔^{۱۳} اؤں ویلہ کجھ لوگ بالان کؤ اؤں دے کول گھن لہتے تان جو اوہ انہاں تھتھہ رکھے انہاں کؤ دعا ڈیوے پر چلیاں نے انہاں کو چھڑکیا۔^{۱۴} پر یسوع نے آکھا بالان کؤ میڈے کول آون ڈیوے انہاں کؤ نہتکو کیوں جو آسمان دی بادشاہی ایہو جیاں دی۔^{۱۵} لہ اؤں نے انہاں تے پتھ رکھ اُنھوں لگا گیا۔^{۱۶} ول یک بندے یسوع دے کول آکے اؤں کؤ آکھیا میں کیڑی نیکی کران کہمیش زندگی میکو مل ونج؟^{۱۷} یسوع نے اؤں کؤ آکھیا توں میڈے کولوں کیوں نیکی دے بارے پچھدا ہئیں؟ نیک تانیکو ایہ لیکن اگر توں ہمیشہ دی زندگی چاہندا ہئیں تان حکمان تے عمل کر۔^{۱۸} اؤں نے اؤں کؤں آکھیا کیڑے حکمان تے؟ یسوع نے آکھیا قتل نہ کر۔ زنا نہ کر۔ چوری نہ کر۔ کوڑی گواہی نہ ڈے۔^{۱۹} اپنہ پیو دی تے ماں دی عزت کر لہتے اپنہ گواہندی نال اپنہ وانگوں محبت رکھ۔^{۲۰} اؤں جو انہاں نے اؤں کؤ آکھیا میں انہاں ساریاں حکمان تے عمل کر چکا ہا تے میں میڈے وچ کیڑی شے دی کمی ہے؟^{۲۱} یسوع نے اؤں کؤ آکھیا لہتے اگر توں کامل تھیونا چاہندیں تان ونج اپنا سارا کجھ ویج کے غریباں وچ وڈ چھوڑے تیکوں آسمان تے خزانہ ملیسی ول آکے میڈے پچھوں تہ پو۔^{۲۲} پر اوہ جوان ایہ گالھ سُن کے ہوں ڈکھی تھی کے لگا گیا کیوں جو وڈا مالدار ہا۔^{۲۳} یسوع نے اپنہ چیلیاں کون آکھیا میں ٹہاکوں سچ آدھا ہاں ک امیر بندے دا خدا دی بادشاہی وچ داخل تھیونا ہوں اوکھلے۔^{۲۴} میں ول ٹہاکوں آدھا ہاں ک اُنھ دا سوئی دے کھہ وچوں وڑنا این تھوں زیادہ سوکھلے ک امیر بندہ خدا دی بادشاہی دے وچ لنگھ ونج۔^{۲۵} جڈاں چیلیاں نے اے سٹیا تان ہوں حیران تھے لہتے آکھن لگے ک ول کون نجات پا سگدے؟^{۲۶} یسوع نے انہاں دے پاس ڈتھلے آکھیا بندے کیتے ایہ اوکھلے پر خدا دے کیتھہر شہ سوکھی۔^{۲۷} ول بطرس نے جواب دے وچ اؤں کؤ آکھیا ڈیکھ آساں تان ہر شے چھوڑکے تیدے پچھوں تہ پتھیں۔ ساکو کیا ملیسی؟^{۲۸} یسوع نے انہاں کؤں آکھ میں ٹہاکوں سچ آدھا ہاں ک جیڑے ویلہ ابن آدم نوبں پیدایش ایچ اپنہ جلال دے تخت تے باہسی تان اُٹساں وی جو میڈے پچھوں تہ پتھیں بارہ تختان تے بیہ کے اسرائیل دے بارہ قبیلیاں دا انصاف کریسو۔^{۲۹} جنیں کئیں نے اپنا گھران یا بھیناں یا پیو یا ماں یا بالان یا زمیناں کو میڈے نال دی خاطر چھوڑ ڈتے اؤں کؤ سو گنا ملیسی لہ ہمیشہ دی زندگی دا وارث ہوسی۔^{۳۰} لیکن ہوں سارے اول آخر تھی ویسن لہتے آخر اول۔

۱- کیوں جو آسمان دی بادشاہی اؤں گھر دے مالک دی کاریج جیڑا سویرے نکلے تان جو اپنے تاکستان (انگوران دا باغ) لچ مزدور لاوے۔^۲ لہ اؤں نے مزدوران دے نال پک دینار روز دا مقرر کرکے اُنہیں کُوں اپنے تاکستان (انگوران دا باغ) لچ بھیج ڏتہ۔^۳ وُل ڏین چڑھن دے بعد ڏوہراں کُوں اؤں نے بھ مزدوران کُوں بازار وچ کھڑے پوئ ڏتہ۔^۴ لہ اُنہاں کُوں آکھیا اُنہاں وی میڈے تاکستان (انگوران دا باغ) لچ لگ ونجو۔ جیڑا واجب بوسی میں اُٺا کُوں ڏیساں۔ ایہ سُن کے اوہ لگ گھ۔^۵ وُل اؤں نے ڏوہرا تریجھ پلر دے نیڑے وی نکلے اؤں وےہی کیتا۔^۶ وُل کُوئی پک گھنٹ ڏین راہندا ہا نکلے بھ مزدوران کُوں کھڑے ڏتہا اہ اُنہاں کُوں آکھیا اُنہاں کیوں اِنہاں سارا ڏینے کار کھڑے پوے؟۔^۷ اُنہاں نے اؤں کُوں آکھیا ایں کیتے ک کئینے ساکُو مزدوری تے نیس لایا۔ اؤں نے اُنہاں کُوں آکھیا اُنہاں وی تاکستان (انگوران دا باغ) لچ لگ ونجو۔^۸ جیڑے ویلے شام تھئی تان تاکستان (انگوران دا باغ) دے مالک نے اپنے ناظم کُوں آکھن لگا مزدورن کُوں سڌائے پچھلیاں تُوں اُنہاں گھن کے پیلے مزدوران تائیں اُنہاں دی مزدوری اُنہاں کُوں ڏے چھوڑ۔^۹ جیڑے ویلے اوہ لہ جنہاں گھنٹ بھر کم کیتا ہا اُنہاں کُوں پک دینار ملے۔^{۱۰} جڏاں پیلے مزدور لہ تان اُنہاں نے سوچے ک ساکون ڏھیر مزدوری ملسی پر اُنہاں کُوں وی پک ای پک دینار ملے۔^{۱۱} جڏاں اُنہاں کُوں مزدوری ملی تان اُنہاں گھر دے مالک دے بارے وچ پھون گیلے کرن لگ پھ ک ۱۲۔ اِنہاں پچھلیاں مزدوران تے صرف پک گھنٹ کم کیتے لہ اُنہاں کُوں ساڌے برابر مزدوری ملے۔ آساں تان سارا ڏین اُنہاں تھوں زیادہ کم کیتے آساں سارا ڏین گرمی برداشت کیتی۔ اُنہاں کُوں ساڌے برابر کر ڏتہ۔^{۱۳} اؤں نے جواب ڏے کے اُنہاں وچون پک کُوں آکھ میاں مین تڏے نال کُوئی تے انصافی نیس کیتی۔ کیا تڏا میڈے پک دینار ط نہ تھیا پائی؟۔^{۱۴} جیڑا تڏیلے اوہ جا گھن لہ لگا ونج۔ میڈی مرضی ایہی ک جتنا تیکو ڏیندا ہا اؤں پچھلے کُوں وی اُتتا ہی ڏیوان۔^{۱۵} کیا ایہ میکو جائز نیس ک اپنے پیسے دے نال جو کجھ وی کراں؟ یا تُوں ایں کیتے ک میں نیک ہاں بُری نظر نال ڏیدھا پئیں؟۔^{۱۶} ایویں ای آخیر اول تھی ویسے۔ اول آخیر۔^{۱۷} جڏاں یروشلم ویندیاں ہویاں بسوع بارہ چیلیاں کُوں آج گھن گیا لہ راہ لچ اُنہاں کُوں آکھیا۔^{۱۸} ڏیکھو آساں یروشلم ویندیاں لہ ابن آدم سردار کائنا تے فقیہاں دے حوالہ کیتا ویسی لہ اوہ اؤں دے قتل دا حُکم ڏیس۔^{۱۹} اؤں کُوں غیر قومان دے حوالہ کیتا ویسی تاک اوہ اؤں دا مذاق اُڑاؤ تے کوڑے مار تے صلیب تے ڏے ڏیون لہ اوہ تریجھ ڏین زندہ کیتا ویسی۔^{۲۰} اؤں ویلے زبدي دے پُتران دی مار تے اپنے پُتران دے نال اؤں دے سامه آکے سجده کیتا لہ اؤں دے لگے عرض کرن لگی۔^{۲۱} اؤں نے اؤندے کولون پُچھیا ک تون کیا چاہندی پئیں؟ اؤں نے اؤں کُوں آکھیا فرما ک ایہ میڈے ڏویں پُتر تڏی بادشاہی لچ تڏے سجتے کھیتھ۔ بہاون۔^{۲۲} بسوع نے جواب وچ آکھیا اُنہاں نیس جان دے ک کیا منگدے پوے۔ جیڑا پیالا میں پیون کُوں ہاں کیا اُنہاں پی سکدے پوے؟ اُنہاں نے اؤں کُوں آکھیا پی سکدے پئیں۔^{۲۳} اؤں نے اُنہاں کُوں آکھ میڈا پیالا تان پی سکسو پر اپنے سجتے کھیتھ۔ کئیں کُوں بٹھانا میڈا کم نیس پر جنہاں کیتے میڈے باپ دی طرفون تیار کیتا گیلے اُنہاں کیتے۔^{۲۴} لہ جیڑے ویلے ڏا چیلیاں تے ایہ سُن تان اوہ اُنہاں ڏو بہراواں کُوں غص تھ۔^{۲۵} پر بسوع نے اُنہاں کُوں لہ کول سڌائے آکھیا ک اُنہاں جان دے پو ک غیر قومان وڏیرے اُنہاں تے حکم چلانے تے امیر اُنہاں تے اختیار جتانے پئ۔^{۲۶} اُٺاڏے وچ ایویں نہ تھیسو بلک جیڑا اُٺاڏے وچون وڏا تھیونا چاندے اوہ اُٺاڏا نوکر پئ۔^{۲۷} لہ جو کُوئی اُٺاڏے وچون اول تھیونا چاندیلے اوہ اُٺاڏا نوکر پئ۔^{۲۸} اوویں وانگوں جس طرح ابن آدم خدمت کراوڙن نیس آیا و ت خدمت کرے تے اپنڙی جان ڏھیراں دے پھیدے ڏیوے۔^{۲۹} لہ جیڑے ویلے اوہ یریحو جون نکلے ویندے پئ تان پک وڏی بندیاں دی پھیڙ اؤندے پچھون تڙ پئی۔^{۳۰} لہ ڏیکھو ڏو اندھیاں تے جیڑے سڙک دے لہ بیٹھن اے سُن کے ک بسوع ویندا پھ تان اُچی آواز نال آکھیا اے ابن داؤد ساڌے لہ رحم کر۔^{۳۱} لوگاں تے اُنہاں کُوں جھڙکیا ک جُپ راپون لیکن اوہ بنی اُچی آواز نال چیخن لگ پھ ک اے خداوند ابن داؤد ساڌے رحم کر۔^{۳۲} بسوع کھڑے تھی ک اُنہاں کُوں سڌائے آکھیا اُنہاں کیا چاندے پوے ک میں اُٺاڏے کیتے کیا کراں؟۔^{۳۳} اُنہاں نے اؤں کُوں آکھیا اے خداوند ایہ ک ساڌیاں آکھانکھل ونجن۔^{۳۴} بسوع کُوں اُنہاں تے ترس آیلے اؤں نے اُنہاں دی آکھیاں کُوں پھ لایلے اوہ اؤں ویلے ای ڏیکھن لگ پئ تے اوندے پچھ تڙ پئ۔

21

۱- وُل جیڑے ویلے اوہ یروشلم دے نیڑے پنچتے زیتون دے پڙا تے بیت فگ دے نیڑے لہ تان بسوع ڏو چیلیاں کُوں ایہ آکھ ک گھلیا ک۔^۲ اپنے سامه دے بند وچ ونجو۔ اُنہاں پنچدے پک کھوتی بدھی پوئی تے اوندے نال کھوتی دا بچ پاسو اؤں کُوں کھول کے میڈے کول گھن آو۔^۳ لہ اگر کُوئی اُٺا کُوں آکھ تان آکھول ک خداوند کُوں ایندی ضرورت پ۔ اوہ جلدی نال اُنہیں کُوں بھیج ڏیسی۔^۴ اے ایں کیتے تھیا ک جو کجھ نی دی رائیں آکھیا گیا ہا اوہ پورا تھیوے ک۔^۵ صیون دی دھی کُوں آکھو ک ڏیکھ تڏا بادشاہ تڏے کول آندیلے اوہ حلیم تے گڏھا تے سوارے بلک لادو دے بچتے۔^۶ وُل چیلانے ونج کے جیون بسوع اُنہاں کُوں حکم ڏتا ہا اؤں ویس پی کیتا۔^۷ وُل کھوتی تے اوندے بچ کُوں گھن کے اپنے کپڑے اوندے سٹ لہ اوہ اوندے تے بیہ گیا۔^۸ لہ پھیڙ وچون بہون سارے بندیاں تے اپنے کپڑے راہ وچ وچھلے کئی لوگاں تے رُکھاں تون ڏالیاں کٹ کے راہ وچ پھیلا ڏیاں۔^۹ لہ پھیڙ جو اوندے اگوں اگوں ویندی تے پچھون پچھون لگی آندی ہا چلا چلاک آندی پائی ک ابن داؤد کُوں بوشعنا مبارک پے اوہ جیڑا خداوند دے نال تھوں آندے پئ۔ عالم بالا توشعنا۔^{۱۰} وُل جیڑے ویلے اوہ یروشلم وچ داخل تھیا تان سارے شاہر لچ بلچلے گئی تے لوگ آکھن لگے ایہ کون پے؟۔^{۱۱} پھیڙ دے لوگاں تے آکھیا ایہ گلیل دے ناصر دے نالی بسوع پ۔^{۱۲} بسوع خدا دی پیکل وچ داخل تھی ک اُنہاں ساریاں کُوں کڏھ ڏتا جیڑے پیکل وچ کاروبار کریندے پئ تے صرافاں دے تختے کبوتر وچن آلیاں دیاں چوکیاں اُٺ ڏیاں۔^{۱۳} اے اُنہاں کُوں آکھیا ک میڈا گھر دُعا دا گھر بوسی پر اُنہاں ایں کُوں ڏاکواں دی غار بنا چھوڑ۔^{۱۴} وُل اندھ تے لنگر پیکل وچ اوندے کول لہ تے اؤں نے اُنہاں کُوں چنگا کیتا۔^{۱۵} پر جیڑے ویلے سردار کائنا تے فقیہاں تے اوندے عجیب کمان کُوں جیڑے اؤں کیتھ تے چھواراں کُوں پیکل وچ ابن داؤد کُوں بوشعنا آدھلے پوئ ڏتھا تان غص تھی ک اوکون آکھن لگ۔^{۱۶} تون سُنندا پئیں جو ایہ کیا آدھن بسوع جواب لچ اُنہاں کُوں آکھیا ہاں۔ کیا اُنہاں ایہ کڏا پئیں پڙھیا ک بالان تے کھیر پیون آلیاں دے مُن تھوں تون حمد کُوں کامل کرا تے؟۔^{۱۷} وُل اوہ اُنہاں کُوں چھوڑکے شاہر کولون باہر بیت عنیاہ لچ لگا گیلے رات کُوں اُنہاں رہا۔^{۱۸} لہ جیڑے ویلے سویر تھئی تان اوہ شاہر کُوں ویندا پیا ہا تان اؤں کُوں بھک لگی۔^{۱۹} لہ راہ دے کنارے انجیر دا پک رُکھ ڏیکھ کے اؤندے کول گیلے پتیاں دے سیوا اؤندے کجھ نہا ایہ ڏیکھ کے آکھ جو پئ تھوں تڏے کڏا پئیں پھل نہ لگیسی لہ اوہ انجیر دا رُکھ اؤں ویلے ای شُک گیا۔^{۲۰} چیلانے اے ڏیکھ ک تعجب کیتا آکھیا اے انجیر دا رُکھ کینویں پک دم سگ گھ!۔^{۲۱} بسوع جواب وچ اُنہاں کُوں آکھیا میں اُٺا کُوں سچ آدھا ہاں جو اگر ایمان رکھوتے شُک نہ کرو تان نہ صرف اوہو کرپسو جو کجھ انجیر دے رُکھ نال تھ پیکل اگر ایں پڙا کُوں آکھ سو ک تون اُکھو ونج تے سمندر لچ جا ڏیہ تان ایں وے ای تھیسو۔^{۲۲} لہ جو کجھ دُعا لچ ایمان نال منگسو اوہ سارا کجھ اُٺا کُوں ویسی۔^{۲۳} جیڑے ویلے او پیکل وچ لکے تعلیم ڏیندا پیا ہا تان سردار کائنا تے قوم دے بزرگاں تے اؤندے کول لک آکھیا تون ایں اُنہاں کمان کُوں کیندے اختیار نال کریندیں؟ لہ ایہ اختیار تیکون کئیں ڏتہ۔^{۲۴} بسوع جواب وچ اُنہاں کُوں آکھیا میں وی اُٺاڏے کولون پک گالھ پُچھدا ہاں۔ اگر اوہ میکون ڏیسسو تان وُل میں وی اُٺا کُوں ڏیسساں ک اُنہاں کمان کُوں کیندے اختیار نال کریندیاں ہاں۔^{۲۵} یوحنا دا بیتسم کیندی طرفون پائی؟ آسمان دی طرفون یا بندیاں دی طرفون؟ اوہ آپس وچ آکھن لگے ک اگر آساں آدھن پئیں ک آسمان دی طرفون تان اوہ ساکُو آکھسی تے وُل کیوں اُنہاں یقین نہ کیتا؟۔^{۲۶} پر گر آکھون بندیاں دی طرفون تان وُل لوگاں

کولوں ڈردے نہیں کیونکہ سارے یوحنا کو نبی جان دے۔ ۲۷^{۲۷}۔ اُنہاں نے جواب کھیا کہ اَساں نئیں جان دے۔ یسوع نے وی اُنہاں کو آکھیا کہ میں وی اُنہاں کو نہیں ڈسیندا کہ اِنہاں گالیں کھیاں کھیندے اختیار دے نال کریندا ہاں۔ ۲۸^{۲۸}۔ تَساں کیا سمجھدے پوے؟ یک بندے ڈے ڈو پُتر۔ اُوں نے پہلے دے کول ونج کے آکھیا پُتر ونج آج تاکستان (انگور دا باغ) وچ کم کر ۲۹^{۲۹}۔ اُوں نے جواب ڈتا میں نہ ویساں مگر بعد اچ پچھتا کے لگا گیا۔ ۳۰^{۳۰}۔ وُل ڈوجھ کول ونج کے اُوں کوں وی آکھیا اُوں نے جواب ڈتا چنگا جناب۔ پر گیا نئیں۔ ۳۱^{۳۱}۔ اِنہاں ڈواں وچوں کپڑے اپنے پیو دی مرضی کو پورا کیتا؟ اُنہاں نے آکھیا پہلا یسوع نے اُنہاں کو آکھیا میں اُنہاں کوں سچ آدھا ہاں کہ چونگی گھنن لئنتے کسبیاں اُنہاں دے کولوں پہلے اُنہاں دی بادشاہی وچ داخل تھیندیاں ہن۔ ۳۲^{۳۲}۔ کیونکہ یوحنا دینداری دی وجہ تھوں اُنہاں دے کول آبا لئنتے اُنہاں دے یقین نہ کیتا پر چونگی گھنن اُنہاں دے کسبیاں اُنہاں دے یقین کیتے تَساں اپنے ڈیکھ کے بعد وچ وی نہ پچھتلے کہ اُنہاں دے یقین کر گھن دے۔ ۳۳^{۳۳}۔ یک بٹی مثال سنو یک گھر دا مالک ہا جنیں تاکستان (انگور دا باغ) لایا لئنتے اُنہاں دے چاروں پاسے چار دیواری کیتی لئنتے اُنہاں دے وچک حوض بنلے تھیک بوج وی بنلے لئنتے اُوں کو باغبانان کو تھیکے ڈے کے پر دیس لگا گیا۔ ۳۴^{۳۴}۔ وُل جیڑے ویلے پہلے دا موسم نیڑے آیا تاں اُوں نے اپنے نوکراں کو باغبانان دے کول اپنے باغ دا پہل گھنن کیتے گھلیا۔ ۳۵^{۳۵}۔ لئنتے باغبانان اُنہاں دے نوکراں کو پکڑ کے کئیں کوں قتل کیتے کئیں کوں قتل کیتے کئیں کوں سنگسار کیتے۔ ۳۶^{۳۶}۔ وُل اُوں نے بے نوکراں کو گھلے جیڑے پہلے تھوں زیادہ لئنتے اُنہاں دے نال وی اُوں سلوک کیتے۔ ۳۷^{۳۷}۔ وُل اخیر وچ اُوں نے اپنے پُتر کو اُنہاں دے کول اپنے آکھ کے گھلیا کہ اوہ میڈے پُتر دلتے لحاظ کریں۔ ۳۸^{۳۸}۔ جیڑے ویلے باغبانان اُنہاں دے پُتر کو ڈٹھ تان آپس وچ آکھ ایو وارث پوے۔ اُوں کوں قتل کرکے اِندی میراثتے قبضہ کر گھنوں۔ ۳۹^{۳۹}۔ اُوں کوں پکڑ کے باغ وچوں ہاں کڈھتے قتل کر ڈتے۔ ۴۰^{۴۰}۔ پس جیڑے ویلے تاکستان (انگور دا باغ) دا مالک اسی تان اُنہاں باغبانان دے نال کیا کریسی؟۔ ۴۱^{۴۱}۔ اُنہاں نے اُوں کو آکھیا کہ اُنہاں بدکاراں کو بُری طرح ہلاک کر یسی لئنتے باغ دا تھیکا ڈوجھ باغبانان کو ڈے ڈیسی جیڑے موسم تے اُوں کوں پہلے ڈیوں۔ ۴۲^{۴۲}۔ یسوع نے اُنہاں کو آکھیا کیا تَساں کتاب مُقدس وچ کڈائیں نہیں پڑھیا کہ جنیں پتھر کو راج مستریاں رد کر ڈتے اُوں کوہ دے سیرے دا پتھر تھی گیا۔ اپنے خُداوند دی طرفوں تھیا لئنتے ساڈی نظر وچ عجیبے۔ ۴۳^{۴۳}۔ اِس کیتے میں اُنہاں کو اُنہاں دے خُدا دی بادشاہی اُنہاں دے کولوں گھن گدی ویسی تے اُوں قوم کو جو اُنہاں دے پہلے گھن آوے ڈے ڈتی ویسی۔ ۴۴^{۴۴}۔ لئنتے جیڑا اِس پتھر تے ڈھاسی ٹکڑے ٹکڑے تھی ویسی پر جیندے اوہ ڈھاسی اُوں کوں بھہ ڈیسی۔ ۴۵^{۴۵}۔ لئنتے جیڑے ویلے سردار کا بناتے فریساں اوندیاں مثالوں شہیاں تان سمجھ گتے کہ ساڈے حق وچ آدھلے۔ ۴۶^{۴۶}۔ وُل اوہ اُوں کوں پکڑن دی کوشش وچ ہن لیکن لوگاں کولوں ڈردے نہیں کیونکہ لوگ اُوں کو نبی جان دے۔

22

۱- یسوع ولا اُنہاں کو مثالوں دے وچ آکھن لگا کہ۔ ۲- آسمان دی بادشاہی اُوں بادشاہ دی کارے جنیں اپنے پُتر دی شادی کیتی۔ ۳- اُوں نے اپنے نوکراں کو گھلیا کہ اُنہاں لوگاں کو سڈو جیڑے شادی دی دعوت وچ سڈے گھنن پر اوہ لوگ نہ لئنتے۔ ۴- وُل بادشاہ نے بے نوکراں کو حکم ڈتے آکھیا کہ جیڑے سڈے گھنن اُنہاں کو ڈسو کہ ڈیکھو میں اپنا کھانا تیار کر گدلیں۔ میڈے ڈاندے موٹے موٹے جانور ذبح تھی چُکین لئنتے سارا کجھ تیارے۔ شادی وچ اُوں نے۔ ۵- پر اُوں لوگاں نے اُنہاں دے دعوت دی پرواہ نہ کیتی کجھ اپنے کھیتیاں وچ لگے گتے ڈوجھ اپنے کماں کو لگے گتے۔ ۶- جیڑے باقی ہن اُنہاں نے بادشاہ دے نوکراں کو ماریاتے بُری طرح پیش آتے اُنہاں کو قتل کیتے۔ ۷- بادشاہ بہوں غصہ وچ آگیا تے اُوں نے اپنی فوج گھل کے اُنہاں قاتلان کو ہلاک چا کیتے اُنہاں دے شاہر کو بھا لا ڈتی۔ ۸- وُل اُوں نے اپنے نوکراں کو آکھیا شادی دی دعوت تان تیارے پر سڈے پوے لوگ اِس قابل نہن۔ ۹- تَساں رستیاں دے ناکیاں تے ونجولتے جتھ اُنہاں ملن شادی بدی وچ گھن اُوں۔ ۱۰- لئنتے اوہ نوکر ہاں جوکاں وچ گتے کیا تے تے کیا بھلے ساریاں کو جمع کرکے گھن لئنتے شادی دی محفل مہمانان نال بھریچ گئی۔ ۱۱- لئنتے جیڑے دیلے بادشاہ مہمانان کوں ڈیکھن کیتے اندر آیا تاں اُوں نے اُنہاں کو بندے ڈٹھا جیڑا شادی دے کپڑیاں وچ نہا۔ ۱۲- بادشاہ نے اُوں کولوں پُچھیا میاں تُوں اِنہاں شادی دے کپڑیاں دے بغیر کیویں آ گیا ہیں؟ پر او بندہ کوئی جواب نہ ڈے سگا۔ ۱۳- وُل بادشاہ نے اپنے لوگاں کوں آکھیا اِس بندے دے تھتے پیر تھہ کے اِس کوں ہاں آدھارے وچ سٹ ڈیوو اُنہاں رونا تے ڈندان دا پیساں پوسی۔ ۱۴- کیونکہ سڈے پوے تان بہوں ہن پر الگ کیتے پوے تھوڑے۔ ۱۵- اُوں ویلے فریسی گتے مشورہ کرن لگے کہ یسوع مسیح کوں کیویں اوندیاں گالیں وچ پھنسا یا ونجے۔ ۱۶- پس اُنہاں نے اپنے جیلیاں کوں پرودیوں دے کول گھلیا لئنتے اُنہاں نے یسوع کو آکھیا آے اُستاد آساں جان دے نہیں کہ تُوں سچاپیں لئنتے سچائی دے نال خدا دی راہ دی تعلیم ڈیندا ہیں لئنتے کئیں دی پرواہ نئیں کریندا کیونکہ تُوں کئیں بندے دا طرفدار نئیں۔ ۱۷- اِس کیتے ساکو ڈسا۔ تون کیا سوچندا ہیں جو قیصر کو جزیرہ ڈیونا قانون دے مطابق یا نہیں؟۔ ۱۸- یسوع اُنہاں دی مکاری کوں سمجھ گیا تے وُل آکھیا آے ریا کارو تَساں میکوں کیوں آزماندے پوے؟۔ ۱۹- جزیہ دا سک میکو ڈکھاؤ۔ اوپک دینار اُوں دے کول گھن لئنتے۔ ۲۰- یسوع نے اُنہاں کوں آکھیا اِندے تے کیندی صورت تے نا ہے؟۔ ۲۱- اُنہاں نے آکھیا کہ قیصر دا۔ وُل یسوع نے اُنہاں کو آکھیا کہ جیڑا قیصر دلے اوہ قیصر کو لئنتے جیڑا خدا دلے اوہ خدا کو ڈیو۔ ۲۲- اُنہاں نے اِسے سنبلا تے بہوں حیران تھتے اُوں کوں چھوڑ کے لگے گتے۔ ۲۳- اُوں ڈینے صدوقی اُنہاں دے کول لئنتے جیڑے آدھن کے قیامت نہ تھیسے لئنتے اُنہاں لگے اِس سوال چا کیتا کہ۔ ۲۴- آے اُستاد موسیٰ بنیے آکھیا ہا کہ جو اگر کوئی تے اولاد مہر ونج تان اُنہاں پھرا اُنہاں دے نال ویاہ کرے لئنتے اوہ اپنے پھرا دے کیتے نسل پیدا کرے۔ ۲۵- ساڈے وچ سنت پھرا ہن پھلے شادی کیتی تے اوہ مہر گیا لئنتے پاروں کہ اُنہاں اولاد نہ اپنی ڈال اپنے پھرا کیتے چھوڑ گیا۔ ۲۶- وُل ڈوجھ پھرانے وی ایویں اِس کیتا تریجھ کولوں چل کے ستاں پھراواں تک سارے پھراواں اے ایویں کیتا۔ ۲۷- وُل اُنہاں ساریاں دے اخیر دے وچ اوہ تریہمت وی مرگئی۔ ۲۸- اوہ قیامت وچ اُنہاں ساریاں وچوں اوہ کیندی ڈال پوسی؟ کیوں جو اُوں نے ساریاں دے نال ویاہ کیتا ہا۔ ۲۹- یسوع نے جواب اچ اُنہاں کو آکھیا تَساں گمراہ پوے اِس کیتے کہ نہ کتاب مُقدس کوں جان دے پوے نہ خدا دی قدرت کوں۔ ۳۰- کیونکہ قیامت لئنتے ڈین نہ تان کوئی شادی پوسی نہ تان اوہ ڈین کوئی شادی دے بندھن وچ بدھا ویسی بلکہ لوگ آسمان تے فرشتیاں دی کار پوسن۔ ۳۱- پر مُردیاں دے وچوں جی اُنہن دے بارے وچ خدانے اُنہاں کو فرمایا کہ اُنہاں تَساں اوہ نئیں پڑھیا کہ۔ ۳۲- میں تان ابراہام دا خدانے اصحاق دا خدانے یعقوب دا خدانے اُنہاں دے نال اُنہاں دے خدانے اُنہاں دے خدانے بلکہ زندیاں دا خدانے۔ ۳۳- لوگ اپنے سُن کے اُنہاں دی تعلیم تھوں بہوں حیران تھتے۔ ۳۴- وُل جیڑے ویلے فریسیاں نے سُنیا کہ یسوع صدوقیاں کو چُپ کرا چھوڑے تان اوہ اکٹھے تھی گتے۔ ۳۵- لئنتے اُنہاں دے وچوں یک عالم دین ہا اوہ اُوں کو آزماون کیتے اُوں دے کولوں پُچھیا۔ ۳۶- اِسے اُستاد توریت دے وچ ساریاں تھوں وڈا حکم کپڑا۔ ۳۷- یسوع نے اُوں کو آکھیا کہ خدانے اپنے خدا دے نال اپنے سارے دل تے اپنی ساری جان تے اپنی ساری عقل دے نال محبت رکھو۔ ۳۸- اِسے سب تھوں وڈتے پہلا حکم۔ ۳۹- لئنتے ڈوجھا حکم اِس طرح دا ہے کہ اپنے گواہنڈی دے نال اپنی جیہی محبت رکھو۔ ۴۰- اِنہاں ڈواں حکماں دے لئنتے توریت تے اِنہاں دی کتاباں دا قیام۔ ۴۱- لئنتے جیڑے ویلے فریسی جمع تھتے تان یسوع نے اُنہاں کولوں پُچھیا۔ ۴۲- کہ تَساں مسیح دے بارے وچ کیا سمجھدے پوے؟ اوہ کیندا پُتر ہے؟ اُنہاں نے اُوں کو آکھیا داؤد دا۔ ۴۳- یسوع نے اُنہاں کوں آکھیا وُل کیویں داؤد روح دی ہدایت نال یسوع کو خدانے آدھ کہ۔ ۴۴- خدانے میڈے خدانے کو آکھ میڈی سچ پاسے بیہ جڈاں تائیں میں تیدے دشمنان کو تیدے پیراں دے پٹھ نہ کر چھوڑاں۔ ۴۵- پس جڈاں داؤد مسیح کو خدانے آدھ تان اوہ اُوں دا پُتر کیویں تھی سگدے؟۔ ۴۶- لئنتے کوئی وی اُنہاں دے جواب اچ یک لفظ نہ آکھ سگے لئنتے اُوں ڈین دے بعد اُنہاں دے کولوں کوئی وی سوال کرن دی جرت نہ کیتی۔

۱- اؤں ویلے يسوع نے بیٹھ نالے اپنے چیلیاں نال ایہ گالہیں کیتیاں کد^۲۔ فقیہتے فریسی موسیٰ دی کُرسیتے بیٹھیں۔^۳ اوہ جو کجھ تہاکو ڈساوون اوہ سارا کجھ کرویلے منو بر اُنہاں جتھ کم نہ کرو کیونکہ اوہ آدھیں پر آپ کریندے نئیں۔^۴ اوہ اجپے وڈے بوجھ لوگاں دے مونڈھیاں تھہ رکھیندے۔ جنہاں کو چاونا ہوں اوکھلے اوہ آپ اُنہاں کو اپنی انگل نال پلاونا وی نئیں چاہندے۔^۵ اوہ اپنے سارے کم بندیاں کو ڈکھاوون کیتے کریندے۔ کیونکہ اوہ اپنے توبت وڈے اپنی قمیض دے کنارے چوڑے رکھیندے۔^۶ لہے دعوتان وچ اعلیٰ جامتے عبادت خانیاں اچ اعلیٰ درجے دیاں کُرسیاں۔^۷ لہے بازاراں وچ سلامتے بندیاں کولوں رہی (اُستاد) اکھوانا پسند کریندے۔^۸ پر تسان اپنے آپ کو ربی (اُستاد) نہ سڈواو کیوں جو تہاڈا اُستادیک ایہ لہے تسان سارے بھرا پیوے۔^۹ لہے زمینتے کئیں کو اپنا باپ نہ آکھو کیوں جو تہاڈا باپیک ایہ جیڑا آسمانی۔^{۱۰} ول نہ تسان ہادی آکھواو کیونکہ تہاڈا ہادییک ایہ یعنی مسیح۔^{۱۱} پر جو تہاڈے وچوں جیڑا وڈلے اوہ تہاڈا نوکر بے۔^{۱۲} لہے جو کوئی اپنے آپ کو وڈا بنیسی اوہ نکا کیتا ویسیتے جیڑا اپنے آپ کو نکا بنیسی اوہ وڈا کیتا ویسی۔^{۱۳} آے ریاکار فقیہوتے فریسیو تہاڈے لہے افسوس! ک تسان لوگاں لہے آسمان دی بادشاہی دے دروازے بند کریندے۔ نہ تان تسان آپ داخل تھیندے۔ نہ ڈوچھیاں کو جیڑے داخل تھیونا چاہین داخل تھیون ڈیندے۔^{۱۴} (اے ریاکار فقیہوتے فریسیو تہاڈے افسوس! تسان بیواہ ترممتاں دے گھراں کو بڑپ کر ویندے۔ لہے ڈکھاوے کیتے نماز کو لمبا کریندے۔ پیوے۔ ایں وج تھوں تہاکو ڈھیر سزا تھیسے)۔^{۱۵} آے ریاکار فقیہوتے فریسیو تہاڈے افسوس! ک تسانیک مُرید کرن کیتے سمندر پار علاقاں دے وچ ویندے۔ پیوے لہے جیڑے ویلے اوہ مُرید بن ویندے۔ تان اؤں کو اپنے تھوں دوگنا جنم دا پُتر بنا ڈیندے۔ پیوے۔^{۱۶} تہاڈے افسو پیوے جو تسان اندھ راہ ڈکھاوون لہے ہیوے۔ جو آدھیں ک اگر کوئی مقدس دی سون کھاوے تان کوئی گل نئیں لیکن جیڑا مقدس دے سونہ دی سون کھاوے اوہ اپنی سون کو بورا کرن دا پابند ہوسی۔^{۱۷} تسان اندھتہہ وقوف پیوے کیوں جو وڈا کونپے سونا یا مقدس جیڑا سونہ کو پاک کریندے۔^{۱۸} لہے ول آدھپیوے ک جو کوئی قربان گاہ دی سون کھاوے تان کوئی گالہ نئیں لیکن جیڑا نذرلہ دی سون کھاوے تان اؤں کو بورا کرے جیڑا ایں قربان گاہتے چڑھایا ویندے۔^{۱۹} اے اندھو وڈا کونپے نذرانہ یا قربان گاہ جیڑی نذرلہ کو پاک کریندے۔^{۲۰} ۲۰۔ پس جیڑا قربان گاہ دی سون کھاندلے اوہ اُنہاں سارا یاں شیناں دی سون کھاندلے جیڑیاں اؤندے لہے چڑھایاں ویندیاں۔^{۲۱} لہے جیڑا مقدس دی سون کھاندلے اوہ اوندی جیڑا اؤندے وچ ریندے اؤندی سون کھاندلے۔^{۲۲} لہے ول جیڑا کوئی آسمان دی سون کھاندلے اوہ خدا دے تخت دی تے جیڑا اؤندے بیٹھ اؤں دی سون کھاندے۔^{۲۳} اے ریاکار فقیہوتے فریسیو تہاڈے افسوس! ک تسان پودینتے سونفتے زبرتے دے، یکی ڈیندے۔ پیوے پر تسان شریعت دے ہوں خاص گالہیں دے وچ یعنی انصافتے رحمتے ایمان کو چھوڑ ڈتے۔ ضروری با جو تسان اے وی کریندے اوہ وی نہ چھوڑیندے۔^{۲۴} آے اندھ راہ ڈساوون آلیو جیڑے مجھہر کو تان چھان گھندے وے لہے اٹھ کو نکل ویندے۔ پیوے۔^{۲۵} آے ریاکار فقیہوتے فریسیو تہاڈے افسوس! ک تسان پیللتے چنگیر کو ہاروں صاف کریندے۔ پیوے پر اوہ اندرؤں لٹ دے لالچ دے بھرے۔ پوئیں۔^{۲۶} اے اندھ فریسیو پہلے پیللتے چنگیر کو اندرؤں صاف کرو تان جو اوہ اُنوں وی صاف تھی وچ۔^{۲۷} آے ریاکار فقیہوتے فریسیو تہاڈے افسوس! ک تسان چٹیاں قبران دی کار پیوے جیڑیاں ہاروں تان سونیاں ڈکھائی ڈیندیاں۔ پر اندرؤں موٹھے بندیاں دی ڈیاہتہہ طرح دی پلیتی نال بھریاں۔^{۲۸} ایویں ای تسان وی ظاہر تان لوگاں کو ڈکھاوون کیتے چنگ بن دے۔ پیوے پر اندرؤں ریاکاریتہہ دینی نال بھرے۔ پیوے۔^{۲۹} اے ریاکار فقیہوتے فریسیو تہاڈے افسوس! ک تسان نبیاں دیاں قبران بناندے۔ پیوے۔ لہے نیک لوگاں دے مزاراں کو سجاندے۔ پیوے۔^{۳۰} لہے آدھپیوے ک اگر اسان اپنے پیو ڈاڈے دے زملہ وچ ہوں با تان نبیاں دے خون ہاوں وچ اُنہاں دے نال شریک نہوؤں با۔^{۳۱} ایں طرح تسان اپنے خلاف آپ گواہی ڈیندے۔ پیوے ک تسان نبیاں قتل کرن آلیاں دے پُتر پیوے۔^{۳۲} لہے تسان اپنے پیو ڈاڈے دی کار کریندے۔ پیوے۔^{۳۳} آے نانگو! اے افعی دے بالو! تسان جنم دی سزا تھوں کیوں بیچ سگدے۔ پیوے۔^{۳۴} ایں پاروں ڈیکھ میں نبیاں تے فقیان کو تہاڈے کول بھجیندا ہاں۔ اُنہاں دے وچوں تسان کجھ کو قتلتے مصلوب کریندے۔ کجھ کو اپنے عبادت گاہاں وچ کوزے مریسولتے ول شہر بہ شہر ستاندے پھرسو۔^{۳۵} تان جو سارے راستبازاں دا خون جیڑا زمینتے وگایا گیلے۔ تہاڈے آسی۔ راستبازاں ہابل دے خون تھوں گھن کے برکیا دے پُترزکریا دے خون تائیں جینکوں تسان مقدسے قربان گاہ دے وچ قتل کیتا ہا۔^{۳۶} میں تہاکو سچ آدھا پیا ہاں جو ایہ سارا کجھ ایں زملہ دی نسلتے آسی۔^{۳۷} آے یروشلم! آے یروشلم! تون جو نبیاں کو قتل کریندا لہے جو تیدے کول گگھلے گئے اُنہاں کو سنگسار کریندا پئیں! کئی واری میں سوچے ک جیویں ککڑی اپنے بالان کوں اپنے پران دے تھلے لکا گھندیے۔ تہاکو وی اؤں ویں ای لکا گھنیاں پر تسان نئیں چاہندے۔^{۳۸} ڈیکھو تہاڈا گھر تہاڈے کیتے ویران چھوڑا ویندے۔^{۳۹} کیونکہ میں تہاکو آدھا ہاں کُرن تسان میکوں اؤں ویلے تائیں نہ ڈیکھسو جڈاں تائیں تسان ایویں نہ آکھسو ک مبارکپے اوہ جیڑا خداوند دے نال تھوں آندلے۔

۱- لہے يسوع پیکل وچوں نکل کے ویندا پیا ہاکے اؤندے چیلے اؤندے کول لہے ک اؤں کو پیکل دی عمارتاں ڈکھاوون۔^۲ اؤنہے جواب اچ اؤنہاں کو آکھیا ک کیا تسان اُنہاں ساریاں شیناں کو نئیں وے ڈیہے؟ میں تہاکوں سچ آدھا ہاں کے اُنہاں کئیں پتھرتے پتھر باقی نہ رہیسی جیڑا سٹیا نہ ویسی۔^۳ ول جیڑے ویلے اوہ زیتون دے پھاڑے بیٹھا ہا اؤندے چیلیاں تے اچ اؤندے کول لکے آکھیا ساکوں دس کے ایہ گالہیں کڈن تھی؟ سن تے تیدے آون تے دُنیا دے اخیر تھیون دا کیا نشان ہوسی؟۔^۴ يسوع نے جواب وچ اُنہاں کوں آکھیا خبردار! کوئی تہاکوں گمراہ نہ کر ڈیوے۔^۵ کیوں جو ہوں سارے میڈے تان تون آسن لہے آکھسن ک میں مسیح ہا تے ہوں سارے لوگاں کوں گمراہ کریسن۔^۶ لہے تسان لڑایاں تے لڑایاں دی افواواں شن سو۔ خبردار! گھبرا نہ وچلے! کیونکہ اُنہاں گالہیں دا ہونا ضروری لیکن اؤں ویلے خاتمہ نہ تھیسے۔^۷ کیونکہ قومتے قومتے سلطنتتے سلطنتتے چڑھائی کرینتے جاہ جامتے کال پوسن تے زلزلہ آسن۔^۸ پر ایہ ساریاں گالہیں ڈوکھاں دا شروع ای ہوسن۔^۹ اؤں ویلے لوگ تہاکوں سزاواں ڈیون کیتے پکڑواسن لہے تہاکو قتل کرینس ولا تسان میڈے تان دے پاروں ساریاں قومان تہاڈے کولوں عداوت رکھیسن۔^{۱۰} لہے اؤں ویلے ہوں سارے تہاڈا کھاسن تیک ڈوچھ کوں پکڑواسن تیک ڈوچھ نال عداوت رکھیسن۔^{۱۱} لہے ہوں سارے کوڑے نبی اٹھی ہوسن لہے ہوں سارے بندیاں کوں گمراہ کریسن۔^{۱۲} لہے دینی دے وڈھ وچن تھوں ہوں ساریاں دی محبت تھنڈی تھی ویسی۔^{۱۳} پر جیڑا اخیر تائیں برداشت کرینسی اؤو نجات پاسی۔^{۱۴} بادشاہی دی ایں خوشخبری دی مُناسی ساری دنیا وچ ہوسی تاکہ ساری قومان کیتے گواہی تے تھیوے۔ ولا خاتمہ تھیسے۔^{۱۵} ول جیڑے ویلے تسان اُجاڑن والی مکروہ شینڈ کو جیندا ذکر دانی ایل نبی دی رائیں تھیلے پاک جامتے کھڑا ہویا ڈیکھو (پڑھن والا سمجھ گہے)۔^{۱۶} تان جیڑے بیودہ وچ ہوں اوہ پھاڑا تے بھج وچن۔^{۱۷} جیڑے کوٹھتے ہوں اوہ گھر دا سامان گھن کیتے تھلے نہ اُرن۔^{۱۸} لہے جیڑا کھیت وچ ہوں اوہ اپنا کپڑا گھن کیتے پچھاں نہ ولے۔^{۱۹} پر افسوس! اؤنہاں تے جو اؤنہاں ڈینیاں وچ ڈھڈھ نال ہوں لہے جیڑھیاں کھیر پلانڈیاں ہوں۔^{۲۰} پس دُعا منگو ک تہاکوں سردیاں یا چھن چھن دے ڈیں بھجناں نہ پیوے۔^{۲۱} کیونکہ اؤں ویلے ایہو جئی وڈی مصیبت ہوسی ک دُنیا دے شروع تھوں گھن کُرن تک نہ تھئی ہوسی۔^{۲۲} لہے اگر اوہ ڈیں گھٹلے نہ ویندے تان کوئی بندہ نہ بچنا مگر دینداراں دے پاروں اوہ ڈیں گھٹلے ویندے۔^{۲۳} اؤں ویلے اگر کوئی

ٹہاکوں ایہ آکھ ک ڈیکھو مسیح ایتھاپے یا ایتھاپے تان یقین نہ کرلے۔^{۲۴} کیونکہ کورے مسیحہ کورے نبی اُتھ کھڑے ہوسن لے ایجہ وڈے عجب کم ڈیکھیں ک اگر ممکن تھیوے تان دینداران کون وی گمراہ کرگھن سن۔^{۲۵} ڈیکھو میں پہلے ای ٹہاکوں آکھ تھ۔^{۲۶} پس اگر اوہ ٹہاکو آکھن ک ڈیکھو اوہ بیابان وچے تان باہر نہ ونجلے ڈیکھو اوہ کوٹھڑیاں وچے تان یقین نہ کرلے۔^{۲۷} کیونکہ جیویں بجلی پورب تھوں چمک کے پچھم تک ڈیکھائی ڈیندیے ایویں ای ابن آدم دا آونا ہوسی۔^{۲۸} جتھاں مُردارے اُتھاں گدھ جمع تھی ویسن۔^{۲۹} لے جلدی نال اُتھاں ڈینہاں دی مصیبت دے بعد سیجھ اندھارا تھی ویسی۔ جن اپنی روشنی نہ ڈیسی۔ تارے آسمان تھوں ڈھاسن لے آسمان دیاں قوتان پلائیاں ویسن۔^{۳۰} لے اُون ویلے ابن آدم دا نشان آسمانے ڈیکھائی ڈتا ویسی۔ لے اُون ویلے زمین دیاں ساریاں قومیاں چھانی پٹیسن۔ ابن آدم کو وڈی قدرتے جلال دے نال آسمان دے بدلاتے آندے ڈیکھ سن۔^{۳۱} لے اوہ نرسنگ دی وڈی آواز دے نال اپنے فرشتیاں کون بھجیسی لے اوہ اُوندے دینداران کون چاروں طرفوں آسمان دے ایں کنارے تون اُون کنارے تک جمع کریسن۔^{۳۲} بن انجیر دے درخت تھوں یک مثال سیکھو۔ جیڑے ویلے اُون دی شاخ نرم تھیندیے تان لے پتہ نکلیں اُونسوں ول جان گھن دے پھوے کے گرمی آون آلیے۔^{۳۳} ایویں ای جڈاں اُونسوں اُتھاں ساریاں گالہیں کون ڈیکھو تان جان گھنوکے اوہ نیڑے بلکہ دروازے کھڑے۔^{۳۴} میں ٹہاکوں سچ آدھا ہاں ک جڈاں تائیں اے ساریاں گالہیں نہ تھی ونجن ایہ نسل پرگر ختم نہ تھیسے۔^{۳۵} آسمانے زمین تل ویسن پر میڈے من دیاں گالہیں پرگر نہ تلسن۔^{۳۶} لیکن اُون ڈیرے اُون ویلے دی بارے کوئی نہیں جان دا نہ آسمان دے فرشتے نہ پُتر مگر صرف باپ۔^{۳۷} جیویں نوح ڈیواران وچ تھیا ہا اُون وے ہی ابن آدم دے آون دے ویلے ہوسی۔^{۳۸} کیوں جیویں طوفان تھوں پہلے لوگ کھاندے پیندے تے شادی ویاہ کرنیندے۔ اُون اُون ڈین تائیں ک نوح کشتی وچ داخل تھیا۔^{۳۹} لے جڈاں طوفان لکے سب کجھ گھیل نہ گھن گیا اُتھاں کون پتا نہ لگ اُون ویں ہی ابن آدم دا آونا ہوسی۔^{۴۰} اُون ویلے ڈو بندے کھیت وچ ہوسن یک گھن گدا ویسی۔^{۴۱} ڈو ترمتاں چکی پسیندیاں ہوسن یک گھن گدی ویسی۔^{۴۲} پس جاگدے رولکے کیونکہ اُونسوں نئیں وے جان دے کے ٹہاڈا خداوند کیڑھ ڈین آ ویسی۔^{۴۳} پر ایہ جان رکھو ک اگر گھر دے مالک کون پتا پوے چور رات کون کیڑھ ویلے آسی تان جاگدا رابوے لے اپنے گھر وچ چوری نہ تھیون ڈیوے۔^{۴۴} ایں کیتے اُونسوں وی تیار رولکے کیوں جو جیڑے ویلے ٹہاکوں پتہ وی نیوسی بن آدم آ ویسی۔^{۴۵} اوہ دیانتدارتے عقلمند نوکر کیڑھلے جینکو مالک نے اپنے نوکرانے مقرر کیتے تان جو وقتے اُتھاں کون ٹکر ڈیوے؟^{۴۶} خوش قسمتے اوہ نوکر جینکو اُوندا مالک ایویں کرندا پوے ڈیکھ۔^{۴۷} میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں ک اوہ اُون کون اپنے سارے مال دا مختار کر ڈیسی۔^{۴۸} پر اگر اوہ خراب نوکر اپنے دل وچ ایہ آکھ ک کہ میڈے مالک دے آون کون ڈیرے۔^{۴۹} اپنے خدمتیاں کون مارنا شروع کر ڈیوے لے شرابیاں دے نال کھاوے پیوے۔^{۵۰} تان اُون نوکر دا مالک اُون ویلے آ ونج جیڑے ڈین کون نوکر نہ جان دا پوے۔^{۵۱} اُون کون بہوں کورے مارکے اُون کون ریا کاراں اچ شامل کریسی۔ اُتھاں روونلے ڈنداں دا پیونا ہوسی۔

25

۱- ول آسمان دی بادشاہی اُتھاں ڈاہ کنواریاں دی کارے جیڑیاں اپنیاں متعللاں گھن کے گھوٹ دے استقبال کون نکلیاں۔^۲ اُتھاں دے وچوں پنج کملیاں ہن۔ پتہ پنج سیانیاں ہن۔^۳ جیڑیاں کملیاں ہن اُتھاں اپنیاں متعللاں تا گھن گدیاں پر اپنے نال تیل نہ گدا۔^۴ پر جیڑیاں سیانیاں ہن اُتھاں نے اپنیاں متعللاں دے نال تیل گپیاں وچ تیل وی گھن گدا۔^۵ جیڑے ویلے گھوٹ دے آون کون دیر تھی گئی تا اوہ اُتھاں کون نیندر آ گئے۔^۶ آدھی رات کون ڈنڈے گئی ک گھوٹ آ گئی! اُون دے استقبال کون نکلوں۔^۷ اُون ویلے اوہ ساریاں کنواریاں اُتھی کے اپنی اپنی مثالاں کون ٹھیک کرن لگ پئیاں۔^۸ لے کملیاں نے وی سیانیاں کون آکھیا ول اپنے تیل وچوں ساکون وی کجھ تیل ڈیوے کیوں جو ساڈیاں متعللاں بجھن آلیاں ہن۔^۹ سیانیاں نے جواب ڈتے ک شاید ساڈے کول اسان ڈوہاں کیتے پورا نہ تھی وے۔ چنگا تان ایہ جو ک ویجن آلیاں کولوں وچ کے اپنے کیتے مل گھن آون۔^{۱۰} جیڑے ویلے اوہ مل گھن کیتے ویندیاں پئیاں ہن ک گھوٹ آ گئی لے جیڑیاں تیار ہن اوہ اُون دے نال شادی دے جشن اچ اندر لگیاں گئیاں لے بوا بند تھی گئے۔^{۱۱} ول اوہ ڈو جھیاں کنواریاں آیاں تے آکھن لگیاں آے خداوند! اے خداوند! ساڈے کیتے بوا کھول ڈے۔^{۱۲} اُونے جواب وچ آکھیا میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں بنی میں ٹہاکو نئیں سنجھاندا۔^{۱۳} ایں پاروں اُونسوں جاگدے رابولکے کیوں جو اُونسوں نہ اُون ڈین کون جان دے پھوے نہ اُون ویلے کون۔^{۱۴} کیونکہ ایہ اُون بندے جیہا حالے جئیں۔^{۱۵} ڈو جھے ملک اچ ویندے ویلے اپنے گھر دے نوکران کون ساڈا پتہ اپنا مال اُتھاں دے حوالہ کیتا۔^{۱۵} لے کون کون پتہ توڑے ڈتے۔ ڈو جھے کون ڈو تے ترجیہ کون پک یعنی پرک کون اُون دی لیاقت دے مطابق ڈتے اوہ اپنے سفر تے لگا گیا۔^{۱۶} جیکوں پنج توڑے ملہن اُونے جلدی وچ کے لین دین کیتا لے پنج توڑے بے کملہ۔^{۱۷} ایں ویں ہی جئیں کون ڈو ملہن اُونے وی ووبے کملہ۔^{۱۸} پر جئیں کون پک مالا اُونے وچ کے توپا کھڈتے اُوندے وچ اپنے مالک دا رویہ لگا ڈتا۔^{۱۹} پک بہوں لمحہ عرصہ دے بعد اُتھاں نوکران دا مالک ولیا لے اوہ حساب گھن لگے۔^{۲۰} جئیں کون پنج توڑے ملہ ہن اوہ پنج توڑے بے گھن آیا لے آکھن لگیا آے خداوند! اُونسوں پنج توڑے میکو ڈتے۔^{۲۱} ڈیکھ میں پنج توڑے بے کملہن۔^{۲۱} اُون دے مالک نے اُون کون آکھیا شاباش چنگلے وفادار نوکر تون تان تھوڑے دے وچ دیانتدار رہا پئیں رہا ہیں۔ میں تیکوں بہوں ساریاں سٹیاں دا مختار بنیساں۔ اپنے مالک دی خوشی وچ شریک تھی۔^{۲۲} لے جینکو ڈو توڑے ملہن اُونے وی کول آکے آکھیا آے خداوند ڈو میکو ڈو توڑے ڈتے۔^{۲۳} ڈیکھ میں اُوندے نال ڈو توڑے بے کملہن۔^{۲۳} اُون دے مالک نے اُون کون آکھیا شہادتے شاباش ڈتی اُون گھٹ وچ دیانتدار ہاوں۔ میں تیکو بہوں ساریاں سٹیاں دا مختار بنیساں۔ اپنے مالک دی خوشی وچ شریک تھی۔^{۲۴} لے جینکو پک توڑا ملیا ہا اوہ وی کول آکے آکھن لگا آے خداوند میں تیکو جان دا ہاں ک توں بہوں سخت بندہ پئیں لے جتھاں نئیں وایا توں اُنھوں وی کٹ گھنیں لے جتھاں نئیں سٹیاں توں اُنھوں وی جمع کر گھنیں۔^{۲۵} میں ڈر گیا ہاں لے وچ کے تہڈا توڑا زمین اچ لگا ڈتا ہا۔^{۲۶} ڈیکھ جو تہڈلے اوہ ایہ۔^{۲۶} اُون دے مالک نے جواب وچ اُون کون آکھیا آے مکارے شست نوکر! توں جان دا ہاں ک میں جتھاں نئیں وایا اُنھوں کئیندا ہاں لے جتھاں میں نئیں سٹیاں اُنھوں جمع کرنیدا ہاں۔^{۲۷} ایں پاروں تہڈے لازم ہا ک میڈا رویہ سا کئیں مالدار کون ڈیندا تان میں آکے شود سمیت اوندے کولوں واپس گھن گھندا۔^{۲۸} ایں وچ تھوں ایدے کولوں اوہ توڑا گھن گھنو لے اُون کون ڈے جھوڑو جیندے کول جیندے کول ڈا ہن۔^{۲۹} کیوں جو جیندے کولے اُون کون ڈتا ویسی لے اوندے کول ڈھیر تھی ویسی پر جیندے کول نئیں اُوندے کولوں اوہ وی جو اُوندے کولے گھن گدا ویسی۔^{۳۰} ایں نکمہ نوکر کون باہر اندھارے وچ سٹ ڈتا ونج۔ اُتھاں روونلے ڈنداں دا پیسنا ہوسی۔^{۳۱} جڈاں ابن آدم اپنے سارے فرشتیاں دے نال جلال دے وچ آسی تان اوہ اپنے جلال دے تختے بیہ ویسی۔^{۳۲} لے ساریاں قومیاں اُندے سامنے جمع کئیاں ویسن لے اوپک کون ڈو جھے تھوں آج کریسی جیویں آجری اپنیاں بھڈاں کون بکریاں تھوں آج کرنیدے۔^{۳۳} لے بھڈاں کون اپنے سچ پاسے بکریاں کون اپنے کھہ پاسے کھڑا کریسی۔^{۳۴} اُون ویلے بادشاہ اپنے سچ پاسے آلیاں کون آکھسی اُون میڈے باپ دے چنگ بھاکاں ول لوگو بادشاہی کون وراثت دے وچ گھن گھنو جیڑی دنیا دے شروع تھوں ہی ٹہاڈے کیتے تیار کیتی گئی۔^{۳۵} جڈاں میں بھکا حامی اُونسوں میکو ٹکر کھولکے۔ میں پیاسا حامی اُونسوں میکو پانی پلاے۔ میں پردیسی حامی۔ اُونسوں میکو اپنے گھر اچ جا ڈتی۔^{۳۶} ننگا حامی اُونسوں میکو کپڑے پولکے۔ بیمار حامی اُونسوں میڈا خیال کیتا۔ قید اچ حامی۔ اُونسوں میڈے کول لے۔^{۳۷} ول راستاز جواب وچ اُون کون آکھسن آے خداوند! اسان تیکو کڈاں بھکا ڈیکھ کے ٹکر کھولکے یا پیاسا

کابن دی عدالت تائیں گیا لہٰذا اندر ونج کے سپاہیاں دے نال نتیجہ ڈیکھن کؤ بیہ گیا۔⁵⁹ لہٰذا سردار کابنہ سارے صدر عدالت لہٰذا یسوع کؤ مار سٹن کیتہ اؤں دے خلاف کؤڑی گواہی گولن لگ پئے۔⁶⁰ جیہڑے ویلہ اُنہاں کؤ نہ ملی تان کؤڑے گواہ لہٰذا پر آخر کار ڈو گواہانہ آکے آکھیا ک۔⁶¹ ایں نہ آکھیا ہا میں خدا دے گھر کؤ ڈھا سگدا ہاں لہٰذا تیرے ڈیواراں اچ بنا وی سگدا ہاں۔⁶² لہٰذا سردار کابنہ کھڑے تھی کے اؤں کؤ آکھیا تون جواب نئیں ڈیندا؟ ایہ تیدے خلاف کیا گواہی ڈیندین؟⁶³ پر یسوع چپ ہی رہا۔ سردار کابنہ اؤں کؤ آکھیا میں تیکؤ زندہ خدا دی قسم ڈیندا ہاں جو اگر تون خدا دا پُتر بیئیں تان ساکؤ آکھ ڈے۔⁶⁴ یسوع نے اؤں کؤ آکھیا تون آپ آکھ چھوڑے بلکہ میں تہاکؤ آدھا ہاں جو ایں دے بعد تسان ابن آدم کؤ قادر مطلق دے سج پاسے بیٹھتے آسمان دے بدلائے آندے۔⁶⁵ ول سردار کابنہ اپنے کپڑے بھاڑتے آکھیا کہ ایں کفر بکلیہ پن ساکؤ گواہاں دی کیا ضرورت ہے؟ ڈیکھو تسان وی ایہ کفر شنیلے۔ تسان کیا آدھ پیوے؟⁶⁶ اُنہاں نے جواب اچ آکھیا اوہ قتل دے لائق ہے۔⁶⁷ اُنہاں نے اؤندے مُنتہ تھیکتہ اؤں دے مُکے مارے بعض لوگاں تھپڑ مار کے آکھیا۔⁶⁸ آے مسیح نبوت نال ساکؤ دس کہ تیکؤ کئیں مارے؟ او آکھیا مسیح ساے کیتہ نبوت کرتے چیکوں مارا ہ۔⁶⁹ لہٰذا پطرس ہاروں ڈبوڑھی وچ بیٹھا ہا کیک نوکرانیہ اؤں دے کول آکے آکھیا تون وی یسوع گلیلی دے نال ہاویں۔⁷⁰ اؤں نے ساریاں دے سامنے ایہ آکھ کے انکار جا کیتا کہ میں نئیں جان دا کہ تون کیندے بار وچ آدھی بیئیں۔⁷¹ لہٰذا جڈاں اوہ ڈبوڑھی وچ لگا گیا تان ڈوجھی نوکرانیہ اؤں کؤ ڈٹھا لہٰذا جیہڑے اُنہاں لوگ بن اُنہاں کھڑے بن اُنہاں پطرس دے کول آکے آکھیا شک تون کھا کے ول انکار کیتہ کہ میں ایں بندے کؤ نئیں جان دا۔⁷³ کجھ دیر بعد جیہڑے لوگ اُنہاں کھڑے بن اُنہاں پطرس دے کول آکے آکھیا شک تون وی اُنہاں وچوں پئیں کیونکہ تیدی بولن تھوں وی ظاہر تھیندے۔⁷⁴ ول اوہ لعنت کرنے قسم کھاوے لگ پیا کہ میں ایں بندے کؤ نئیں جان دا اؤں ویلہ اچانک کُکڑے بانگ ڈئی۔⁷⁵ پطرس کؤ یسوع دی اوہ گالہ یاد آئی جیہڑی اؤں نے آکھی ہائی کہ کُکڑ دے بانگ ڈیوں کولوں پہلے تون تیرے واری میڈا انکار کریسیں لہٰذا اوہ باہر ونج کے بیوں اوچی اوچی رونا۔

27

۱- جڈاں سویر تھئی تان سردار کابنہ قوم دے بزرگاں یسوع دے خلاف صلاح کیتی کہ اؤں کؤ مار سٹوں۔² لہٰذا اؤں کؤ بدھ کے گھن گئے پیلطس دے دے حوالہ جا کیتا۔³ جیہڑے ویلہ اؤں دے پکڑاؤں لہٰذا پودانہ ایہ ڈٹھا کہ اؤں کؤ مجرم بنا ڈتا گئے تان اوہ بیوں پچھتایا لہٰذا تریہ رویہ سردار کابنہ بزرگاں دے کول واپس گھن آیتے آکھن لگا۔⁴ میں گناہ کیتہ کیکہ قصور کؤ قتل کیتہ پکڑولہ اُنہاں نے آکھ ساکؤ کیا تون جان۔⁵ لہٰذا اوہ بیسیاں کؤ اؤں مقدس اچ سٹ کے لگا گیا اوے ونج کے اپنے آپ کؤ بھا جا تے۔⁶ سردار کابنہ پیسے گھن کے آکھ اِنہاں بیسیاں کؤ پیکل دے خزلک وچ پاونہا چنگا نئیں کیوں جو ایہ خون دی قیمت ہے۔⁷ ول اُنہاں مشورہ کر کے اُنہاں بیسیاں دے نال کُمبار دا کھیت پردیسیاں دے دفن کیتہ گھن گدا۔⁸ ایں دے پاروں اوہ کھیت آج تائیں خون دا کھیت اکھواندے۔⁹ اؤں ویلہ اوہ پورا تھیا جیہڑا یرمیاہ نبی دے پاروں آکھیا گیا ہا کہ جیندی قیمت مقرر کیتی گئی ہا اُنہاں نے اؤں دی قیمت دے اوہ تریہ رویہ گھن گدے۔ (اؤں دی قیمت بعض بنی اسرائیلیاں مقرر کیتی ہائی)۔¹⁰ لہٰذا اؤں کؤ کُمبار دے کھیت کیتہ ڈتا جیوں خداوند نے میکؤ حکم ڈتا ہا۔¹¹ یسوع حاکم دے سامنے کھڑا تھیا لہٰذا حاکم نے اؤں دے کولوں ایہ پچھیا کہ کیا تون یودییاں دا بادشاہ بیئیں؟ یسوع نے اؤں کؤ آکھیا تون آپ آدھیں۔¹² لہٰذا جڈاں سردار کابنہ بزرگ اؤندے الزام لیندے پئیں اؤں نے کجھ جواب نہ ڈتا۔¹³ ول پیلطس اؤں کؤ آکھیا کیا تیکؤ سُندا نئیں ایہ تیدے خلاف کتنی گواہیاں ڈیندے پئیں؟¹⁴ اؤں نے کالہ دا وی اؤں کؤ کؤئی جواب نہ ڈتا۔ اِتھوں تائیں کہ حاکم بیوں حیران تھیا۔¹⁵ لہٰذا حاکم دا رواج ہا کہ عیدتے لوگاں کیتیک قیدی جینکؤ اوہ چاہندے ہوں چھوڑ ڈتا ونج۔ اؤں ویلہ برابا نال دا پک مشورہ قیدی ہا۔¹⁶ اؤں ویلہ برابا نال دا پک مشورہ قیدی ہا۔¹⁷ ول جیہڑے ویلہ اوہ کٹھ تھئے تان پیلطس نے اُنہاں کؤ آکھیا تسان کئیں کؤ چاہندے پیوے جو میں تہاڈی خاطر آزاد کر ڈیوں؟ برابا کؤ یسوع کؤ جیہڑا مسیح اکھواندے؟¹⁸ کیوں جو اؤں کؤ پتہا کہ اُنہاں نے یسوع کؤ حسد تھوں پکڑوالیہ۔¹⁹ ول جڈاں اوہ تخت عدالت بیٹھا ہا تان اؤندی ذالہ اؤں کؤ اکھوا بھیج کہ تون ایں راستباز نال کجھ کم نہ رکھ کیونکہ میں آج خواب وچ ایں دے ہاروں بیوں ڈکھ چلتے۔²⁰ پر سردار کابنہ بزرگاں لوگاں آکسلہ کہ برابا کؤ منگ گھن لہٰذا یسوع کؤ مروا چھوڑن۔²¹ حاکم نے اُنہاں کؤ آکھیا اِنہاں ڈیوں وچوں کئیں کؤ چاہندے پیوے کہ تہاڈی کیتہ چھوڑ ڈیوں؟ اُنہاں نے آکھ برابا کؤ۔²² پیلطس نے اُنہاں کؤ آکھ ول یسوع دا کیا کران جیہڑا مسیح اکھواندے؟ ساریاں نے آکھ اؤں کؤ مصلوب تھوں ڈے۔²³ اؤں نے آکھ کیوں ایں نے کیا بُرائی کیتی ہے؟ پر اوہ اؤں تھوں وی زیادہ اچی اچی آواز نال چیکاں مارن لگ پئے آکھن لگے ایں کؤ مصلوب کیتا ونج۔²⁴ جڈاں پیلطس نے ڈٹھا جو بن کجھ نہ تھیسے بلکہ تھوں اُلٹا بغاوت تھیندی پئی ہے تان اؤں نے ہانی منگوا کے لوگاں دے سامنے اپنہ تھتہ دھوتے لہٰذا آکھیا میں ایں راستباز دے خون تھوں تریہ ہاں۔ تسان جانو۔²⁵ سارے لوگاں نے جواب ڈتے ایں دا خون ساڈی ساڈی نسلانے ہووے!۔²⁶ ول اؤں نے برابا کؤ اُنہاں دے کیتہ آزاد کر ڈتے لہٰذا یسوع کؤ کؤڑے مروا کے اُنہاں دے حوالہ کیتا کہ ایں کؤ مصلوب کیتا ونج۔²⁷ ول صورت دارتے سپاہی یسوع کؤ قلعہ وچے ساری پلٹن اؤندے آسے پاسے جمع تھی تھی گئی۔²⁸ لہٰذا اؤندے کڑے لہاکے اؤں کؤ فرمزی جوے پوایا۔²⁹ ول اُنہاں نے کنڈیاں دا تاج بنا کے اؤں دے سر تے رکھیا تیک سرکنڈا اؤں تھ وچ پکڑوالیہ اؤں دے لگ جھک کے اؤں دا مذاق اڑاؤں لگے کہ آے یودییاں دے بادشاہ آداب!۔³⁰ لہٰذا اؤں دے تھوکیاتے اوو سرکنڈا گھن کے اؤں دے سر تے مارن لگ پئے۔³¹ لہٰذا جیہڑے ویلہ اؤں دا مذاق اڑا چکے تان جوئے کؤ اؤں تھوں لہاکے ول اؤں دے کپڑے اؤں کؤ لہتے مصلوب کرن کیتہ گھن گئے۔³² جڈاں باہر لہتے تان اُنہاں تیک بندہ کرنی جیندا تان شمعون ہا اؤں کو پکڑے کے مجبور کیتے اؤں کو آکھ یسوع دی صلیب جا پر تیکؤ ایندی مزدوری کتہ نہ ملیسی۔³³ ول اؤں جاہ جیہڑی گلگتا یعنی کھوڑی دی جاہ اکھواندی ہے پینج کے۔³⁴ اؤں کؤ پت ملی ہوئی ہے بیوں کؤ ڈتی پر اؤں نے جکھ کے نہ پیتی۔³⁵ ول اُنہاں نے اؤں کؤ مصلوب کیتے لہٰذا اؤندے کپڑیاں قرعہ پاکے آپس اچ وندے گدے۔³⁶ ول اُنہاں بیہ کے اؤں دی نگرانی کیتی۔³⁷ لہٰذا اؤندا الزام لکھ کے اؤں دے سر دے لہتے لا ڈتا کہ ایہ یودییاں دا بادشاہ یسوع ہے۔³⁸ اؤں ویلہ اؤندے نال ڈو ڈاکو وی مصلوب کیتہ گئے سچ پاسے ڈوجھا کھہ پاسے۔³⁹ لہٰذا آندے ویندے لوگ سر ہلا کے اؤندا مذاق اڑاندے بن لہتے آدھ بن۔⁴⁰ لہٰذا مقدس دے ڈھاوے لہتے تریہ ڈیہاں وچ بناوے لہتے اپنے آپ کؤ بجا۔ اگر تون خدا دا پُتر بیئیں تان صلیب تھوں لیہ آ۔⁴¹ ایویں ای سردار کابن وی فقہیایہ بزرگاں دے نال مل کے مذاق نال آدھ بن۔⁴² ایں نے ڈوجھیاں کؤ بجاہا۔ پر اپنے آپ کؤ نہ بجا سگسی۔ ایہ تان اسرائیل دا بادشاہ لیہ اگر بن وی صلیب تھوں لیہ آوے تان آساں ایندے ایمان گھن آسوں۔⁴³ ایں نے خداتے بھروسہ کیتلیہ اگر اوہ چاہوے تان ایں کؤ چھڑا گتہا کیوں جو ایں نے آکھیا ہا کہ میں خدا دا پُتر ہاں۔⁴⁴ ایں ویں ای ڈاکو وی جیہڑے اؤندے نال مصلوب کیتے گتہن اؤندا مذاق اڑاندے بن لہتے لعن طعن کریندے بن۔⁴⁵ لہٰذا ڈیواراں تھوں گھن کے تریجھہ پار تائیں سارے مُلک اچ اندھارا تھیا رہا۔⁴⁶ لہٰذا تریجھہ پار دے نیڑے یسوع وڈی آواز نال آکھ ایلے۔ ایلے۔ نویں گھنٹے کے قریب یسوع وڈی آواز دے نال چیکاں ماریاں نے ول آکھ ایلے۔ ایلے لما شبقنتی؟ جیندا مطلب ہے آے میڈے خدا! آے میڈے خدا! تون میکؤ کیوں چھوڑ ڈتے؟۔⁴⁷ جیہڑے اُنہاں نیڑے لوگ کھڑے بن اُنہاں وچوں بیوں سارے لوگاں نے سن کے آکھیا ایہ تان ایلیاہ کؤ سڈیندا پئے۔⁴⁸ لہٰذا بیوں جلدی یک بندے نے سپنج گھن کتے سیرکے وچ ڈبوکے لہتے اؤں کؤ سرکنڈے رکھ کے یسوع کؤ چسایا۔⁴⁹ پر باقیانہ آکھ رُک ونجو۔ ڈیکھو تان ایلیاہ اؤں کؤ بجاوے

